

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

**Ekonomické a sociální konsekvence správního řízení
v působnosti Krajské hygienické stanice**

Bc. Monika Andrlíková

© 2023 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Monika Andrlíková

Veřejná správa a regionální rozvoj – c.v. Most

Název práce

Ekonomické a sociální konsekvence správního řízení v působnosti Krajské hygienické stanice

Název anglicky

Economic and Social Consequences of Administrative Proceedings within the Scope of the Regional Public Health Office

Cíle práce

Cílem diplomové práce je na základě analýzy platné právní úpravy vyhodnotit efektivnost správního řízení, jeho jednotlivých stádií, a to zejména v procesu správního trestání, zaměřeném na blokové řízení. Budou vyhodnoceny ekonomické a sociální konsekvence správního řízení a správního trestání v souvislosti s porušením povinností vyplývajících ze zákona o ochraně veřejného zdraví, jakož i přestupků vedených v blokovém řízení. Po celkovém vyhodnocení zjištěných skutečností budou jako finální výstup navržena efektivní opatření k optimalizaci správního řízení v působnosti Krajské hygienické stanice.

Metodika

Diplomová práce obsahuje následující postupy. Nejprve bude provedena stručná analýza právních předpisů týkajících se správního řízení a ochrany veřejného zdraví. Po technice sběru informací včetně statistických dat a jejich syntetizaci budou získané poznatky komparovány s výsledky zjištěnými pozorováním v terénu Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje a verifikovanými polostrukturovanými rozhovory formou interview sumarizovány a vyhodnoceny.

Tyto techniky budou aplikovány u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje. Získaná data, budou analyzována pomocí komparační metody, která umožní srovnání a identifikaci klíčových prvků s cílem identifikovat podobnosti a rozdíly mezi nimi.

Získané poznatky budou následně stručně shrnuty s následnou sumarizací konkrétních informací. Závěr bude obsahovat vyhodnocení zjištěných skutečností, s důrazem na jejich význam a dopady. Tímto způsobem bude vytvořen komplexní a systematický pohled na danou problematiku.

Doporučený rozsah práce

60-80

Klíčová slova

Krajská hygienická stanice, správní řízení, správní právo, správní orgán, přestupek, bloková pokuta, kontrola, hygiena, ekonomické konsekvence, sociální konsekvence.

Doporučené zdroje informací

FIALA, Zdeněk. Správní řád: praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2020. Praktický komentář. ISBN 978-80-7598-797-6.

Hygiena, preventivní lékařství a veřejné zdravotnictví. MÜLLEROVÁ DANA.

KOPECKÝ, Martin. Správní právo: obecná část. 2. vydání. Beckovy právnické učebnice. V Praze: C.H. Beck, 2021. ISBN 978-80-7400-820-7.

KUČEROVÁ, Helena a Eva HORZINKOVÁ. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2019. ISBN 9788075023834.

POPEŠKO, Boris a Šárka PAPADAKI, 2016. Moderní metody řízení nákladů: jak dosáhnout efektivního vynakládání nákladů a jejich snížení. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-5773-5.

POTĚŠIL, Lukáš. Správní řád: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-804-7.

TUČEK, Milan, 2018. Hygiena a epidemiologie. 2., doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3933-8.

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Zákon č. 500/2004 Sb., Správní řád

Předběžný termín obhajoby

2023/24 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Viktor Jansa, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 28. 11. 2023

Ing. JUDr. Eva Daniela Cvík, Ph.D. et Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 28. 11. 2023

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 28. 11. 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Ekonomické a sociální konsekvence správního řízení v působnosti Krajské hygienické stanice“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 30.11.2023

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Viktoru Jansovi, CSc. za cennou pomoc, odborné vedení a podporu při tvorbě této práce. Děkuji za rady, připomínky a vedení byly pro mě neocenitelné a hrály zásadní roli v dosažení výsledku. Rovněž chci vyjádřit vděk všem respondentům, kteří se podíleli na průběhu výzkumu, a zaměstnancům Krajské hygienické stanice, kteří ochotně sdíleli své znalosti a zkušenosti.

Ekonomické a sociální konsekvence správního řízení v působnosti Krajské hygienické stanice

Abstrakt

Tato diplomová práce se zaměřuje na hodnocení ekonomických a sociálních důsledků správního řízení vedeného Krajskou hygienickou stanicí. Cílem práce je analyzovat efektivnost správního řízení, zejména v oblasti správního trestání s důrazem na blokové řízení. Vyhodnoceny budou ekonomické a sociální konsekvence spojené s porušením povinností zákona o ochraně veřejného zdraví a přestupků vedených v blokovém řízení. Na základě zjištěných skutečností bude navržena opatření k optimalizaci správního řízení Krajské hygienické stanice.

Metodologie zahrnuje analýzu relevantních právních předpisů, sběr a syntézu statistických dat, pozorování v terénu Krajské hygienické stanice a rozhovory formou interview. Tyto techniky budou aplikovány na Krajskou hygienickou stanicí Ústeckého kraje, a získaná data budou analyzována komparační metodou. Závěr práce obsahuje vyhodnocení zjištěných skutečností s důrazem na význam a dopady, poskytující komplexní pohled na problematiku.

Klíčová slova: Krajská hygienická stanice, správní řízení, správní právo, správní orgán, bloková pokuta, kontrola, hygiena, ekonomické konsekvence, sociální konsekvence.

Economic and Social Consequences of Administrative Proceedings within the Scope of the Regional Public Health Office

Abstract

The aim of the thesis is to evaluate the effectiveness of administrative proceedings, particularly in the process of administrative sanctioning, focusing on summary proceedings, based on the analysis of current legal regulations. The economic and social consequences of administrative proceedings and sanctions related to the violation of obligations arising from the Public Health Protection Act, as well as offenses dealt with in summary proceedings, will be assessed. Following an overall evaluation of the findings, effective measures will be proposed to optimize administrative proceedings at the Regional Public Health Office.

The thesis includes the following procedures. First, a brief analysis of legal regulations related to administrative proceedings and public health protection will be conducted. Information collection techniques, including statistical data collection and synthesis, will be compared with the results observed in the field at the Regional Public Health Office of the Usti Region and verified through semi-structured interviews. These techniques will be applied at the Regional Public Health Office of the Usti Region. The collected data will be analyzed using a comparative method to identify key elements, similarities, and differences among them. The obtained findings will be briefly summarized, providing a systematic overview of the issue, with a conclusion emphasizing the significance and impacts of the identified facts.

Keywords: Regional Public Health Office, administrative proceedings, administrative law, administrative authority, fines, inspection, hygiene, economic consequences, social consequences.

Obsah

1 Úvod.....	11
2 Cíl práce a metodika	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3 Teoretická část.....	13
3.1 Historie hygieny	13
3.2 Zdraví, veřejné zdraví a ochrana veřejného zdraví	21
3.3 Orgány státní správy v ochraně veřejného zdraví	23
3.4 Krajská hygienická stanice.....	26
3.5 Správní právo	28
3.6 Správní řízení	28
3.7 Působnost správního řádu	29
3.8 Princip subsidiarity správního řádu.....	30
3.9 Základní zásady.....	31
3.9.1 Zásady správního řízení	31
3.10 Subjekty správního řízení.....	34
3.10.1 Správní orgán.....	35
3.10.2 Účastníci správního řízení	36
3.10.3 Sociální konsekvence.....	36
3.11 Posouzení teoretické části	44
4 Praktická část	45
4.1 Správní řízení v působnosti Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje	46
Odbor hygieny výživy a předmětů běžného užívání	48
Odbor hygieny dětí a mladistvých.....	48
Odbor protiepidemický.....	49
Odbor hygieny práce	50
Odbor ekonomicko provozní	51
Odbor správní	51
4.2 Správní řízení v působnosti Krajské hygienické stanice.....	53
4.3 Přehled správních řízení u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje	56
4.4 Cíle výzkumného šetření.....	69
4.5 Výběr metody sběru dat	69
4.5.1 Kvalitativní přístup ve výzkumném šetření	70
4.6 Polostrukturovaný rozhovor - interview	71
4.7 Výběr výzkumného vzorku.....	73
4.7.1 Průběh výzkumného šetření a jeho realizace	74

4.8	Interview.....	75
4.8.1	Analýza interview respondenti „O“	75
4.8.2	Analýza interview respondenti „P“	81
4.9	Pozorování.....	84
5	Zhodnocení výsledků.....	86
6	Závěr.....	90
7	Seznam použitých zdrojů.....	93
8	Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk	98
8.1	Seznam obrázků	98
8.2	Seznam tabulek.....	98
8.3	Seznam grafů.....	98
8.4	Seznam příloh.....	99
8.5	Seznam použitých zkratk.....	99
Přílohy	100
8.6	Seznamy respondentů.....	100
8.7	Ukázka jednoho analyzovaného rozhovoru respondent „O“	101
8.8	Ukázka jednoho analyzovaného rozhovoru respondent „P“	103

1 Úvod

Hygiena

"Hygiena je klíčem k zdraví."

(Mahatma Gandhi)

Hygiena je věda o uchování zdraví (Tuček, a další, 2018 str. 13), ve smyslu péče o psychické i fyzické zdraví jedince, zahrnuje různé aspekty péče o zdraví jako například osobní hygiena, duševní hygiena, domácí hygiena, hygiena životního prostředí a hygiena potravin používaná v souvislosti s veřejným zdravím. Hygiena je termín používaný k označení souboru praktik a opatření, která slouží k udržení čistoty, prevenci nemocí a zlepšení celkového zdraví. Je také označována za lékařský obor zabývající se ochranou a podporou veřejného zdraví prostřednictvím činností, které vytvářejí zdravé pracovní a životní podmínky (Hamplová, 2015 str. 218). Hygienická služba má svoji sedmdesátiletou tradici její činnosti v České republice.

V dnešní době, kdy společnost čelí mnoha výzvám spojeným s veřejným zdravím, hraje klíčovou roli účinná správa veřejného zdraví. Krajské hygienické stanice se stávají důležitými aktéry v oblasti monitorování a regulace veřejného zdraví, provádění inspekcí a správního řízení. Tato diplomová práce se zaměřuje na zhodnocení ekonomických a sociálních konsekvencí, které jsou spojeny se správním řízením vedeným u Krajské hygienické stanice.

Diplomovou práci jsem zpracovávala v roce 2023, kdy byla k dispozici nejaktuálnější veřejně dostupná data z roku 2021. Přičemž v případě služebních platů, blokových pokut a počtu zaměstnanců jsem zahrнула také údaje z roku 2022. Z důvodu dosažení lepší komparace dat, tak byly v ostatních částech práce posuzovány roky 2019, 2020 a 2021.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem předložené diplomové práce je na základě analýzy platné právní úpravy vyhodnotit efektivnost správního řízení, jeho jednotlivých stádií, a to zejména v procesu správního trestání, zaměřeném na blokové řízení. Budou vyhodnoceny ekonomické a sociální konsekvence správního řízení a správního trestání v souvislosti s porušením povinností vyplývajících ze zákona o ochraně veřejného zdraví, jakož i přestupků vedených v blokovém řízení. Po celkovém vyhodnocení zjištěných skutečností budou jako finální výstup navržena efektivní opatření k optimalizaci správního řízení v působnosti Krajské hygienické stanice.

2.2 Metodika

Diplomová práce obsahuje následující postupy. Nejprve bude provedena stručná analýza právních předpisů týkajících se správního řízení a ochrany veřejného zdraví. Po technice sběru informací včetně statistických dat a jejich syntetizaci budou získané poznatky komparovány s výsledky zjištěnými pozorováním v terénu Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje a verifikovanými polostrukturovanými rozhovory formou interview sumarizovány a vyhodnoceny.

Tyto techniky budou aplikovány u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje. Získaná data, budou analyzována pomocí komparační metody, která umožní srovnání a identifikaci klíčových prvků s cílem identifikovat podobnosti a rozdíly mezi nimi.

Získané poznatky budou následně stručně shrnuty s následnou sumarizací konkrétních informací. Závěr bude obsahovat vyhodnocení zjištěných skutečností, s důrazem na jejich význam a dopady. Tímto způsobem bude vytvořen komplexní a systematický pohled na danou problematiku.

3 Teoretická část

3.1 Historie hygieny

Historie nám pomáhá porozumět kořenům současných událostí a situací. Vhledem do minulosti můžeme lépe chápat, jak se společnosti vyvíjely, jaké události formovaly dnešní svět a jakým způsobem se proměňovaly hodnoty a normy.

Historie hygieny v Česku sahá již do roku 1897, kdy byl založen samostatný hygienický ústav na lékařské fakultě v Praze díky profesoru Gustavu Kabrhelovi (1857-1939) který, se stal jeho přednostou (Státní zdravotní ústav, 2007)

➤ **Poválečná hygiena a první zákon o hygienické službě (1952-1966)**

V historii hygieny v předchozím odstavci se však stále ještě nejednalo o hygienickou službu, ta vznikla až v březnu roku 1952, když tehdejší Národní shromáždění ČSR schválilo **první zákon o hygieně** a to zákon č. 4/1952 Sb. o hygienické a protiepidemické péči. Tímto zákonem byla koncipována a institucionalizována na tu dobu moderní a preventivní ochrana zdraví tehdejších obyvatel. Po válečných zkušenostech s mnoha epidemiemi přenosných onemocnění, po obrovském nárůstu velikých skupin bacilonosičů břišního tyfu, po velkých zásobovacích problémech spojených s potřebou nasytit hladovějící miliony v Evropě i jinde, a to vše při překotně se rozvíjející průmyslové výrobě moderního světa – při tom všem bylo nezbytně nutné ustanovit speciální odbornou službu, která by dokázala ve všech těchto nově vzniklých podmínkách chránit zdraví každého občana. Proto bylo v zájmu zajištění soustavné a účinné hygienické a protiepidemické péče počátkem 50. let v tehdejší Československu zřídit síť hygienických stanic, přičemž Okresní hygienicko-epidemická stanice (tehdejší zkratka OHS nebo taky OHES) byla v každém větším městě. V práci je specifická pozornost věnována okresu Teplice.

V době před 70 lety byla hygiena v Ústeckém kraji na vzestupu, a právě v okrese Teplice měla vynikající úspěchy.

V době mezi lety 1952 až 1960 v Teplicích činnost hygieny vykonával jeden hygienik – lékař a tři sanitární pracovnice, kterým se ještě občas přezdívalo „žluté

sestry“. Hlavní náplní jejich práce byla terénní epidemiologie, depistáže, dezinfekce, protiepidemická opatření a kontroly bacilonosičů, odběry materiálu na mikrobiologická vyšetření a vydávání zdravotních průkazů, organizace a vlastní provádění očkování. Kontroly distribuční sítě potravin a společného stravování, odběry vzorků vod, stavební řízení, školení potravinářů, dobrovolných pracovníků Červeného kříže i terénních lékařů.

Od roku 1960 došlo ke sloučení hygienických stanic v okresech a na této úrovni již byla v každém okresním městě jedna OHS. V této době začali postupně vznikat oddělení. V Teplicích vzniklo jako první oddělení hygieny práce, následně oddělení hygieny výživy se začleněním hygieny dětí a dorostu a jako poslední vzniklo oddělení hygieny komunální. Důvodem pro vznik prvního oddělení hygieny práce bylo to, že na počátku šedesátých let probíhalo rozsáhlé vyšetřování zdravotních a hygienických podmínek práce hutních sklářů. Vyšetřování byla prováděna opakovanými měřeními na třech směnách a ve dvou sklárnách v Dubí, kde byly měřeny mikroklimatické podmínky, tepová frekvence, ztráta vody kůží, časové snímky. Výsledky měření byly použity ke zlepšení hygienických podmínek, k zavedení vhodného pitného režimu a systému práce a odpočinku. To mělo velmi příznivé sociální dopady jak pro jednotlivce, tak pro zaměstnavatele, a to z důvodu zlepšení zdraví zaměstnanců, snížení rizik onemocnění související s nedostatečnou hygienou a v neposlední řadě i podpora fyziologické pohody a celkového zdraví díky vhodnému pitnému režimu.

V této době vznikl první výpočetní model hodnot mikroklimatických podmínek, který byl po dlouhá léta používán, a vznikl právě na základě uvedeného vyšetřování, přičemž OHES plnila i jiné úkoly, neboť řešila epidemii enterotoxikózy, hepatitidy, a dále prováděla nárazové kontroly v restauracích a prodejnách.

O pět let později prováděl OHES Teplice opět měření hygienických a fyziologických podmínek, tentokrát u kuchařů v podobně velkém rozsahu jako u již zmiňovaných sklářů. Měření bylo prováděno v Teplicích a na žádost Ministerstva obchodu i v Praze. Na základě výsledků prováděných měření OHESU, byla ministerstvem vydaná Směrnice o poskytování ochranných nápojů při práci v horkých provozech č. j. HE-340. 2-6. 12. 63, (Ministerstvo průmyslu a obchodu,

1964) registrované v částce č. 29/1964 Sb., zákona č. 65/1965 Sb., již zrušeného zákoníku práce. Směrnice stanovovala bezplatné podávání ochranných nápojů pracovníkům v horkých provozech. Z důvodu zlepšení hygienických podmínek bylo přispěno k vytvoření lepšího a bezpečnějšího pracovního prostředí.

Ve stejné době byla prováděna měření u šiček a pletařek v závodech tehdejšího národního podniku BONEX. Pro zjišťování stupně únavy byly použity již zmiňované observační metody. Výsledkem šetření byl díky zavedení pracovních přestávek zvýšen výkon a produktivita práce a sníženy projevy únavy zaměstnankyň, které pak zůstávaly u této profese delší dobu, jelikož zdraví a pohoda zaměstnanců pozitivně ovlivňuje pracovní výkon a produktivitu a zároveň snižuje i pracovní neschopnost zaměstnanců.

➤ **Hygiena a druhý zákon o hygienické službě (1966-2000)**

Platnost nového zákona č. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu neměl nijak podstatný vliv na práci a činnost OHES v Teplicích. Ta v této době dále provádí výzkumy, nebo spíše úkoly na celostátní úrovni. OHES v Teplicích měla oddělení epidemiologie, hygienu výživy, hygienu komunální, hygienu dětí a dorostu, mikrobiologické laboratoře a laboratoře hygieny práce.

Počátky 70. let byly ve znamení začátku škol v přírodě pro děti ze severních Čech a zavedení bezplatných přesnídávek do škol a školek jako systém suplementace vitamínu C pro děti. Důvodem byl výzkum, který prováděl OHES v Teplicích a který postupně prokázal, že pobyt ve školách v přírodě zlepšil dýchací funkce, velikost a počet červených krvinek a počet hemoglobinu v nich díky němuž se snížila celková nemocnost školních dětí. Neboť stav populace v pánevních okresech Ústeckého kraje v důsledku zátěže znečištěným ovzduším, se od průměru v ČR lišil.

K tomuto výzkumu se po několika letech podařilo nashromáždit velké množství dat, která byla za pomoci první výpočetní techniky vyhodnocena, a následně vyhodnocována, neboť na OHES v Teplicích vzniklo první výpočetní oddělení a na další období 15 let bylo také jediné.

Následovaly pak další velké projekty, jako byly studie týkající se hygienických a fyziologických podmínek práce celníků (mikroklimatické podmínky, hluk, osvětlení, škodliviny – CO, SO₂, NO_x, prašnost, Pb) a výzkum, který se zaměřoval na komplexní posouzení a ovlivnění zdravotního stavu obyvatel domova důchodců. Podařilo se prokázat, že suplementací vitamínu C a E došlo k pozitivním změnám i v mentální oblasti důchodců. Tento výzkum byl v té době výjimečný, jelikož představoval první studii na toto téma. Zároveň je důležité podotknout, že i podle Grossmanova modelu z roku 1972, který tvrdí, že *„každý jednotlivec zároveň producentem a uživatelem svého zdraví. Podle jeho názoru je zdraví jak spotřebním statkem, tak i statkem investičním. Podle Grossmana je optimální úroveň investice do zdraví dosaženo, jestliže se marginální náklady zdraví rovnají marginálnímu užítku zdraví“* (Barták, 2016), jsme schopni lépe pochopit, jak individuální rozhodnutí a investice do zdraví ovlivňují celkové blaho jednotlivců v rámci společnosti.

Program Teplice

Největší projekt *„Program Teplice“* vznikl na základě usnesení vlády ČR č. 287/1990, přičemž koordinujícím pracovištěm byla OHES Teplice a vedení programu bylo svěřeno jejímu okresnímu hygienikovi MUDr. Františku Kotěšovci. Jednalo se o rozsáhlý výzkumný úkol *„Důsledky znečištění prostředí na obyvatelstvo v okrese Teplice“*. Teplice jako okres s rozvinutým průmyslem a povrchovou těžbou hnědého uhlí byl označen jako velmi znečištěná oblast a jako srovnávací okres byl zvolen okres Prachatice. Tento okres byl zvolen díky příznivým parametrům životního prostředí a především ovzduší. Program byl zahraničním odborným tiskem označen jako nejrozsáhlejší. (Šrám, 1996 stránky 699-714) Spolu s tímto programem byla také sledována úmrtnost v okrese Teplice, díky výpočetnímu oddělení, byl OHES Teplice jediný, kdo byl schopen úmrtnost sledovat (Český statistický úřad, 2015).

Program Teplice byl rozdělen na dvě části, Program Teplice I za období od roku 1991 do roku 1996 a pak program Teplice II od roku 1997 do roku 1999. Monitorovalo se ovzduší, dýchací funkce u dětí, neuropsychické funkce u dětí, imunita a dětská nemocnost, genotoxicita ovzduší a výsledky reprodukce, výsledky

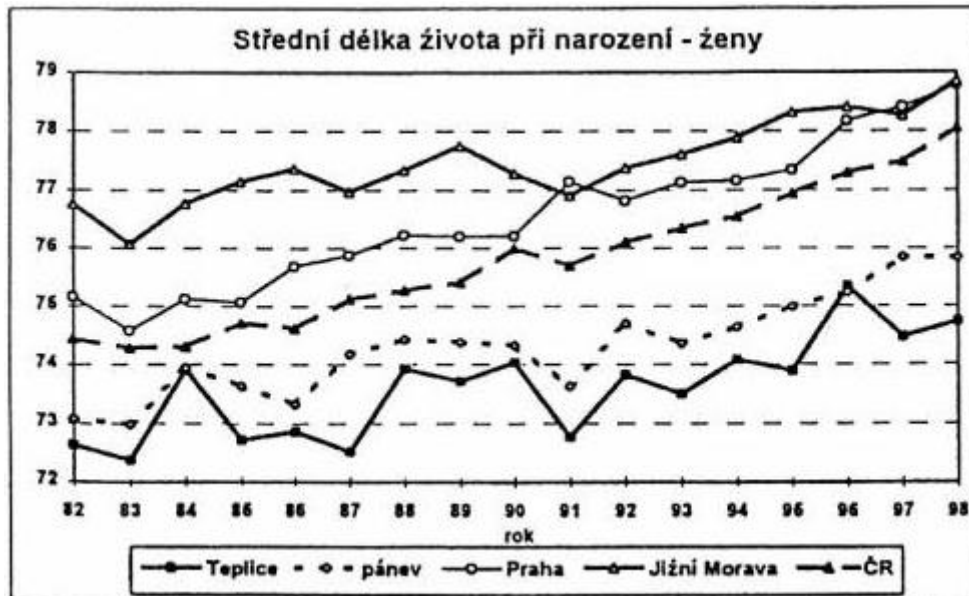
těhotenství, kvalita lidských spermií a úmrtnost. Grafy ze studie Programu Teplice, ukazují průměrnou délku života od roku 1982 do roku 1998 jak u mužů, tak u žen v Teplicích, pánevní oblasti, Praze, Jižní Moravě a ČR. Přičemž je na obou grafech patrné, že křivka úmrtnosti v Teplicích a pánevních oblastech je v obou případech grafů, tedy u mužů i žen ve spodní části a ve stoupající tendenci. Tedy s přibývajícím rokem roste i délka života, ale pánevní oblast a Teplice mají po celou dobu nižší věk úmrtí (Sisyfos, 2007).

Graf 1 Křivka úmrtnosti za období let 1982 - 1998 – muži

Zdroj: (Sisyfos, 2007)

Graf 2 Křivka úmrtnosti za období let 1982 - 1998 - ženy

Zdroj: (Sisyfos, 2007)

Sociologická studie

Sociologická studie byla uskutečněna na reprezentativních výběrech populací okresu Teplice, Prahy a ČR. Ve srovnání s populací ČR a Prahy je u teplické populace nižší zastoupení středního a vyššího vzdělání, což se projevuje i v hodnocení významu vzdělání. Transformační období zdejší lidé prožívají pod vyšším stresem sociální a ekonomické nejistoty (Sisyfos, 2007).

Bylo prokázáno, že teplická populace vykazuje vyšší míru rizikového chování. Jde především o kouření, a to jak o četnost, tak intenzitu. Samotný život jedince v teplickém okrese, délka, a tudíž i expozice daným podmínkám je patrně důležitým předpokladem k tomu, aby zvýšený výskyt rizikového chování v kritickém věkovém pásmu vyústil ve vyšší úmrtnost. Na Teplicku se zřejmě kumulují nebo dokonce synergicky působí mezigenerační, behaviorální a environmentální zdravotní rizika. To je patrně důvodem, proč rizikové chování na Teplicku má statisticky prokazatelný

vliv nejen na zdravotní stav a nemocnost, což ostatně platí i v ostatních souborech, ale přímo i na úmrtnost, což pro Prahu a celou ČR neplatí (Sisyfos, 2007).

„Sledování, analýza a vyhodnocování zdravotního stavu obyvatelstva, které se opírá o demografické a zdravotnické statistiky a výzkum, patří k nejdůležitějším úkolům veřejného zdravotnictví. Vedle struktury nemocnosti a úmrtnosti obyvatelstva může být sledován i jejich vývoj v čase (časové řady). Žádoucí je pozitivní vývoj zdraví populace, tedy zlepšování ukazatelů zdravotního stavu, neboť zdraví je považováno za významnou společenskou hodnotu a je jedním z projevů sociálního rozvoje společnosti. Naopak stagnace, nebo dokonce zhoršování zdravotních indikátorů ukazuje na přítomnost společenské krize. Důležité je také srovnávání údajů o zdravotním stavu obyvatelstva mezi jednotlivými regiony nebo sociálními skupinami v rámci jednoho státu a také v mezinárodním měřítku“ (Janečková, a další, 2009 str. 49).

Kritické hodnocení životního prostředí stoupá se zdravotními potížemi a nemocnostmi, které jsou zřetelně se stavem ovzduší a životního prostředí spojovány. U teplické populace lze hovořit o existenci environmentálního stresu, zakotveného v chápaném stavu životního prostředí a jeho předpokládaných dopadech na zdravotní stav. Navzdory silné a negativní subjektivní percepci environmentální zátěže na vlastní zdraví u obyvatel teplického okresu, není patrný nadprůměrný zájem a příklon k ekologickému chování a způsobu života. Teplická populace očekává řešení svých ekologických problémů spíše od státu než v důsledku vlastní individuální, lokální či regionální aktivity (Sisyfos, 2007).

V té době komunistická vláda přijímala, a to velmi stěží, jen kompenzační a jen některé následky mírnící opatření, jako již zmiňované vysílání dětí do škol v přírodě, nebo vyplácení stabilizačních příspěvků lidem žijícím a pracujícím v oblasti alespoň 10 let na lepší stravu a rekreaci, vápnění lesů, ale neřešila příčiny zhoršování ekonomických, sociálních i environmentálních ukazatelů oblasti, vypovídajících o rostoucí degradaci přírodního i lidmi vytvářeného prostředí i úrovně celé občanské komunity. O úmrtnosti se raději mlčelo (Využití vlastní znalosti a zkušeností z území a poznatků vědeckých prací při přípravě usnesení vlády k ozdravení životního

prostředí Severočeského kraje a stanovení územních ekologických limitů těžby v Severočeské hnědouhelné pánvi, 2019).

➤ **Hygienická služba po sametové revoluci**

Jak již bylo řečeno hygienická služba se postupně rozvíjela a měla svůj sociální význam pro omezování zdravotních rizik z prostředí v nejvíce zasažených oblastech, i když v limitech socialistického státu. Časopis Hygiena (2022) „...V listopadu 1989 došlo k sametové revoluci, dramatickému, ale nenásilnému převratu, kterým byl komunistický režim odstraněn. V hygienické službě nastalo období diskuzí o dalším zaměření práce a nových aktivitách, zejména v primární prevenci nemocí a podpoře zdraví a zachování stávajícího státního zdravotního dozoru. Současně se měnila síť hygienických stanic, která se přizpůsobovala novému uspořádání státní správy. Probíhaly práce na nové legislativě a programech primární prevence a podpory zdraví a hygienici souběžně řešili mnoho problémů, které zneklidňovaly veřejnost a byly pozůstatkem z minulého režimu. Roky po listopadové revoluci byly neopakovatelným obdobím společenské i odborné aktivity realizované v příkladně demokratických procesech.“ (Hygiena, 2022)

Přestože porevoluční doba přinesla měnící se společnost a její poměry a dlouhou absenci nového zákona o hygienickém dozoru, navzdory tomu zůstala síť hygienických stanic stejná, a to jak jejich postavením, tak i financováním ze strany státu. Hygienické stanice nadále svou činností prováděli ochranu veřejného zdraví plněním úkolů v hygienickém dozoru a prevenci nemocí a podporu zdraví.

➤ **Hygiena v platnosti zákona o ochraně veřejného zdraví, třetí zákon o hygienické službě (2000 – 2023)**

Od platnosti zákona, se již OHES v Teplicích stal detašovaným pracovištěm Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje, kterým je dodnes. Z původních oddělení epidemiologie, oddělení komunální hygieny s vyčleněným úsekem měření fyzikálních faktorů, oddělení hygieny výživy a předmětů běžného užívání, oddělení pracovního lékařství, oddělení hygieny práce, oddělení hygieny dětí a dorostu, oddělení podpory zdraví, výpočetní program NUTRICOM, oddělení hygienických laboratoří, oddělení laboratoře hygieny práce, výpočetní středisko, ekonomicko

správní a personální oddělení, právní oddělení, sekretariát ředitele a dokumentace, civilní vojenská služba, má dnes toto detašované pracoviště oddělení protiepidemické, oddělení hygieny práce, oddělení hygieny obecné a komunální a oddělení výživy. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví prošel od doby jeho platnosti do současné doby mnoha legislativními změnami, přičemž bylo vydáno celkem 62 novelizací. Laboratoře se osamostatnily – nyní fungují jako Státní zdravotní ústav, který je příspěvkovou organizací ministerstva zdravotnictví, s postavením a úkoly uvedenými v § 86 uvedeného zákona o ochraně veřejného zdraví.

Při popsaném pohledu zpět do historie je nevyhnutelné pozorovat sociální konsekvence, které vznikly v důsledku událostí a rozhodnutí, jež formovaly společnost v daném období. Tato kapitola byla zaměřena na detailní analýzu sociálních důsledků, které se projevily v průběhu času a ovlivnily různé vrstvy společnosti. Při pohledu na sociální konsekvence historických událostí a rozhodnutí se stává nevyhnutelným zkoumat otázku sociální ekvity podle Jarošové (2008 str. 19), která uvádí „*zjednodušeně řečeno, sociální ekvita zahrnuje solidaritu mezi bohatými a chudými, zdravými a nemocnými, mladými a staršími, jednotlivci a rodinami, ekonomicky aktivními a ekonomicky neaktivními*“. Tato definice nám poskytuje rámec pro posouzení toho, jak události minulosti ovlivnily různé sociální vrstvy a zda bylo dosaženo rovnoměrného rozdělení zdrojů a příležitostí ve společnosti.

Po přehledu klíčových historických událostí je následující část věnována hlubší analýze. Klíčovým prvkem této kapitoly je pochopení sociálních konsekvencí, které vyplývají z těchto událostí. Následně bude na základě identifikace a zkoumání zjišťováno, jak se tyto konsekvence projevily v životech lidí a formovaly společenskou dynamiku. Každá zkoumaná historická událost sebou nese následky, které se dotýkají sociálního pletiva společnosti.

3.2 Zdraví, veřejné zdraví a ochrana veřejného zdraví

Pro vysvětlení a snadnější orientaci v dané problematice je nutné si přesně definovat pojmy a to **zdraví, veřejné zdraví a ochrana veřejného zdraví** a význam

těchto pojmů. Světová zdravotnická organizace (WHO) definuje zdraví jako „stav kompletní fyzické, mentální a sociální pohody, a nesestavá se jen z absence nemoci nebo vady“ (World Health Organization).

Přičemž právo na ochranu zdraví je uvedeno v článku 31 Listiny základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky.

Zdraví jako hodnotu popisuje Jan Holčík z Ústavu sociálního lékařství a veřejného zdravotnictví LF MU Brno ve svém příspěvku Podpora veřejného zdraví: teorie a praxe pro časopis Hygiena (2008) takto: „...obvykle se uvádí, že hodnota zdraví je v zásadě dvojitá, a to individuální a sociální. Individuální hodnota zdraví je spojena s pudem sebezáchovy. Bohužel, hodnotu zdraví si mnozí lidé uvědomí, až když onemocní. Cestou k lepšímu pochopení hodnoty zdraví by měla být výchova posilující důstojnost a svébytnost lidí. Nežádoucí jsou hrozby a vyvolávání strachu. Aktivita jedinců je žádoucí a důležitá. Na řešení některých závažných problémů však izolované snahy jedinců nestačí. Sociální hodnota zdraví vychází z poznání, že každý populační celek, má-li přežít, musí věnovat pozornost zdraví lidí. Důvody takové pozornosti jsou historicky a sociálně podmíněny. Důležitým důvodem byla snaha o postavení náležitě silné armády. Dalším důvodem byla ekonomická výkonnost populace. Základním důvodem je ovšem to, že je dobré být zdravý a těšit se spolu se svými blízkými ze všeho, co zdravý a plný lidský život přináší. Je vhodné připomenout, že každý populační celek, který podcení sociální hodnotu zdraví, musí počítat s tím, že zdraví lidí bude horší, než by mohlo být“ (Hygiena, 2001).

Veřejné zdraví (public health) je obor, který se zabývá ochranou a zlepšováním zdraví celé populace, nikoli jednotlivců, čímž se liší od lékařských oborů. Zaměřuje se na podporu fyzického, duševního a sociálního zdraví a pohody a na prevenci nemocí a postižení mezi skupinami lidí. Cílem veřejného zdraví je dosáhnout co nejlepšího zdravotního stavu celé populace a snižovat nerovnosti v oblasti zdraví. Tento obor spolupracuje s mnoha dalšími disciplínami, včetně medicíny, sociologie, ekologie, ekonomie a epidemiologie, a hraje klíčovou roli při ochraně veřejného zdraví a prevenci nemocí (THIVIERGE, 2023).

Ochrana veřejného zdraví je koncept a soubor opatření, která mají za cíl udržovat a zlepšovat zdraví populace. Jedná se o klíčový aspekt veřejného zdravotnictví a sociální péče a je založena na přesvědčení, že zdraví jednotlivce a společnosti jsou vzájemně propojeny a že je třeba chránit a podporovat zdraví všech lidí. Je vymezen zákonem č. 258/200 Sb. o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, který je v souladu s požadavky Evropské komise.

3.3 Orgány státní správy v ochraně veřejného zdraví

Z důvodu ucelenosti popsaných pojmů je potřeba uvést orgány ochrany veřejného zdraví a další orgány, které plní některé úkoly v oblasti hodnocení a snižování hluku z hlediska dlouhodobého průměrného hlukového zatížení životního prostředí a v oblasti podpory veřejného zdraví, přičemž státní správu v ochraně a podpoře veřejného zdraví vykonávají:

- Ministerstvo zdravotnictví
- krajské hygienické stanice
- Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra
- Ministerstvo dopravy
- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Ministerstvo životního prostředí
- krajské úřady
- Dopravní a energetický stavební úřad

Soustavu orgánů ochrany veřejného zdraví tvoří správní úřady, kterými jsou Ministerstvo zdravotnictví, krajské hygienické stanice a Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra. § 78 zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví (Zákony pro lidi, 2023).

➤ Ministerstvo zdravotnictví České republiky

Ministerstvo zdravotnictví je ústředním státním orgánem odpovědným za zdravotní politiku a ochranu veřejného zdraví v České republice. Řídí a kontroluje výkon státní správy. Na úseku ochrany veřejného zdraví je odpovědné za produkci a plnění národní politiky. Kontroluje a řídí krajské hygienické stanice a rozhoduje

o opravných prostředcích proti jejich rozhodnutím. V oboru své působnosti zajišťuje mezinárodní spolupráci, plní úkoly vyplývající z mezinárodních smluv v ochraně a podpoře veřejného zdraví, stanovuje na základě doporučení Národní imunizační komise, zřízené jako poradní orgán Ministerstva zdravotnictví, antigenní složení očkovacích látek pro pravidelná, zvláštní a mimořádná očkování, nařizuje mimořádná opatření při epidemii, stanoví ochranná opatření před zavlečením vysoce nakažlivých infekčních onemocnění, a rozhoduje o jejich ukončení, na žádost krajské hygienické stanice dává povolení k mimořádnému očkování, stanoví další infekční onemocnění, usměrňuje výkon státní správy v ochraně a podpoře veřejného zdraví prováděný Ministerstvem obrany a Ministerstvem vnitra, sestavuje celorepublikové programy ochrany a podpory veřejného zdraví včetně prevence nemocí a zdravotních rizik, uděluje a zrušuje pověření k provádění autorizace, organizování a provádění kursů v hodnocení zdravotních rizik, přezkoumává kontrolní plány sestavené krajskými hygienickými stanicemi, které určují priority činnosti na úseku státního zdravotního dozoru, přijímá opatření na úseku potravinového práva, předmětů běžného užívání a výrobků přicházejících do přímého styku s vodou, pořizuje, a dojde-li k podstatnému vývoji, který významně ovlivňuje stávající hlukovou situaci, aktualizuje, nejdéle však jednou za 5 let, strategické hlukové mapy, zpřístupňuje veřejnosti strategické hlukové mapy, prováděcím právním předpisem upravuje stanovení hlukových ukazatelů, jejich mezní hodnoty, koordinuje zpracování akčních plánů, spolupracuje s příslušnými orgány sousedních členských států Evropské unie na strategickém hlukovém mapování v blízkosti hranic, usměrňuje řízení jakosti vod v povrchových vodách, přijímá žádosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie na úseku materiálů a předmětů pro styk s potravinami o povolení nové látky dosud neuvedené na seznamu látek, jejichž užití při výrobě materiálů a předmětů určených pro styk s potravinami je povoleno, jakož i žádosti o změnu povolení vydaných podle tohoto přímo použitelného předpisu Evropské unie, zajišťuje a koordinuje zpracování Pandemického plánu České republiky a zpracovává Pandemický plán zdravotnictví, přijímá opatření na základě a v mezích přímo použitelných předpisů Evropské unie na úseku prevence infekčních nemocí a plní další úkoly na tomto úseku vyplývající pro členský stát z přímo použitelných předpisů Evropské unie, je dotčeným orgánem při posuzování zralosti projektů společného zájmu energetické infrastruktury, uplatňuje stanovisko

k územnímu rozvojovému plánu z hlediska ochrany veřejného zdraví včetně hodnocení a řízení zdravotních rizik. § 80 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví (Zákony pro lidi, 2023).

➤ **Krajské hygienické stanice**

Každý kraj v České republice má svoji vlastní krajskou hygienickou stanici, která je odpovědná za ochranu veřejného zdraví na regionální úrovni. Tyto stanice provádějí hygienický dohled nad veřejnými místy, potravinami, pitnou vodou a dalšími aspekty zdravotní ochrany. Jsou správními úřady působící ve svém obvodu, kraji.

➤ **Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra**

Úkoly státní správy v ochraně a podpoře veřejného zdraví včetně státního zdravotního dozoru v ozbrojených silách, v Ministerstvu obrany a v jeho působnosti zřízených organizačních složkách státu vykonává Ministerstvo obrany. Specializované činnosti pro účely státního zdravotního dozoru v působnosti Ministerstva obrany vykonává Vojenský zdravotní ústav. Úkoly státní správy v oblasti ochrany a podpory veřejného zdraví včetně státního zdravotního dozoru v bezpečnostních sborech, úkoly státní správy v Ministerstvu vnitra zřízených v jeho působnosti vykonává Ministerstvo vnitra. Specializované činnosti pro účely státního zdravotního dozoru v působnosti Ministerstva vnitra vykonává organizační složka státu jím zřízená. § 83 zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví (Zákony pro lidi, 2023).

➤ **Zdravotní ústavy a Státní zdravotní ústav**

Státní zdravotní ústav je specializovaný státní ústav – zdravotnické zařízení který se zabývá výzkumem a monitorováním veřejného zdraví. Státní zdravotní ústav provádí epidemiologický dohled, vědecký výzkum a zpracovává data o zdravotním stavu populace.

➤ **Další státní orgány**

Kromě výše uvedených orgánů může zákon č. 258/2000 Sb. udělit pravomoci ochrany veřejného zdraví i dalším státním orgánům, pokud je to nezbytné pro konkrétní účely ochrany zdraví. Tyto orgány spolupracují a vykonávají různé činnosti, jako je monitorování infekčních onemocnění, zajišťování bezpečnosti potravin, regulace prostředí a další opatření pro ochranu veřejného zdraví v České republice.

➤ **Státní zdravotní dozor**

Státní zdravotní dozor je systém dohledu a kontroly, který provádí státní orgán nebo instituce v oblasti veřejného zdravotnictví. Jeho hlavním cílem je zajistit dodržování zákonů, nařízení a standardů týkajících se veřejného zdraví a bezpečnosti pacientů. Státní zdravotní dozor může zahrnovat monitorování zdravotnických zařízení, sledování kvality poskytované zdravotní péče, provádění inspekcí a vyšetřování případů nesrovnalostí či porušení předpisů v oblasti zdravotnictví. Jeho úkolem je také prevence šíření nemocí a ochrana veřejného zdraví. Každá země může mít svůj vlastní systém státního zdravotního dozoru, a jeho konkrétní formy a pravomoci se mohou lišit v závislosti na legislativním rámci daného státu.

3.4 Krajská hygienická stanice

Krajská hygienická stanice, jako správní úřad byla ke dni 01. 01. 2003 zřízena Ministerstvem zdravotnictví České republiky na základě Prohlášení o zřízení krajských hygienických stanic ze dne 11. 11. 2002 č. j. 31334/2002 v souladu s ustanovením § 82 zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví.

Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje, je správní úřad, působící ve správním obvodu Ústeckého kraje, a to ve smyslu § 82 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. Dle přílohy č. 3 zákona č. 258/2000 Sb., má KHS územní pracoviště v Děčíně, Chomutově, Mostě, Litoměřicích, Lounech a Teplicích a s těmito pracovišti tvoří jednotný funkční organizační a ekonomický celek (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL]).

Nadřízeným orgánem je Ministerstvo zdravotnictví ČR a na základě zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích je organizační složkou státu. V současné době stojí v jejím čele stojí ředitelka MUDr. Lenka Šimůnková, jmenovaná ministrem zdravotnictví na návrh hlavního hygienika (platné ke dni 30. 11. 2023). Ředitelce je přímo podřízen sekretariát, který zahrnuje pracoviště krizového řízení a zdravotní politiky.

Zřízení krajských hygienických stanic se týká organizace a provozu zařízení, která jsou zaměřena na ochranu veřejného zdraví a hygienickou kontrolu v daném kraji. Tyto stanice jsou součástí veřejného zdravotního systému a mají za úkol monitorovat, posuzovat a prosazovat hygienické a zdravotní normy v oblasti veřejného zdraví.

Hlavní role krajských hygienických stanic zahrnují:

- Sledování, jak životní a pracovní podmínky ovlivňují zdraví obyvatelstva, a spolupráce s dalšími organizacemi pro vytváření zdravějšího prostředí.
- Monitorování zdravotního stavu obyvatelstva a výskytu infekčních onemocnění v souvislosti s různými faktory. Pro tyto účely využívají moderní informační systémy.
- Analýza trendů vývoje nemocnosti a úmrtnosti na infekční onemocnění a tvorba epidemiologických prognóz.
- Zajišťování a analýza informací týkajících se drogové závislosti.
- Dozor nad onemocněním tuberkulózou a pohlavně přenosnými nemocemi.
- Koordinace pravidelných, zvláštních a mimořádných očkování, včetně sledování spotřeby očkovacích látek a proočkovanosti populace.
- Metodické vedení a kontrola praktických a odborných lékařů v oblasti hygieny, epidemiologie a dalších preventivních oborů.
- Spolupráce s krajským úřadem, příslušnými orgány státní správy a integrovaným záchranným systémem v řešení krizových situací a provedení opatření ke zmírnění dopadů mimořádných událostí (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL]).

Všechny tyto činnosti jsou regulovány správním právem.

Pro dosažení srozumitelnosti a komplexnosti popisovaných termínů je nezbytné uvést následující informace.

3.5 Správní právo

Správní právo je jedním z nejvýznamnějších subsystemů českého právního řádu. Správní právo, členěno dle předmětu právní úpravy, patří vedle ústavního a trestního práva mezi základní odvětví práva veřejného (Kopecký, 2021 str. 10).

Správní právo procesní v širším slova smyslu zahrnuje všechny procesní postupy v oblasti veřejné správy. Spadá do něj vedle „*formálního*“ správního řízení rovněž například vydávání vyjádření, osvědčení a posudků podle části čtvrté správního řádu nebo proces přípravy a vydávání normativních správních aktů, smíšených správních aktů (zejména opatření obecné povahy) nebo proces uzavírání veřejnoprávních smluv (Jemelka, 2019 str. 62).

V užším smyslu je správní právo procesní chápáno jako „*formální*“ správní řízení podle části druhé a třetí správního řádu a toto pojetí je v praxi dnešního práva převažující (Jemelka, 2019 str. 62).

Správní právo je odvětvím práva, které se zabývá právními normami a principy týkajícími se činnosti veřejné správy a vztahů mezi veřejnou správou a občany či jinými subjekty. Jeho cílem je regulovat a kontrolovat chování veřejných institucí, orgánů a úřadů.

3.6 Správní řízení

Správní řízení ve znění § 9 zákona č. 500/2004 Sb. správního řádu, se jedná o „*postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti nemá*“ (Zákony pro lidi, 2023).

Správní řízení je procesem aplikace hmotného správního práva. Je to procesními normami správního práva upravený postup správních orgánů, jehož cílem je (vždy v konkrétní věci), vydání správního rozhodnutí jakožto individuálního správního aktu

(konstitutivního, či deklaratorního). Ve spojení s meritorním rozhodováním přitom v zákonem stanovených případech přichází v úvahu i rozhodování o procesních otázkách. Součástí správního řízení je i řízení přezkumné, na něž v jistém smyslu za zákonem stanovených podmínek navazuje i postup exekuční. Celý tento postup správních orgánů je do jisté míry podobný soudnímu řízení, ve srovnání s ním však není tolik formalizován (Průcha, 2019 str. 47).

Účelem procesní úpravy správního řízení, včetně nejrůznějších procesních garancí a opravných prostředků, je rozhodování o subjektivních právech a povinnostech účastníků řízení vyplývajících z hmotněprávních předpisů. (Fiala, 2020 str. 18)

Obecná procesní úprava správního řízení, jež je obsažena v části druhé a třetí správního řádu, je velmi často v konkrétních případech dále doplněna specifickými procesními pravidly, která jsou obsažena v jednotlivých zvláštních zákonech (Fiala, 2020 str. 19).

3.7 Působnost správního řádu

Působností zákona se rozumí okruh společenských vztahů, na které se vztahuje zákon. Tento okruh bývá vymezen různými podmínkami. Působnost správního řádu vychází konkrétně z kombinace pozitivně i negativně vymezené věcné působnosti [tj. určuje se na jaké vztahy a postupy správní řád (ne)dopadá] a působnosti osobní [tj. určuje se na koho, resp. na postup jakých (kterých) subjektů se správní řád vztahuje] (Fiala, 2020 str. 2).

Pokud jde o pozitivní vymezení působnosti správního řádu (odstavec komentovaného ustanovení), lze zjednodušeně říci, že se správní řád vztahuje na veškeré postupy správních orgánů při výkonu jejich působnosti v oblasti veřejné správy (Fiala, 2020 str. 2).

3.8 Princip subsidiarity správního řádu

Aplikace principu subsidiarity správního řádu znamená pravidlo použití správního řádu, když nestanoví zvláštní zákon postup jiný. Je však třeba klást důraz na význam slov „*postup jiný*“ jelikož nestačí, aby jiný zákon pouze stanovil „*jinak*“.

Subsidiarita ve správním řádu je princip, který znamená, že záležitosti by měly být řešeny na nejnižší možné úrovni správního uspořádání. To znamená, že správní orgány by měly být oprávněny rozhodovat o záležitostech, které spadají do jejich působnosti a vykonávat pravomoci autonomně, pokud to není nutné pro zajištění společného zájmu, ochrany práv a svobod občanů nebo jiných důležitých cílů.

Princip subsidiarity vychází z myšlenky, že úřady a instituce by měly být co nejbližší občanům, aby bylo dosaženo účinného, účelného a přiměřeného řešení jejich potřeb a problémů. Centrální nebo vyšší úrovně správy by měly zasahovat pouze v případech, kdy lokální úrovně nejsou schopny řešit určitou záležitost samy o sobě.

Správní řád sice představuje obecný procesněprávní předpis při výkonu veřejné správy, nicméně jako takový nemusí svou povahou vždy odpovídat všem formám a povaze jednotlivých správních činností uskutečňovaných na nejrůznějších úsecích veřejné správy; v konkrétním případě se proto může jevit – podle povahy věci – jako užitečné upravit některé typy činností odlišným způsobem ve zvláštních zákonech (Ústavní soud).

Mezi obecnou úpravou představovanou správním řádem a speciálními (zvláštními) právními předpisy platí vztah subsidiarity, v jehož důsledku se správní řád použije jen tehdy, pokud není ve zvláštním předpise stanoveno jinak (odst. 2 komentovaného ustanovení). Jinak vyjádřeno, správní řád se uplatní všude tam, kde není pro daný postup stanovena jiná úprava. Toto pravidlo přitom neplatí pouze pro správní řízení, nýbrž se vztahuje i na další procedury a úkony správních orgánů při výkonu veřejné správy. Na základě společných a přechodných ustanovení správního řádu (§ 177 a § 180 správního řádu) přitom oproti stavu panujícímu před účinností stávajícího správního řádu bylo výrazně oslabeno postavení i těch dosavadních předpisů, které na použití správního řádu nejenomže výslovně

neodkazovaly, ale dokonce jeho použití explicitně vylučovaly. V této souvislosti lze dokonce mluvit o prolomení aplikačního pravidla *lex specialis derogant legi generali*. Tato dvě ustanovení správního řádu totiž ve své podstatě představují nepřímou novelizaci všech dosavadních zákonů (*lex posterior derogant legi priori*). Jejich zakotvením zákonodárce vytvořil prostor pro to, aby veškeré postupy a úkony správních orgánů k nimž dochází při výkonu veřejné správy, mohly být podřízeny režimu správního řádu bez ohledu na dobu vzniku jejich právní regulace (podrobněji k významu těchto ustanovení viz. komentář k § 177 a § 180 správního řádu) (Fiala, 2020 stránky 5-6).

3.9 Základní zásady

Jedná se o základní pravidla správního řízení, jež jsou významná pro jejich výklad a projevují se ve všech ustanovení správního řádu, uplatňují se též samostatně a bezprostředně, a usměrňují tak jednání a chování subjektů správního řízení, zejména správních úřadů. Správní řád, z důvodu použití velké míry neurčitých právních pojmů poskytuje správním orgánům možnost správních uvážení v souvislosti s vysokým záběrem veřejnoprávních vztahů, na které dopadá.

Základní zásady vycházejí nejen z principů ústavního pořádku podle Listiny základních práv a svobod, ale také z judikatury tuzemských a mezinárodních soudů (zejména Evropského soudního dvora a Evropského soudu pro lidská práva) nebo z rezolucí a doporučení mezinárodních organizací, jako je například Rada Evropy. Určité základní zásady, pravidla či principy obsahují také některé zvláštní předpisy (Jemelka, 2019 str. 22).

3.9.1 Zásady správního řízení

Zásady správního řízení jsou obecné principy a pravidla, která určují průběh a postup ve správním řízení. Tyto zásady jsou základními směry pro orgány veřejné správy při jednání s občany či subjekty, na které se správní řízení vztahuje. Významně přispívají k zajištění řádnosti, spravedlnosti, transparentnosti a efektivity správního řízení. Níže jsou uvedeny základní zásady správního řízení:

Zásada zákonnosti (legalita) - Správní orgány smějí konat pouze na základě a v rozsahu pramenícím ze zákona. Jejich činnost musí být v souladu s právním řádem.

Zásada řádného průběhu řízení - Správní řízení musí být vedeno v souladu s určitými standardy a pravidly, zajišťujícími řádnost, přehlednost a strukturovanost procesu.

Zásada materiální pravdy - Správní orgány jsou povinny usilovat o objektivní zjištění skutečností, které jsou relevantní pro správní řízení a na těchto skutečnostech založit svá rozhodnutí.

Zásada rychlosti a účelnosti - Správní řízení by mělo být řízeno s co nejmenšími prodlevami a co nejúčinnějším způsobem.

Zásada přezkumnosti - Správní rozhodnutí lze přezkoumat na žádost účastníka správního řízení nebo ze zákona, a to nezávislým a vyšším správním orgánem.

Zásada zveřejňování - Důležitá rozhodnutí a informace o správním řízení by měly být veřejně dostupné a transparentní, pokud to zákon stanoví.

Zásada práva na obranu - Účastníci správního řízení mají právo se bránit, předkládat důkazy a vyjádřit svůj názor.

Zásada nezpochybnitelnosti rozhodnutí - Správní rozhodnutí, které není přezkoumáváno nebo zrušeno, má závaznou sílu a je konečné.

Zásada odpovědnosti za škodu - Správní orgány jsou povinny nést odpovědnost za škodu způsobenou v souvislosti s výkonem správní činnosti.

Tyto zásady jsou významné pro správní řízení v rámci právního systému většiny států a přispívají k dodržování principů spravedlnosti, právního státu a dodržování práv občanů a jsou výslovně upravené v úvodních ustanovení správního řádu (§ 2-8) jsou obecnými, výchozími zásadami, které platí pro veškeré postupy v režimu správního řádu. Základní zásady výrazně ovlivňují celý průběh předmětných postupů již proto, že jsou formulovány zákonem a navíc proto, že se významně promítají

do charakteristiky, ladění a orientace jednotlivých ustanovení správního řádu. Někdy se stává, že v důsledku nepřipomenutí nebo neuvědomění si těchto zásad postupuje správní orgán v rozporu se zákonem (Průcha, 2019 str. 29).

Z uvedeného je celkem zřejmé, že většina zásad je pojmenována takovým způsobem, že avizuje, co se pod nimi skrývá. Jednotlivé zásady jsou většinou v rámci příslušných procesních institutů vzájemně propojeny, a obvykle tak porušení jedné zásady představuje i porušení zásad jiných. Současně platí, že pro všechny základní zásady je společné, že jsou nejen důležitými interpretačními pravidly, z nichž je třeba vycházet při výkladu jednotlivých ustanovení správního řádu, ale že jsou samy o sobě i právně závazné. Jako takové musí být respektovány, jejich případné porušení může vést nejen ke změně nebo ke zrušení vydaného správního rozhodnutí, a stejně tak i k případnému uplatnění nároku na náhradu škody (Průcha, 2019 str. 34).

Základní zásady jsou rovněž vodítky pro výklad neurčitých pojmů ve správním právu. Neurčitý právní pojem, nelze obsahově dodatečně přesně vymezit a jeho aplikace závisí na odborném posouzení v každém jednotlivém případě. Často používanými pojmy jsou „*veřejný zájem*“ či „*veřejný pořádek*“. Právní předpisy vytvářejí prostor správnímu orgánu, aby zhodnotil, zda konkrétní situace patří do rozsahu určitého neurčitého právního pojmu či nikoliv. Naplnění obsahu neurčitého právního pojmu s sebou přináší povinnost správního orgánu rozhodnout způsobem, který právní předpis předvídá. Neurčité právní pojmy jsou doprovázeny nutností aplikovat správní uvážení, kde opět základní zásady slouží jako interpretační základ pro rozhodování v hranicích, které stanoví, neboť s existencí určitého skutkového stavu není vždy spojen pouze jediný právní následek. Při použití správní úvahy nesmí dojít k vybočení z mezí a hledisek stanovených zákonem (Fiala, 2020 str. 9).

Navíc je třeba zdůraznit, že některé zásady činnosti a rozhodování veřejné správy zůstaly mimo okruh základních zásad uvedených v § 2 až § 8. Nejedná se o základní zásady, upravené na dalších místech správního řádu. Jde například o zásadu písemnosti, neveřejnosti, oficiality, jednotnosti, koncentrace a dvojstupňovosti správního řízení, volného hodnocení důkazů, omezené revize (Jemelka, 2019 str. 23).

Základní zásady ve své podstatě ovládají celý průběh správního řízení. Skulová uvádí, že stejně jako základní zásady činnosti správních orgánů, také zásady správního řízení napomáhají správnému výkladu konkrétních zákonných ustanovení. Mimo svou závaznost tedy tyto zásady také poskytují interpretační vodítka při výkladu jednotlivých procesních norem upravujících správní řízení (Skulová, 2020 str. 36).

Jak již bylo zmíněno shora, základní zásady činnosti správních orgánů jsou výslovně uvedeny ve správním řádu, což se však o zásadách správního řízení říci nedá. Správní orgány jsou klíčovými složkami veřejné správy, které vykonávají státní správu a zajišťují dodržování zákonnosti a veřejného zájmu.

V rámci českého právního systému hraje správní právo klíčovou roli, spolu s ústavním a trestním právem. Zaměřuje se na normy a principy týkající se veřejné správy a vztahů mezi veřejnou správou a občany. Součástí tohoto odvětví je i správní řízení, které představuje procesní postup správních orgánů při rozhodování o právech a povinnostech konkrétních osob. Princip subsidiarity poskytuje správním orgánům autonomii v rozhodování o záležitostech ve své působnosti.

Působnost správního řádu je ohraničena pozitivní a negativní věcnou působností a osobní působností v oblasti veřejné správy. Základní zásady správního řízení, jako zásada zákonnosti, řádného průběhu, materiální pravdy, rychlosti, účelnosti, přezkumnosti, zveřejňování, práva na obranu, nezpochybnitelnosti rozhodnutí a odpovědnosti za škodu, jsou klíčové pro zajištění spravedlnosti, právního státu a práv občanů.

Tato základní shrnutí poskytují směrnice pro interpretaci a aplikaci správního řádu, zajišťují transparentnost, efektivitu a spravedlivý průběh správního řízení.

3.10 Subjekty správního řízení

Pojem subjekty správního řízení označuje účastníky správního řízení, kteří jsou zapojeni do procesu vyřizování záležitosti správního charakteru. Subjekty správního řízení mohou mít různou roli a postavení v rámci tohoto procesu, respektive správním rozhodnutím mohou být nějak dotčeny, přičemž hlavními subjekty správního řízení

jsou osoby, které se účastní řízení. V podstatě je můžeme rozdělit do dvou skupin. Správní orgány a účastníci správního řízení. Následně rozlišujeme ještě dotčené orgány, nadřízené orgány a zúčastněné osoby. Správní řízení je proces, kterým státní orgány rozhodují o právech a povinnostech fyzických a právnických osob ve věcech veřejného zájmu. Subjekty správního řízení jsou účastníci tohoto procesu, kteří se účastní na základě svých práv a povinností

3.10.1 Správní orgán

Obecně je správní orgán instituce, úřad nebo organizace, která má pravomoci a odpovědnost pro správu a řízení určitého území, oblasti, instituce nebo jiného subjektu veřejného zájmu. Jeho úlohou je zajišťovat dodržování zákonů, předpisů a pravidel a rozhodovat o věcech veřejného zájmu.

Každý správní orgán má svou pravomoc definovanou zákonem a vykonává konkrétní úkoly a činnosti v oblasti, pro kterou je zodpovědný. Tyto pravomoci mohou zahrnovat vydávání rozhodnutí, správu veřejných financí, řízení sociálních služeb, kontrolu dodržování právních předpisů a mnoho dalšího.

Správní orgán – je legislativní zkratka zavedená v § 1 správního řádu. Správním orgánem jsou orgány obce, obecní úřad, obce s rozšířenou působností, krajský úřad, ministerstva a jiné orgány moci výkonné (Šromová, 2020 str. 185). Správním orgánem může být i právnická a fyzická osoba (pokud vykonávají působnost v oblasti veřejné správy).

Správní orgán vede správní řízení a jak uvedl Fiala „*má v rámci správního řízení stěžejní úlohu, neboť v něm i rozhoduje také za něj nese odpovědnost. Vůči účastníkům řízení vystupuje ve vrchnostenském (mocenském) postavení, jednostranně rozhoduje o jejich právech a povinnostech. Zákonná úprava jej za tímto účelem vybavila celou řadou prostředků umožňujících zajištění řádného a rychlého průběhu řízení. Na druhou stranu právní úprava správního řízení současně pro správní orgán představuje meze, resp. limity volby, popř. způsob vedení procesního postupu, neboť správní orgán může v souladu s čl. 2 odst. 3 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny jednat a rozhodovat o právech a povinnostech účastníků řízení pouze v případech, v mezích a způsobu, které stanoví zákon*“ (Fiala, 2020 str. 19).

3.10.2 Účastníci správního řízení

Účastníci správního řízení – se podílí na řízení prostřednictvím uplatňování svých procesních práv, skrze něž mohou významně ovlivňovat procesní postup správního orgánu, jakož i konečnou podobu (obsah) z procesu vzešlého rozhodnutí. Vedení takto formalizovaného správního řízení poskytuje rozhodování o subjektivních právech a povinnostech účastníků řízení ze strany orgánů veřejné moci kvalitativně vyšší formu ochrany (Fiala, 2020 str. 19).

Shrnutí předchozího nám umožňuje lépe porozumět subjektům správního řízení, kde figuruje dvojice klíčových aktérů, jimiž jsou správní orgány a účastníci. Při následném pohledu na tyto subjekty se dostáváme k podstatě jejich rolí a vzájemné dynamice v kontextu správního procesu. Subjekty správního řízení jsou účastníci procesu, rozdělení do dvou skupin, a to správní orgány a účastníci. Správní orgány, jako instituce s pravomocemi, rozhodují o veřejném zájmu. Účastníci se účastní na základě svých práv a povinností, uplatňují procesní práva ovlivňující postup a konečné rozhodnutí. Toto formalizované řízení poskytuje ochranu subjektivních práv účastníků ze strany veřejných orgánů.

3.10.3 Sociální konsekvence

Jedním z hlavních ukazatelů efektivnosti právní úpravy správní aktivity v působnosti Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje je reálný stav veřejnosti v oblasti hygieny a ochrany zdraví.

V rámci uvedeného Programu Teplice (období od roku 1991 do roku 1996 a období od roku 1997 do roku 1999) proběhlo sociologické šetření, které se zaměřilo na sekundární analýzu výsledků při prováděných sociologických průzkumech, které sledovaly vliv mimoekologických faktorů na zdravotní stav obyvatelstva v regionu Teplice. Cílem tohoto šetření bylo formulovat klíčové závěry a identifikovat trendy v dané oblasti, aby bylo možné navrhnout další postup v regionu s ohledem na potřeby teorie a praxe a s formulací základních sociotechnických opatření. Získané výsledky potvrdily, že obyvatelé sledovaného regionu často podceňují preventivní péči o své vlastní zdraví. Zároveň byla zjištěna vysoká míra rezignace a environmentálního stresu, spočívající v přesvědčení, že *"usilování o zlepšení*

vlastního zdraví je zbytečné, protože životní prostředí je již znečištěné a jakékoli snahy jsou bezvýsledné." Tato filozofie je navíc podporována způsobem života, v němž dominují konzumní přístupy jak u dospělých, tak u dětí, když tráví svůj volný čas.

Přestože historie OHS v Teplicích ukázala významné souvislosti mezi špatnou kvalitou ovzduší a úmrtností, včetně prokázání environmentálního stresu, došlo za poslední desetiletí k výrazným změnám v emisních zdrojích, legislativě i veřejném povědomí. Termín "environmentální stres" se v tomto kontextu odkazuje na negativní vlivy škodlivin v životním prostředí, které mohou ovlivňovat zdraví jednotlivců a společnosti jako celek. Jedná se o tlak vyvolaný nežádoucími podmínkami ve venkovním prostředí, který může negativně ovlivnit fyzickou, psychickou nebo sociální pohodu jednotlivce. V tomto případě se konkrétně jedná o negativní dopady znečištěného ovzduší na zdraví obyvatel Teplic. Tyto změny reflektují snahu o zlepšení kvality životního prostředí a ochranu veřejného zdraví.

S postupem času se staly významné změny v oblasti ovzduší. Nové technologie, přísnější normy a snahy o udržitelnost přispěly k novým perspektivám na kvalitu ovzduší. Z důvodu ucelenosti a logické posloupnosti je nutné zhodnotit kvalitu za roky 2019, 2020 a 2021 v České republice.

Pro plné a srozumitelné pochopení textu je třeba uvést následující vysvětlení k datům které budou následovat.

PM_{2,5} a PM₁₀ jsou označení pro dvě různé frakce aerosolových částic ve vzduchu, které mají různé velikosti. Přičemž PM_{2,5} (Particulate Matter 2.5) označuje částice ve vzduchu s průměrem 2,5 mikrometrů nebo menším. Jsou to jemné částice, které mohou proniknout hluboko do plicních sklípků. Pocházejí z různých zdrojů, včetně spalování fosilních paliv, průmyslových procesů a dopravy. PM₁₀ (Particulate Matter 10) zahrnuje částice s průměrem 10 mikrometrů nebo menším. Oproti PM_{2,5} jsou tyto částice větší a neproniknou tak hluboko do plic, ale mohou způsobit problémy v horních dýchacích cestách. Zdroje zahrnují prach z ulic, průmyslové emise a erozi půdy. Oba typy částic jsou důležité při hodnocení kvality ovzduší a mohou mít negativní dopad na lidské zdraví. PM_{2,5} je obvykle považováno za větší zdravotní

hrozbu, protože může proniknout hlouběji do plic a být spojeno s vážnějšími onemocněními.

Rok 2019 přinesl důkazy o vážných zdravotních dopadech dlouhodobé expozice aerosolu v ovzduší. Zvýšená úmrtnost na choroby srdečně-cévní, respirační a rakovinu plic byla spojena se zkrácením délky života. Došlo k nárůstu onemocnění dýchacího ústrojí, chronického zánětu průdušek a snížení plicních funkcí u všech věkových skupin. Nové studie ukazují spojení s diabetem II. typu, neurologickým vývojem dětí a poruchami u dospělých. Bezpečná prahová koncentrace nebyla stanovena, přičemž i nízké koncentrace PM_{2,5} byly spojeny s vyšší úmrtností. Při dlouhodobém vystavení těmto částicím dochází ke zkrácení délky života i při nízkých koncentracích. Krátkodobá expozice zvyšuje celkovou nemocnost a úmrtnost, zejména na onemocnění srdečně-cévní a dýchací. V roce 2019 byla úmrtnost znečištěním ovzduší PM₁₀ navýšena o 2,65 % v městském prostředí mimo Moravskoslezský kraj. V roce 2019 zemřelo celkem 112 362 lidí. Analyzující údaje z let 2012 až 2018 zjistili, že přibližně 6 % zemřelých bylo mladších než 30 let a zahrnovalo úmrtí z vnějších příčin. Po vyloučení těchto vnějších příčin byl počet úmrtí nad 30 let 105 620 v roce 2019. Předčasná úmrtí způsobená expozicí suspendovaným částicím frakce PM₁₀ dosáhla v tomto roce přibližně 3 100 osob při průměrném zastoupení frakce PM_{2,5} ve frakci PM₁₀ 75 % (Státní zdravotní ústav, 2019).

Tabulka 1 Vývoj (roky 2009 – 2019) hodnot navýšení celkové roční úmrtnosti o „předčasná úmrtí“ – střední hodnota a rozpětí hodnot v ČR

počet předčasných úmrtí/rok	2009	2010	2011	2012
PM ₁₀ - (75 % podíl PM _{2,5})	3 500 (0-14 600)	4 500 (0-24 500)	6 500 (0-16 200)	5 500 (0-17 200)
počet předčasných úmrtí/rok	2013	2014	2015	2016
PM ₁₀ - (75 % podíl PM _{2,5})	5 200 (0-15 200)	5 200 (700-13 500)	4 800 (2 000-12 000)	4 000 (700-11 500)
počet předčasných úmrtí/rok	2017	2018	2019	
PM ₁₀ - (75 % podíl PM _{2,5})	5 200 (1 300-13 100)	5 600 (2 300-13 400)	3 100 (3 000-10 700)	

Zdroj: (Státní zdravotní ústav, 2019). Poznámky: Navýšení celkové úmrtnosti bylo počítáno v rozpětí měřených hodnot v ČR a ze středních hodnot pro města v ČR. K odhadu průměrné městské hodnoty byla použita střední roční hmotnostní koncentrace vypočtená pro stanice

charakterizující obytné zóny. Při přepočtu účinků PM_{10} byl použit, na základě doporučení WHO, odhad střední hodnoty zastoupení frakce $PM_{2,5}$ ve frakci PM_{10} pro ČR na úrovni 75 %. Hodnoty ročního průměru $PM_{10 \leq 13,3} \mu g/m^3$ hodnoceny jako 0. Odhady jsou zaokrouhleny na celá sta.

V roce 2020 byla dlouhodobá expozice aerosolu znečištěného ovzduší spojena s vážnými zdravotními dopady. Tato expozice vedla ke zvýšené úmrtnosti na choroby srdečně-cévní, respirační a rakovinu plic, s dopadem na délku života. Také došlo k nárůstu onemocnění dýchacího ústrojí, chronického zánětu průdušek a k snížení plicních funkcí u dětí i dospělých. Nová evidenční data naznačují spojení této expozice s diabetem II. typu, neurologickým vývojem dětí a poruchami u dospělých. Bezpečná prahová koncentrace pro aerosolové částice v ovzduší zatím není známa. Studie ukazují zvýšenou úmrtnost i při nízkých koncentracích $PM_{2,5}$, s nejcitlivějšími jedinci v ohrožení i při těchto hodnotách. Při chronické expozici $PM_{2,5}$ se snižuje očekávaná délka života již od průměrných ročních koncentrací $5 \mu g/m^3$. Krátkodobá expozice vyšším koncentracím aerosolových částic zvyšuje celkovou nemocnost a úmrtnost, zejména na srdečně-cévní a dýchací onemocnění. V roce 2020 se odhaduje, že úmrtnost v důsledku znečištění ovzduší PM_{10} vzrostla o 3,45 % v městském prostředí mimo Moravskoslezský kraj. V roce 2020 zemřelo celkem 129 289 lidí. Z analýzy údajů za období 2012–2019 vyplývá, že asi 6 % zemřelých bylo mladších 30 let a zahrnovalo úmrtí z vnějších příčin. Po vyloučení těchto vnějších příčin bylo v roce 2020 121 532 úmrtí nad 30 let, což představuje meziroční nárůst o 16–17 tisíc. Za běžných okolností by bylo možné odhadnout počet předčasných úmrtí způsobených expozicí suspendovaným částicím frakce PM_{10} na základě těchto dat. Nicméně pandemie SARS-CoV-2 v roce 2020 výrazně ovlivnila celkovou úmrtnost v České republice, s odhadovaným nárůstem kolem 10 %. Nejsou k dispozici dostatečné informace na to, aby bylo možné kvantifikovat přímý vliv pandemie a oddělit ho od celkové úmrtnosti, což znemožňuje konzistentní odhad předčasné úmrtnosti způsobené expozicí suspendovaným částicím ve srovnání s předchozími roky (Státní zdravotní ústav, 2020).

Tabulka 2 Vývoj (roky 2009 – 2020) průměrná roční koncentrace frakce PM₁₀, úmrtnost a odhad podílu předčasné úmrtnosti v % a odhad počtu předčasně zemřelých – střední hodnota a rozpětí hodnot v ČR

Rok	Průměrné roční koncentrace frakce PM ₁₀ v µg/m ³			úmrtnost		Odhad podílu předčasné úmrtnosti v procentech		Odhad počtu předčasně zemřelých	
	MIN	AVG	MAX	celková	upravená	průměr ČR	rozpětí ČR	průměr ČR	rozpětí ČR
2009	14,3	27,5	47,3	107 400	100 956	9,8	1,83 - 21,63	9 000	1 800 - 18 000
2010	19,5	29,6	60,0	106 800	100 392	11,0	4,95 - 29,25	10 000	4 700 - 22 700
2011	13,3	27,6	53,0	106 348	99 967	9,8	3,57 - 25,05	9 000	3 400 - 20 000
2012	12,9	26,0	58,6	108 189	101 384	8,9	0,99 - 28,41	8 200	1 000 - 22 400
2013	8,5	25,3	52,0	109 160	102 523	8,4	0,00 - 24,45	8 000	0 - 20 100
2014	18,2	25,4	47,9	105 665	99 314	8,5	4,17 - 21,99	7 800	4 000 - 17 900
2015	17,2	22,3	41,7	111 173	104 503	6,6	3,57 - 18,27	6 500	3 600 - 16 100
2016	13,9	21,0	41,1	107 750	101 285	5,9	1,59 - 17,91	5 600	1 600 - 15 400
2017	16,2	23,2	44,4	111 443	104 756	7,2	2,97 - 18,89	7 000	3 000 - 16 600
2018	18,0	24,0	44,2	112 362	106 145	7,7	4,05 - 19,77	7 500	4 100 - 17 500
2019	11,3	19,0	37,9	112 362	105 620	4,7	0,03 - 15,99	4 700	< 50 - 14 600
2020	8,6	17,0	29,7	128 289	121 532	3,5	0,00 - 11,07	validní odhad nelze provést	

Zdroj: (Státní zdravotní ústav, 2020). Poznámky: Navýšení celkové úmrtnosti bylo počítáno v rozpětí měřených hodnot v ČR a ze středních hodnot pro město v ČR. K odhadu průměrné městské hodnoty byla použita střední roční hmotnostní koncentrace vypočtená pro stanice charakterizující obytné zóny. Při přepočtu účinků PM₁₀ byl použit, na základě doporučení WHO, odhad střední hodnoty zastoupení frakce PM_{2,5} ve frakci PM₁₀ pro ČR na úrovni 75 %. Hodnoty ročního průměru PM₁₀ ≤ 13,3 µg/m³ hodnoceny jako 0. Odhady jsou zaokrouhleny na celá sta.

V roce 2021 byla prokázána vážná zdravotní rizika dlouhodobé expozice znečištěnému ovzduší aerosolem. Tato expozice vedla k vyšší úmrtnosti na choroby srdečně-cévní, respirační a rakovinu plic, což mělo za následek zkrácení délky života. Pozorovaný nárůst nemocnosti dýchacího ústrojí, chronického zánětu průdušek a snížení plicních funkcí postihl jak děti, tak i dospělé. Nové důkazy ukazují na spojení expozice s diabetem II. typu, neurologickým vývojem dětí a poruchami u dospělých. Bezpečná prahová koncentrace pro aerosolové částice v ovzduší zůstává neznámá. Studie potvrdily zvýšenou úmrtnost i při velmi nízkých koncentracích PM_{2,5}, s nejcitlivějšími jedinci ohroženými i při těchto hodnotách. Při chronické expozici suspendovaným částicím frakce PM_{2,5} dochází k redukcí očekávané délky života již od průměrných ročních koncentrací 5 µg/m³. Krátkodobá expozice zvýšeným koncentracím aerosolových částic přispívá k nárůstu celkové nemocnosti a úmrtnosti, zejména na srdečně-cévní a dýchací onemocnění. V roce 2021 zemřelo celkem 139 891 lidí, což představuje meziroční nárůst o 16 tisíc. Za běžných okolností by bylo možné z těchto dat odhadnout počet předčasných úmrtí

způsobených expozicí suspendovaným částicím frakce PM₁₀. Nicméně pandemie SARS-CoV-2 v roce 2021 výrazně ovlivnila celkovou úmrtnost v České republice, s odhadovaným nárůstem kolem 20 %. Bohužel nejsou k dispozici dostatečné informace na to, aby bylo možné kvantifikovat přímý vliv pandemie a oddělit ho od celkové úmrtnosti. Nelze tedy data o celkové úmrtnosti zbavit komplexního vlivu pandemie tak, aby odhad předčasné úmrtnosti (počet osob) způsobený expozicí suspendovaným částicím byl konzistentní s předchozími roky (Státní zdravotní ústav, 2020).

Tabulka 3 Vývoj (roky 2009 – 2021) průměrná roční koncentrace frakce PM₁₀, úmrtnost a odhad podílu předčasné úmrtnosti v % a odhad počtu předčasné zemřelých – střední hodnota a rozpětí hodnot v ČR

Rok	Průměrné roční koncentrace frakce PM ₁₀ v			Úmrtnost		Odhad podílu předčasné úmrtnosti v %		Odhad počtu předčasné zemřelých	
	MIN	AVG	MAX	celková	upravená	Průměr ČR	Rozpětí ČR	Průměr ČR	Rozpětí ČR
2009	14,3	27,5	47,3	107 400	100 956	5,1	0 - 13,2	4 900	0 - 11 800
2010	19,5	29,6	60,0	106 800	100 392	6,0	1,8 - 18,5	5 700	1 800 - 15 700
2011	13,3	27,6	53,0	106 348	99 967	5,2	0 - 15,6	4 900	0 - 13 500
2012	12,9	26,0	58,6	108 189	101 384	4,5	0 - 17,9	4 400	0 - 15 400
2013	8,5	25,3	52,0	109 160	102 523	4,2	0 - 15,2	4 200	0 - 13 500
2014	18,2	25,4	47,9	105 665	99 314	4,3	1,3 - 13,5	4 100	1 300 - 11 800
2015	17,2	22,3	41,7	111 173	104 503	3,0	0,9 - 10,9	3 000	900 - 10 300
2016	13,9	21,0	41,1	107 750	101 285	2,5	0 - 10,7	2 400	0 - 9 800
2017	16,2	23,2	44,4	111 443	104 756	3,4	0,5 - 12,1	3 400	500 - 11 300
2018	18,0	24,0	44,2	112 362	106 145	3,7	1,2 - 12,0	3 800	1 300 - 11 400
2019	11,3	19,0	37,9	112 362	105 620	1,6	0 - 9,4	1 700	0 - 9 100
2020	8,6	17,0	29,7	128 289	121 532	0,8	0 - 6,0	nelze vyhodnotit	
2021	12,0	17,9	34,3	139 891	131 587	1,2	0 - 7,9		

Zdroj: (Státní zdravotní ústav, 2021). Poznámky: Navýšení celkové úmrtnosti bylo počítáno v rozpětí měřených hodnot v ČR a ze středních hodnot pro města v ČR. K odhadu průměrné městské hodnoty byla použita střední roční hmotnostní koncentrace vypočtená pro stanice charakterizující obytné zóny. Při přepočtu účinků PM₁₀ byl použit, na základě doporučení WHO, odhad střední hodnoty zastoupení frakce PM_{2,5} ve frakci PM₁₀ pro ČR na úrovni 75 %. Hodnoty ročního průměru PM₁₀ ≤ 13,3 µg/m³ hodnoceny jako 0. Odhady jsou zaokrouhleny na celá sta.

V letech 2019, 2020 a 2021 došlo k pozitivnímu trendu snižování emisí a klesajících imisních koncentrací látek znečišťujících ovzduší. Opatření na snižování emisí, jako výměna kotlů a technická opatření, sehrály klíčovou roli v pozitivním vývoji. Problémy s překračováním imisních limitů byly výjimkou, ale stále vyžadují pozornost a monitorování. Pandemická situace v roce 2020 měla dočasný vliv na kvalitu ovzduší, s poklesem emisí, ale v roce 2021 se situace opět změnila. Celkově lze konstatovat, že kvalita ovzduší v posledních letech vykazuje

pozitivní dynamiku, s důrazem na udržování nízkých emisí a monitorování klíčových ukazatelů. Změny v pohledu na zdravotní péči mohou vyžadovat nové přístupy ke komunikaci a poskytování péče, zejména s ohledem na znečištění životního prostředí (Ministerstvo životního prostředí).

Předchozí studie sociálních konsekvencí, které byly uvedeny z důvodu špatné kvality ovzduší v Teplicích, zdůrazňuje historickou souvislost s pravomocemi Krajské hygienické stanice. Dříve byly tyto otázky v kompetenci KHS, avšak od účinnosti zákona č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, tato pravomoc přešla na jiné instituce. Uvedení těchto informací bylo nezbytné z důvodu velké zdravotní zátěže spojené s kvalitou ovzduší, kterou bylo třeba zdůraznit.

Během analýzy relevantní literatury se podařilo odhalit klíčové faktory spojené se zkoumaným tématem. Nicméně z perspektivy autora se jeví, že pozornost věnovaná problematice nadměrné administrativy představuje výrazný nedostatek. Tato administrativní zátěž výrazně odvádí pozornost od terénní činnosti, což je v kontextu města Teplice, známého svými významnými problémy spojenými s odpady, zápachem a obecným nepořádkem, zvláště kritické. Tato situace vytváří nejen estetické obtíže, ale vzniká i reálné riziko epidemiologických ohrožení, neboť nedostatečná péče o veřejné prostory může negativně ovlivnit zdraví místních obyvatel.

Tento pohled na Teplice je pevně podložen nejen zprávami, ale též ze značného množství podaných podnětů týkajících se problému s obecným nepořádkem. Je výrazné, že tato situace není možné adekvátně řešit kvůli nadměrné administrativě, která odklání pozornost od klíčové terénní práce (Centrum lázeňských Teplic okupují bezdomovci, 2023).

Potvrzení této problematiky přichází i z výpovědí zaměstnanců Krajské hygienické stanice. Jejich svědectví ilustrují, jak administrativní zátěž komplikuje účinné řešení problémů veřejného prostoru a vytváří prostor pro vznik potenciálních epidemiologických ohrožení.

Je nezbytné přehodnotit stávající administrativní postupy a hledat efektivnější přístupy ke zlepšení kvality veřejného prostoru. Důraz by měl být přenesen

z nadbytečné byrokracie na konkrétní terénní intervence, které mají potenciál omezit množství odpadků, eliminovat zápach a obecně vylepšit atmosféru ve veřejných prostorech.

Tato práce si klade za cíl podrobněji prozkoumat specifika spojená s administrativou a terénní činností v kontextu Teplic, s úmyslem navrhnout praktická opatření ke zlepšení kvality života obyvatel a snížení rizika epidemiologických ohrožení, jelikož činnost Krajské hygienické stanice má vliv na veřejné zdraví a bezpečnost občanů v daném regionu. Důsledné monitorování, zejména kontrolou potravin, pitné vody, životního prostředí a veřejného zdraví jsou klíčové pro prevenci nemocí a ochranu obyvatelstva. V současné době se v České republice využívá systém ISIN (Informační systém infekčních nemocí) pro povinné hlášení, evidenci a analýzu výskytu infekcí. ISIN je nástupcem programu EPIDAT a navazuje na dlouholetou tradici monitorování infekčních nemocí, která sahá až do roku 1991. Tento systém je nedílnou součástí důkladného sledování a monitorování infekčních onemocnění, a zajišťuje, že relevantní informace o výskytech jsou přesně zaznamenány a analyzovány na všech úrovních – od okresních, krajských až po celorepublikovou úroveň. Tento komplexní systém je nezbytný pro efektivní řízení a prevenci šíření infekcí a pro ochranu veřejného zdraví.

Důležitým aspektem je budování důvěry veřejnosti v práci Krajské hygienické stanice a v její schopnost zajistit veřejné zdraví a bezpečnost. Důvěra veřejnosti může mít vliv na spolupráci občanů s hygienickou stanicí a dodržování hygienických předpisů, čemuž bude věnována praktická část práce. Činnost Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje hraje klíčovou roli v monitorování veřejného zdraví, prevenci nemocí a informování veřejnosti o důležitých zdravotních tématech. Systém ISIN je nedílnou součástí tohoto monitorování a zajišťuje přesné zaznamenání a analýzu výskytu infekcí na různých úrovních.

Ekonomické konsekvence

Administrativní procesy spojené s hygienickou stanicí vyžadují finanční zdroje pro provoz, zahrnující náklady na personál, vybavení a infrastrukturu, včetně investic

do modernizace a udržování technologií pro kontrolu a monitorování veřejného zdraví. Finanční investice jsou klíčové pro efektivní fungování a plnění úkolů hygienické stanice.

V případě zjištění porušení hygienických předpisů může hygienická stanice udělovat pokuty, což má vliv na ekonomiku firem a jednotlivců. Tato sankce může způsobit finanční ztráty a reputační škody, což má sociálně negativní dopady na dotčené subjekty.

Administrativní procesy Krajské hygienické stanice mají rozsáhlejší dopady na ekonomiku a společnost regionu. Tato správa přispívá k zachování kvality života, podpoře ekonomického růstu a udržitelnému rozvoji. Efektivní, transparentní a cílené správní řízení je klíčové pro dosažení nejlepších výsledků pro veřejnost. Tyto ekonomické konsekvence budou podrobněji zkoumány a prezentovány v následující praktické části práce prostřednictvím kvantitativních statistických dat.

3.11 Posouzení teoretické části

Teoretická část této diplomové práce se věnovala důkladnému průzkumu historie hygieny v České republice, se zaměřením na okres Teplic. Začala analýzou pramenů, které ukazují vývoj hygienických principů a postupů od historických dob až do současnosti. Důraz byl kladen na klíčové okamžiky, kdy došlo k významným změnám ve vnímání a implementaci hygienických opatření.

Součástí teoretického rámce práce bylo i zkoumání statistických důkazů, které potvrzují vliv environmentálního stresu na zdraví populace. To zahrnovalo analýzu dostupných epidemiologických studií a dat, která ukazují na souvislost mezi škodlivými environmentálními podmínkami a zvýšenou mírou úmrtnosti. Byly identifikovány některé klíčové faktory environmentálního stresu, které ovlivňují celkový zdravotní stav jednotlivců a populace jako celek.

Dalším významným aspektem této teoretické části byla analýza právních předpisů týkajících se správního řízení a ochrany veřejného zdraví v České republice. Byla provedena hloubková studie platných právních norem, které regulují oblast hygieny a veřejného zdraví, s důrazem na postupy správního řízení. Identifikované

právní nástroje byly rozebrány a kontextualizovány v historickém a legislativním kontextu.

Celkově lze konstatovat, že teoretická část diplomové práce poskytuje ucelený pohled na historii hygieny v Teplicích, analyzuje právní rámec správního řízení a ochrany veřejného zdraví a detailně zkoumá vliv škodlivin v ovzduší na úmrtnost a analyzuje statistické důkazy týkající se existence environmentálního stresu. Tyto analýzy jsou klíčovým krokem k porozumění současného stavu a efektivity hygienických správních řízení v kontextu právních předpisů v ČR. V teoretické části byly detailně zanalyzovány sociální konsekvence spojené s konkrétními epochálními událostmi. Nyní se práce bude zaměřovat více na ekonomické aspekty, které se však s těmi sociálními neustále prolínají.

4 Praktická část

První fáze praktické části spočívá v představení konkrétních případů správního řízení vedeného Krajskou hygienickou stanicí. Každý případ bude popsán z hlediska jeho kontextu, včetně legislativního rámce, a charakteristiky situace. Tato část poskytne čtenáři základní povědomí o různých scénářích, které budou následně analyzovány.

Pro dosažení cílů této práce byla zvolena konkrétní metodologie analýzy. V této části bude vysvětleno, jakým způsobem byly vybrány případy, jaká data byla shromážděna a jaké analytické nástroje byly použity k vyhodnocení ekonomických a sociálních aspektů správního řízení. Metodologie bude postavena na kombinaci kvantitativních a kvalitativních přístupů, aby bylo dosaženo co nejkomplexnějšího pohledu na danou problematiku.

První hlavní část praktické analýzy se bude věnovat ekonomickým konsekvencím správního řízení. Zahrnuje identifikaci nákladů, alokaci finančních prostředků a hodnocení efektivity opatření přijatých Krajskou hygienickou stanicí. Tato analýza bude založena na reálných číslech a statistikách, které budou interpretovány v kontextu aktuálních ekonomických teorií.

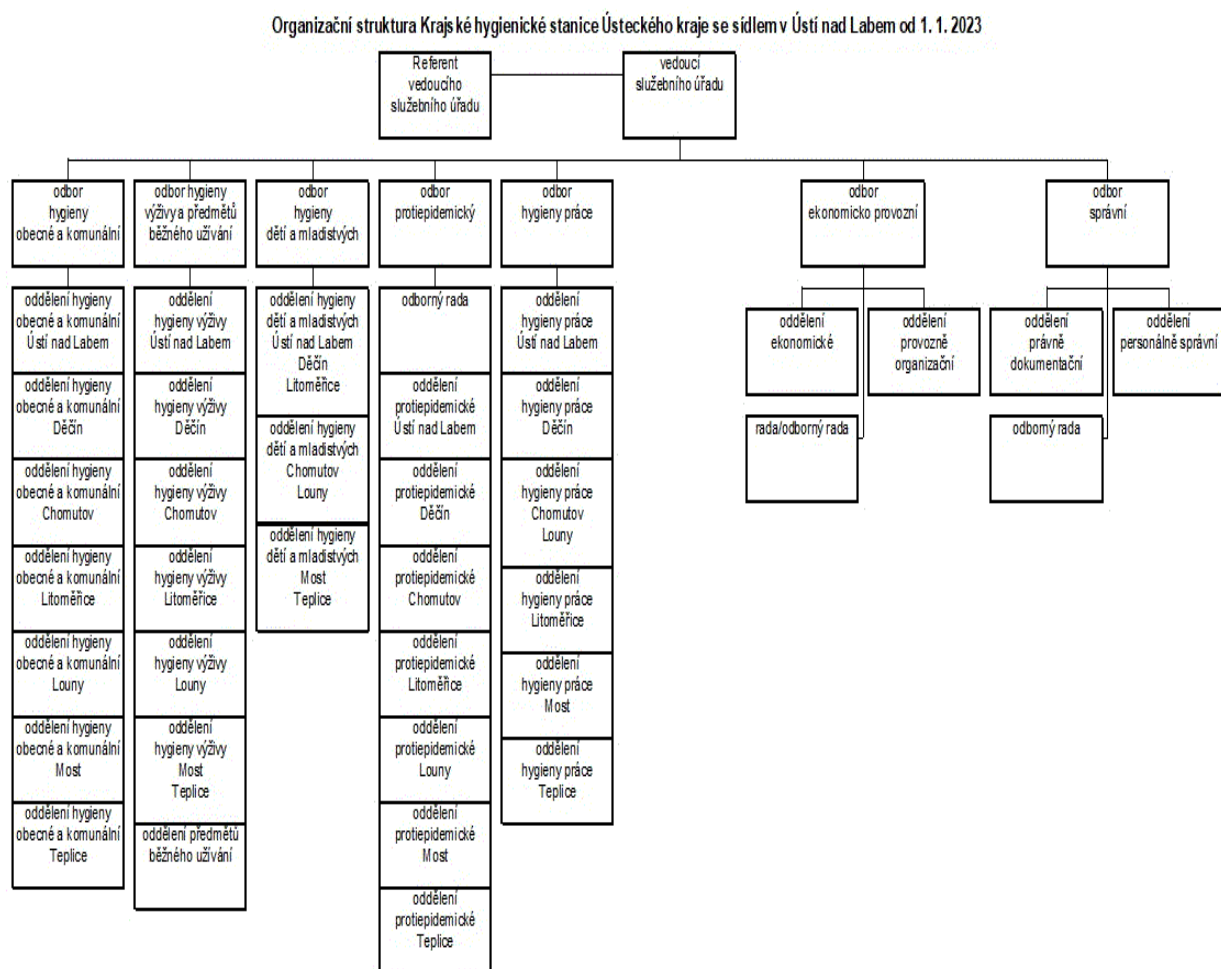
Druhá hlavní část praktické analýzy se zaměří na sociální aspekty správního řízení. Zahrnuje hodnocení dopadů na jednotlivce, komunity a interakci s účastníky správního řízení. Tato analýza se opírá o získané informace od respondentů, rozhovory a pozorování, které umožní porozumět subjektivním vnímáním a postojům lidí ovlivněných správním rozhodováním.

Na závěr praktické části budou prezentovány a syntetizovány výsledky analýzy ekonomických a sociálních konsekvencí správního řízení u Krajské hygienické stanice. Diskuse bude reflektovat nalezené trendy, nejistoty a případně i kontrasty mezi teoretickými předpoklady a praktickými výsledky.

4.1 Správní řízení v působnosti Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje

Jak již bylo uvedeno Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje je správním úřadem působícím ve správním obvodu Ústeckého kraje, přičemž podle specializace na různé oblasti veřejné hygieny se dělí na odbory. Což znázorňuje níže uvedená organizační struktura Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje.

Obrázek 1 Organizační struktura Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje

Zdroj: (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023)

Odbor hygieny obecné a komunální

Odbor hygieny obecné a komunální se zabývá veřejným zdravím a hygienou prostředí, která má vliv na zdraví populace v městských a venkovských oblastech, včetně problematiky územního plánování. Tento odbor se věnuje monitorování a kontrolám hygienických a epidemiologických aspektů vodního zásobování, odpadních vod, odpadů a dalších faktorů, které ovlivňují životní prostředí a zdraví obyvatel. Kontroluje plnění povinností stanovených zákonem č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, a dalšími právními předpisy v oblasti péče o životní podmínky. Posuzuje zdravotní rizika, stanovuje či prosazuje jejich odstranění nebo zmírnění, vše v rozsahu vymezeném náplní oboru

výkonem státní správy a státního zdravotního dozoru (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023).

Odbor hygieny výživy a předmětů běžného užívání

Odbor hygieny výživy se zaměřuje na zabezpečení a sledování hygienických standardů souvisejících s potravinami a výživou. Tento odbor se snaží zajistit, aby potraviny byly bezpečné, vhodné pro konzumaci a splňovaly požadavky na nutriční hodnotu. Významnou součástí je prevence onemocnění spojených s nevhodnou stravou, kontaminací potravin, nebo nedostatečnou hygienou během výroby, skladování a přípravy potravin v oblasti stravovacích služeb k ochraně spotřebitele k ochraně před účinky návykových látek a ke zjištění příčin vzniku a zamezení šíření infekčních onemocnění nebo jiného poškození zdraví z potravin.

Předměty běžného užívání jsou věcmi, které se běžně používají v každodenním životě. Může se jednat o spotřební zboží, náradí, elektroniku, oblečení, drogerii, nábytek a další předměty, které jsou součástí běžného života a usnadňují ho. V rámci hygieny běžného užívání je důležité dbát na čistotu a správné používání těchto předmětů, aby se minimalizovalo riziko přenosu infekcí a udržela se vysoká úroveň osobní a veřejné hygieny. V dozorované oblasti hodnotí zdravotní rizika, k jejich odstranění či zmírnění stanovuje a prosazuje preventivní nebo represivní opatření. V tomto ohledu dohlíží na povinnosti, které mají jak výrobce, tak dovozce a taktéž i distributor předmětů běžného užívání. Hygiena výživy a předmětů běžného užívání koná státní zdravotní dozor při plnění povinností stanovených zákonem č. 258/2000 Sb. ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů a dalšími právními předpisy k ochraně zdraví (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023).

Odbor hygieny dětí a mladistvých

Odbor hygieny dětí a mladistvých je specializovanou složkou hygienického úřadu či zdravotního ústavu v dané zemi. Jeho hlavním cílem je ochrana, zlepšení a udržení zdraví dětí a mladých lidí. Pracuje na prevenci nemocí, podpoře zdravého životního stylu a vytváření hygienických standardů a podmínek pro děti a mládež.

Funkce a úkoly odboru hygieny dětí a mládeže zahrnují, monitorování výskytu nakažlivých chorob v dětských kolektivech (školy, školky) a přijímání preventivních opatření. Organizování očkovacích programů pro děti a mladé lidi, včetně správy očkovaní a sledování očkovacího pokrytí. Kontrolu a zajištění správných hygienických podmínek v prostředích, kde se pohybují děti a mládež. Poskytování informací a vzdělávacích programů týkajících se hygieny, výživy, pohybu a dalších aspektů zdravého životního stylu. Podporu psychického a sociálního zdraví dětí a mládeže, včetně prevence duševních poruch a návykového chování. Spolupráci se školami, zdravotnickými zařízeními, sociálními službami a dalšími organizacemi na zlepšení zdravotního stavu dětí a mládeže. Sběr a analýzu dat o výskytu onemocnění u dětí a mladých lidí, identifikace trendů a návrh opatření pro prevenci a kontrolu nemocí. Odbor hygieny dětí a mládeže hraje důležitou roli v zajištění celkového zdraví a pohody dětí a mladých lidí a pomáhá vytvářet zdravotně bezpečné prostředí, ve kterém mohou vyrůstat a rozvíjet se. Odbor hygieny dětí a mládeže kontroluje plnění povinností stanovených zákonem č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů a dalšími právními předpisy, prováděné výkonem státní správy a státního zdravotního dozoru (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023).

Odbor protiepidemický

Odbor protiepidemický je specializované oddělení, které se zabývá prevencí, monitorováním a kontrolou epidemií a infekčních onemocnění v daném kraji. Jeho hlavním cílem je chránit veřejné zdraví a minimalizovat šíření infekčních chorob v regionu. Činnosti protiepidemického odboru zahrnují monitorování a analýzu epidemiologických dat, přičemž sleduje výskyt infekčních onemocnění v daném kraji, provádí analýzu dat a identifikuje trendy. Stanovuje opatření a návrhy preventivních strategií, vše na základě analýzy dat a epidemiologického vývoje, navrhuje opatření pro minimalizaci šíření infekcí a podporuje preventivní opatření. Organizuje očkovaní a vakcinaci na základě koordinace očkovacích kampaní, distribuci vakcín a zajištění očkovaní populace proti infekčním nemocem. Identifikuje a sleduje nakažené a zajišťuje kontaktní vyšetřování osob nakažených infekčními onemocněními a zjišťuje jejich potencionální kontakty. Vzdělává a provádí osvětu veřejnosti, informuje veřejnost o rizicích infekčních chorob,

podporuje dodržování hygienických opatření a zvyšuje povědomí o důležitosti očkování. Spolupráce s dalšími institucemi, kterými jsou mimo jiné nemocnice, zdravotnické zařízení, ale i obecní úřady a další orgány na úrovni kraje s cílem efektivně koordinovat preventivní a protiepidemické akce.

Protiepidemický odbor hraje klíčovou roli při zabezpečení veřejného zdraví a rychlé reakci na výskyt infekčních chorob, zejména během epidemií a pandemií usměrňuje a kontroluje plnění povinností stanovených zákonem č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů a dalšími právními předpisy v oblasti ochrany veřejného zdraví, prováděné výkonem státní správy a státního zdravotního dozoru (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023).

Odbor hygieny práce

Odbor hygieny práce se zabývá problematikou zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků na pracovišti. Hlavním cílem je minimalizovat rizika, která mohou vzniknout v souvislosti s pracovním prostředím, pracovními postupy, technologiemi a dalšími faktory, které mohou ovlivnit zdraví a pohodu pracovníků. Hlavní působnost v oblastech oboru zahrnuje, mimo jiné, posouzení rizik a preventivní opatření, jedná se o identifikaci potenciálních rizik a následná implementace opatření pro jejich minimalizaci. To může zahrnovat analýzu pracovních procesů, pracovního prostředí, používaných nástrojů a zařízení. Dále pak monitoring pracovního prostředí, jedná se o pravidelné monitorování různých faktorů pracovního prostředí, jako jsou chemické látky, hluk, vibrace, teplota, osvětlení a další, a zajištění souladu s hygienickými limity. Velmi důležitá je ochrana zdraví a bezpečnost práce, přičemž uvedený odbor vytváří a implementuje opatření, která mají za cíl chránit zdraví a bezpečnost pracovníků, jako jsou výcviky v oblasti bezpečnosti, poskytování osobních ochranných prostředků a zajištění správných pracovních postupů. Zaměřuje se na usnadnění práce a minimalizaci fyzických a psychických zátěží na pracovišti, včetně správného uspořádání pracovního místa, ergonomického nábytku a vybavení. A v neposlední řadě hodnotí vliv škodlivých látek a faktorů na zdraví pracovníků a přijímá opatření k minimalizaci jejich expozice. Zajišťuje výkon státní správy a státního zdravotního dozoru dodržováním platných právních předpisů stanovených

zákonem č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023).

Odbor ekonomicko provozní

Odbor ekonomicko provozní zabezpečuje hodnotné zázemí a všechny činnosti související s ekonomickou, technickou a organizační stránkou činnosti celé Krajské hygienické stanice (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023).

Odbor správní

Odbor správní zajišťuje kvalitní výkon státní správy. Zabývá se administrativními a organizačními záležitostmi spojenými s činností hygienické stanice. Stará o správu veškerých dokumentů spojených s činností hygienické stanice. Poskytuje administrativní a právní podporu ostatním odborům v rámci hygienické stanice. Odbor správní odpovídá za komunikaci s veřejností, novináři a dalšími zainteresovanými stranami ohledně činnosti hygienické stanice. Odbor pracuje na právních otázkách týkajících se činnosti hygienické stanice, včetně interpretace a aplikace příslušných právních předpisů a nařízení. V neposlední řadě zajišťuje správu personálních záležitostí v rámci hygienické stanice, včetně náboru, školení a řízení personálu. Koordinuje spolupráci s dalšími institucemi a s dalšími orgány na úrovni kraje nebo vlády a zajišťuje dodržování předpisů a standardů (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023).

Počet zaměstnanců

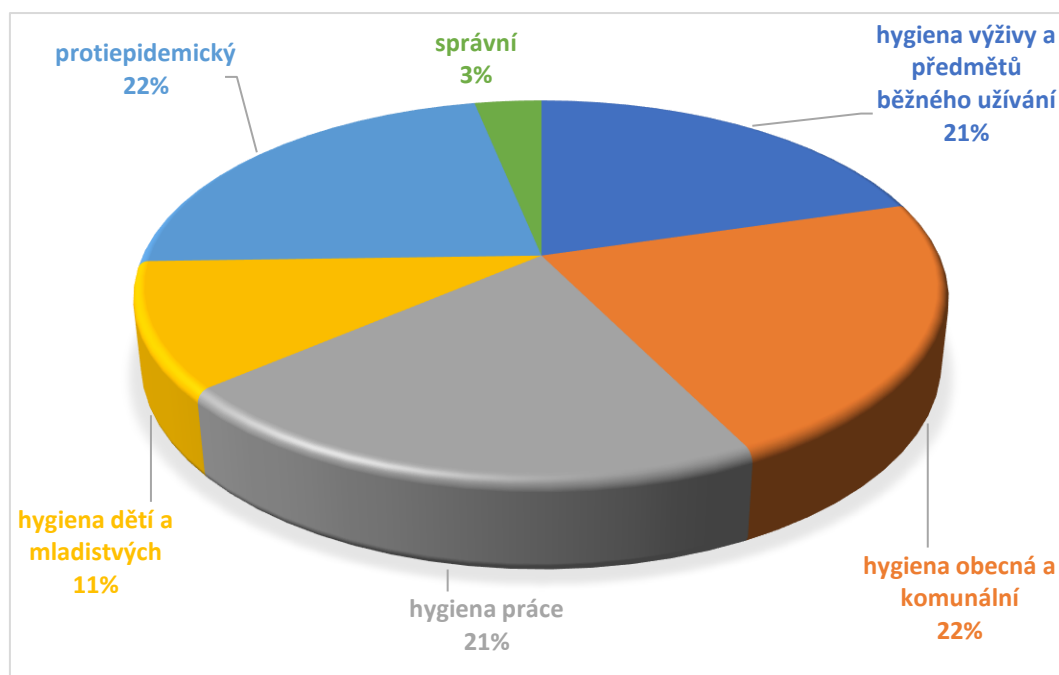
U Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje je ke dni 30. 12. 2022 ve služebním poměru zaměstnáno 152 lidí z čehož je 136 žen a pouze 16 mužů. Což znázorňuje následující tabulka, která rozděluje obě pohlaví.

Tabulka 4 Počet zaměstnanců

odbory hygieny	počet zaměstnanců ve služebním poměru	mužů	žen
hygiena výživy a předmětů běžného užívání	32	4	28
hygiena obecná a komunální	35	2	33
hygiena práce	33	6	27
hygiena dětí a mladistvých	17	1	16
protiepidemický	35	3	32
správní	5	1	4
celkem	157	17	140

Zdroj: vlastní zpracování

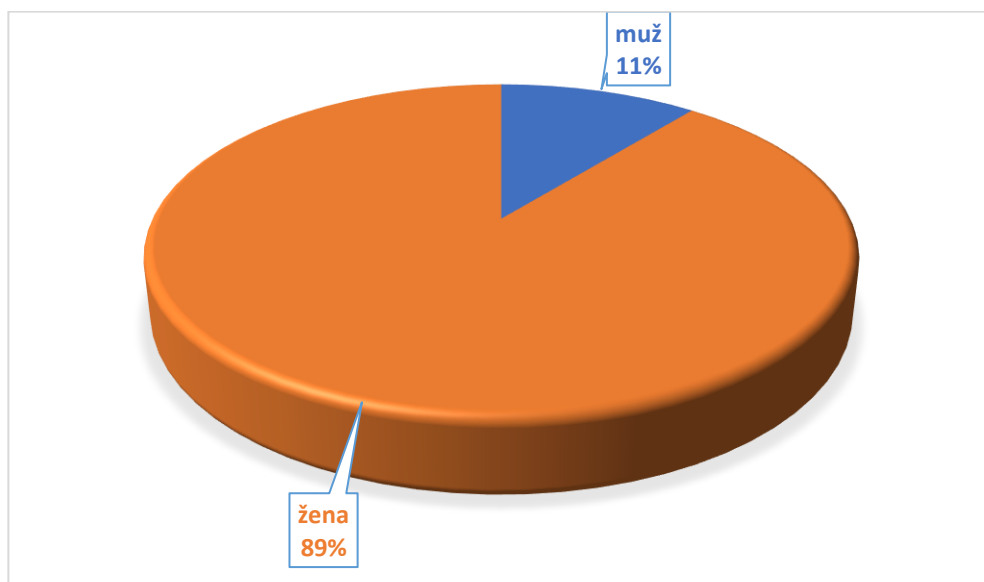
Graf 3 Počet zaměstnanců Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje v %

Zdroj: vlastní zpracování

V níže uvedeném grafu je poměr mužů a žen lépe znázorněn, vyjádřeno v procentech. Mužů je 11 % z celkového počtu zaměstnanců.

Graf 4 Rozdělení zaměstnanců podle pohlaví v %

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Správní řízení v působnosti Krajské hygienické stanice

Správní řízení v působnosti Krajské hygienické stanice má významné ekonomické a sociální konsekvence, které ovlivňují jak samotnou hygienickou stanici, tak i veřejnost a ekonomiku regionu. Krajské hygienické stanice vykonávají v rámci zákona o kontrole (kontrolní řád) státní zdravotní dozor, který provádí každý odbor hygieny v rámci své kompetence a dané problematiky. Tento státní zdravotní dozor, zkratkou SZD, je obecně upraven ve zmiňovaném kontrolním řádu, pokud nestanoví jiný postup zvláštní zákon například zákon o ochraně veřejného zdraví nebo například zákon o pohřebnictví.

Krajské hygienické stanice vystupují také jako dotčený správní úřad při rozhodování ve věcech upravených zvláštními právními předpisy, včetně hodnocení a řízení zdravotních rizik. Vydává v těchto věcech stanovisko. Souhlas může orgán ochrany veřejného zdraví vázat na splnění podmínek. Stanovisko není

rozhodnutím vydaným ve správním řízení. Jedná se především o spolupráci se stavebními úřady.

Postavení krajských hygienických stanic je upraveno v ustanovení § 77 a § 82 zákona o ochraně veřejného zdraví.

Trestání z pohledu správního práva

Trestání z pohledu správního práva v České republice se týká udělování trestů a sankcí ze strany veřejných orgánů, které mají za cíl uplatňovat a prosazovat právní předpisy a ochraňovat veřejný pořádek. Správní trestání nebo správní řízení, se liší od trestání v trestním právu, kde jsou sankce většinou uplatňovány za spáchání trestných činů.

Správní řízení může být prováděno různými správními orgány, jako jsou obce, kraje, státní orgány nebo jiné veřejné instituce. Tyto orgány mají pravomoc udělovat různé druhy sankcí v souladu s právními předpisy, a to včetně pokut, zákazu činnosti, odebrání licence nebo konfiskace majetku.

Základem správního řízení je dodržování zásad právního státu, zákonnosti a spravedlnosti. To znamená, že správní orgány musí jednat v souladu s platnými zákony, respektovat práva občanů a dodržovat zásady nestrannosti a řádného správního řízení, jak už bylo řečeno na začátku této kapitoly.

Proti rozhodnutím správních orgánů v oblasti správního řízení existuje možnost odvolání a soudního přezkumu. Soudy mají pravomoc posoudit, zda bylo rozhodnutí v souladu s právem a zda byla dodržena veškerá procesní pravidla.

Je důležité, aby občané byli informováni o svých právech a povinnostech v oblasti správního řízení a aby měli možnost se bránit proti nespravedlivým rozhodnutím. Správní řízení by mělo být prováděno transparentně a veřejně, aby byla zajištěna důvěra ve správní orgány a systém spravedlnosti.

Blokové řízení

Blokové řízení je zvláštní postup ve správním řízení, který se v České republice využívá zejména pro udělování pokut v některých případech porušení správních předpisů. Toto řízení je charakterizováno zjednodušenými postupy a rychlejším rozhodováním ve srovnání s klasickým správním řízením.

Návrh na uložení pokuty v blokovém řízení je specifickým procesním úkonem příslušného správního orgánu, který předchází zahájení blokového řízení o přestupku. Účelem návrhu je zjištění existence podmínek pro zavedení blokového řízení, úkon samotný však probíhá mimo vlastní blokové řízení. Argumentem pro tento závěr je skutečnost, že případné odmítnutí návrhu na zaplacení pokuty obviněným by mělo za následek nesplnění jedné ze základních podmínek blokového řízení, které by tudíž nemohlo být vůbec zahájeno. Neúspěšný návrh příslušného orgánu či osoby uložit blokovou pokutu nemá ani povahu procesního úkonu, jež by sám o sobě vedl k zahájení obecného (nezkráceného) přestupkového řízení. Jednak je návrh na uložení pokuty specifickým úkonem spojovaným pouze s blokovým řízením, nikoli však s obecným přestupkovým řízením, jednak uložení pokuty v blokovém řízení nemusí navrhnout ten správní orgán, který by byl věcně příslušný k projednání přestupku v obecném přestupkovém řízení (Kopecký, 2021 str. 5).

Obvyklý průběh blokového řízení

Pokud správní orgán, zjistí porušení konkrétního správního předpisu, který spadá do jeho kompetence, tedy je místně a věcně příslušný, stanoví sankci, výši pokuty. Oproti jinému správnímu řízení nemusí být v blokovém řízení svoláno slyšení ani nemůže být k soudu vznesena stížnost.

Příkaz na místě a příkazový blok obdrží subjekt, který porušil správní předpis, podpisem příkazového bloku subjektem na místě, se stává pravomocným a vykonatelným rozhodnutím. Nemůže-li subjekt peněžitou povinností na místě splnit, vydá se mu příkazový blok na peněžitou povinnost na místě nezaplacenou s poučením o způsobu zaplacení, o lhůtě splatnosti a o následcích nezaplacení. § 92 zákona č. 250/2016 Sb. o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (Zákony pro lidi, 2023)

V případě nesouhlasu může podat odvolání a řízení pokračuje zahájením správního řízení.

Blokové řízení je tedy nástrojem pro rychlou a efektivní reakci na porušení správních předpisů, ale zároveň musí být dodržována práva subjektů a zásady spravedlnosti.

Pokutové bloky vydává Ministerstvo financí a člení se dle způsobu úhrady na bloky na místě nezaplacené a bloky na místě zaplacené. Dle rozpočtového učení výnosu pokut plyne výnos z těchto pokut do státního rozpočtu.

4.3 Přehled správních řízení u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje

Předkládaná data byla pečlivě shromážděna a zpracována s cílem poskytnout ucelený pohled na činnost Krajské hygienické stanice v oblasti správních řízení za roky 2019, 2020 a rok 2021. Celkový součet správních řízení za jednotlivé měsíce a celý rok je uveden pro rychlý přehled níže v tabulce, jedná se o vlastní zjištění.

Přehled počtu správních řízení je užitečným nástrojem pro analýzu a hodnocení efektivity činnosti Krajské hygienické stanice v oblasti správních řízení v průběhu let 2019, 2020 a 2021, prezentuje detailní přehled správních řízení, která byla vedena Krajskou hygienickou stanicí během kalendářního roku 2019. Správní řízení jsou klíčovým nástrojem v oblasti veřejného zdraví, umožňujícím regulaci a monitorování dodržování hygienických standardů a nařízení.

Tabulka 5 Přehled počtu správních řízení celkem za rok 2019

správní řízení u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje za rok 2019							
zákon č./rok Sb	rozhodnutí	příkaz	pokuta na místě	napomenutí	odloženo	počet	celková částka
102/2001							
634/1992							
350/2011			1			1	3 000 Kč
324/2016							
258/2000	6	90	1398	19		1513	4 684 700 Kč
256/2001							
255/2012		8	3			11	24 000 Kč
110/1997							
76/2002							
65/2017		2	10			12	63 000 Kč
covid							
celkem za rok 2019 vedeno 3074 správních řízení za celkovou částku							4 774 700 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 6 Přehled počtu správních řízení celkem za rok 2020

správní řízení u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje za rok 2020							
zákon č./rok Sb.	rozhodnutí	příkaz	pokuta na místě	napomenutí	odloženo	počet	celková částka
102/2001							
634/1992							
350/2011			2			2	6 000 Kč
324/2016			1			1	10 000 Kč
258/2000	2	1705	319	466		2492	2 136 500 Kč
256/2001							
255/2012			1			1	2 200 Kč
110/1997							
76/2002							
65/2017			2			2	5 000 Kč
covid		1850		547	1232	3629	1 781 600 Kč
celkem za rok 2020 vedeno 12254 správních řízení za celkovou částku							3 941 300 Kč

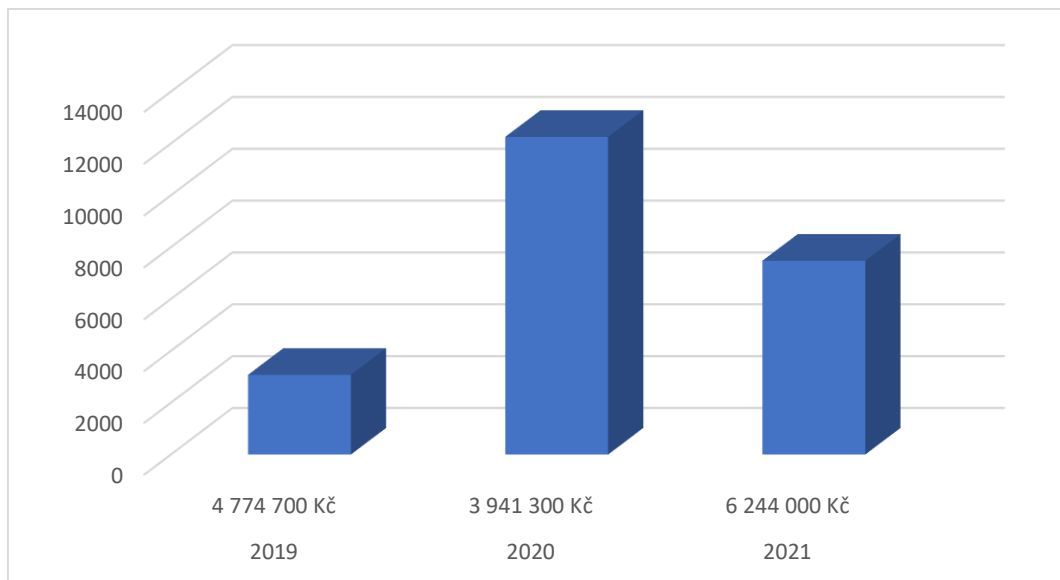
Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 7 Přehled počtu správních řízení celkem za rok 2021

zákon č./rok Sb.	správní řízení u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje za rok 2021						celková částka
	rozhodnutí	příkaz	pokuta na místě	napomenutí	odloženo	počet	
102/2001			1			1	3 000 Kč
634/1992			1			1	1 000 Kč
350/2011			5	6		9	24 000 Kč
324/2016			1			1	10 000 Kč
258/2000	11	27	735	7		780	3 194 300 Kč
256/2001							
255/2012		4				4	37 000 Kč
110/1997			2			2	15 000 Kč
76/2002							
65/2017	2	9	26			37	204 000 Kč
covid		1823		158	922	2903	2 755 700 Kč
celkem za rok 2021 vedeno 7476 správních řízení za celkovou částku							6 244 000 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5 Počet správních řízení za jednotlivé roky

Zdroj: vlastní zpracování

Na tomto grafu je patrné, kolik bylo vedeno správních řízení za jednotlivé roky. Ze shora uvedených tabulek za každý rok, jednoznačně vyplývá zvýšený počet správních řízení za rok 2020, neboť tento rok byla ve správním řízení, oproti roku 2019 projednávána i správní řízení řešená v souvislosti s opatřeními proti

onemocnění Covid 19 (jedná o součet všech správních řízení, například oznámené případy nenošení roušky nebo nedodržení izolace), a to na úkor ostatních správních řízení. Na základě uvedených dat je možné popsat jak změny v počtu správních řízení, tak i celkovou výši uložených pokut za každý rok. Zde jsou tři přístupy:

Absolutní hodnoty:

V roce 2019 bylo celkem 3 074 případů správních řízení s pokutami ve výši 474 700 Kč.

V roce 2020 bylo 12 254 případů správních řízení s pokutami ve výši 3 941 300 Kč.

V roce 2021 bylo 7 476 případů správních řízení s pokutami ve výši 6 244 000 Kč.

Procentuální změny:

Pro výpočet procentuálního nárůstu mezi jednotlivými roky je možné použít následující vzorec:

$$\text{procentuální nárůst} = \left(\frac{\text{hodnota v roce } n - \text{hodnota v roce } n1}{\text{hodnota v roce } n1} \right) * 100$$

- kde hodnota v roce 2020 je značena n
- hodnota v předchozím roce 2019 je $n1$

Mezi roky 2019 a 2020 byl vypočten procentuální nárůst ve výši:

$$\text{procentuální nárůst} = \left(\frac{12\,254 - 3\,074}{3\,074} \right) * 100 = 299\%$$

Mezi roky 2020 a 2021 byl vypočten procentuální pokles ve výši:

$$\text{procentuální pokles} = \left(\frac{7\,476 - 12\,254}{12\,254} \right) * 100 = -39\%$$

V prvním případě (mezi roky 2019 a 2020) došlo k výraznému růstu počtu pokut o 299 %. Ve druhém případě (mezi roky 2020 a 2021) je hodnota záporná, což znamená pokles počtu pokut o 39 %.

Pro výpočet procentuálního nárůstu výše pokut mezi jednotlivými roky je možné použít stejný vzorec, kdy n je výše pokut za rok 2020 a $n1$ výše pokut za rok 2019.

Mezi roky 2019 a 2020 byl vypočten procentuální nárůst ve výši:

$$\text{procentuální nárůst} = \left(\frac{3\,941\,300 - 474\,700}{474\,700} \right) * 100 = 730\%$$

Mezi roky 2020 a 2021 byl vypočten procentuální nárůst ve výši:

$$\text{procentuální nárůst} = \left(\frac{6\,244\,000 - 3\,941\,300}{3\,941\,300} \right) * 100 = 58\%$$

Průměrný roční nárůst a pokles:

Průměrný roční nárůst počtu případů s pokutami v období 2019-2020 byl 299 %, a průměrný roční nárůst celkové výše pokut byl 730 %.

Průměrný roční pokles počtu případů s pokutami v období 2020-2021 byl 39 %, ale průměrný roční nárůst celkové výše pokut byl 58 %.

Tabulka 8 Přehled blokových pokut uložených a zaplacených na místě

	pokuty na místě zaplacené	
roky	počet pokut v ks	hodnota pokut
2019	809	1 996 200 Kč
2020	294	826 700 Kč
2021	263	709 900 Kč
2022	446	1 307 400 Kč
celkem	1812	4 840 200 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 9 Přehled blokových pokut uložených na místě a nezaplacených na místě

	pokuty na místě nezaplacené	
roky	počet pokut v ks	hodnota pokut
2019	93	504 000 Kč
2020	48	251 000 Kč
2021	23	95 000 Kč
2022	30	195 500 Kč
celkem	194	1 045 500 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 10 Přehled uložených blokových pokut celkem za jednotlivé roky

roky	celkem pokut	celkem hodnota
2019	902	2 500 200 Kč
2020	342	1 077 700 Kč
2021	286	804 900 Kč
2022	476	1 502 900 Kč
celkem	2006	5 885 700 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tento záznam podává komplexní pohled na vývoj počtu udělených pokut a finančních částek během příslušných let. Analyzuje a dokumentuje změny v těchto parametrech v průběhu času, umožňujíc tak sledování a porozumění vývoji trestní politiky či právních postihů v daném období.

Fixní zdroje a průměrná mzda

Analýza poměru v kraji a mezi zaměstnanci ve služebním poměru

Tabulka 11 Přehled mzdy státních zaměstnanců za jednotlivé roky

platy	2019	2020	2021	2022
platy a podobné související výdaje	108 141 954 Kč	112 261 769 Kč	119 779 615 Kč	113 518 738 Kč
z toho platy sl. poměr	69 840 602 Kč	72 555 323 Kč	78 174 043 Kč	73 494 763 Kč
průměr na zaměstnance za měsíc	36 375 Kč	37 789 Kč	40 715 Kč	39 010 Kč

Zdroj: (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023)

Z tabulky výše lze jasně vyčíst průměrné rozdíly v odměňování zaměstnanců v průběhu jednotlivých let.

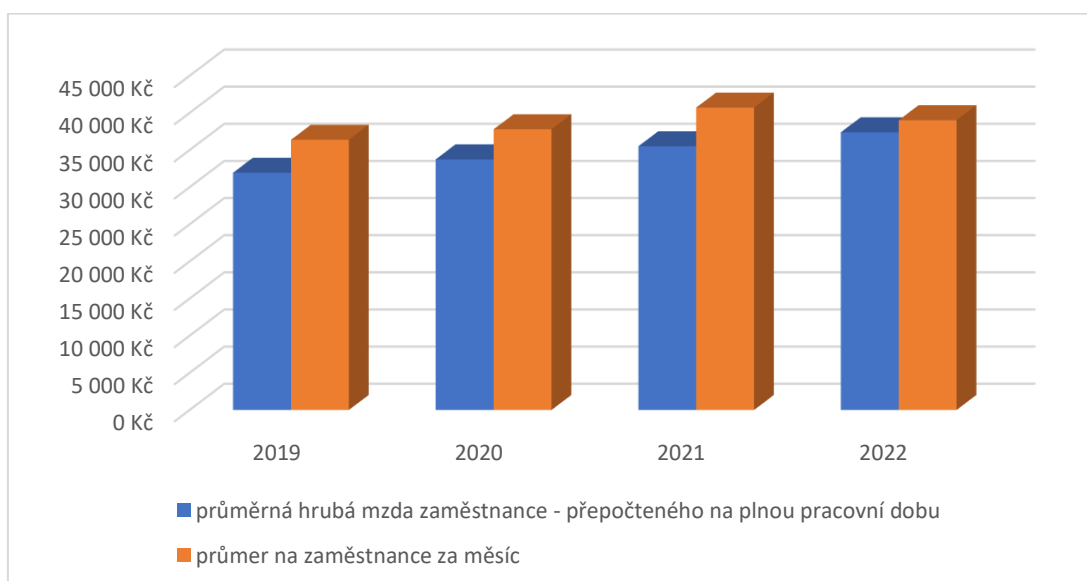
Tabulka 12 Přehled průměrné hrubé mzdy v Ústeckém kraji

	2019	2020	2021	2022
průměrná hrubá mzda zaměstnance - přepočteného na plnou pracovní dobu	31 939 Kč	33 743 Kč	35 504 Kč	37 384 Kč

Zdroj: (Český statistický úřad, 2023)

V následujícím grafu je znázorněn poměr mezi průměrnou mzdou v daném kraji a průměrnou mzdou zaměstnance ve služebním poměru u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje.

Graf 6 Přehled poměru průměrných platů v kraji a u Krajské hygienické stanice za jednotlivé roky

Zdroj: vlastní zpracování

Trend zvyšování průměrné mzdy u zaměstnanců u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje indikuje zlepšení ekonomické situace společnosti nebo investice do lidských zdrojů. Přičemž dle údajů Českého statistického úřadu „**Růst (pokles) průměrné nominální mzdy** vyjadřuje, o kolik % se zvýšila (poklesla) tato mzda

v daném období v porovnání se stejným obdobím předchozího roku“ (Český statistický úřad, 2023).

Diference mezi průměrnou mzdou u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje a v Ústeckém kraji, při rostoucím rozdílu mezi průměrnou mzdou u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje a průměrnou mzdou v Ústeckém kraji, značí, že uvedený zaměstnavatel platí průměrně své zaměstnance nad průměrem v porovnání s regionem.

Při uvedeném nízkém rozdílu mezi průměrnou mzdou zaměstnanců ve služebním poměru a průměrnou mzdou v kraji může naznačovat drobné ekonomické odlišnosti. Tento rozdíl nemusí mít natolik výrazné důsledky na ekonomický rozvoj, ale stále může odrážet specifické charakteristiky pracovního trhu v daném kraji.

Snížení počtu zaměstnanců v roce 2022 má za důvod optimalizaci nákladů. Přímé osobní náklady zahrnují mzdy pracovníků, kteří se přímo podílejí na výrobním procesu, nepřímé osobní náklady představují náklady na administrativní a technicko - hospodářské pracovníky, kteří se na výrobním procesu přímo nepodílejí, ale zajišťují chod podniku jako celku. U obou skupin nákladů lze z dlouhodobého hlediska jistě sledovat nepřetržitý růst. Růst je způsoben růstem reálných i nominálních mezd; téměř ve všech odvětvích a profesích. Tento růst souvisí s vyšší výkonností ekonomiky jako celku a rostoucí životní úroveň obyvatel uvádí Popesko (2016) neboť lze dosáhnout optimalizace těchto nákladů dvěma způsoby:

- lepším využitím těchto nákladů jako fixních zdrojů,
- optimalizací prováděných režijních činností (Popesko, 2016 str. 19).

Na základě poskytnutých dat jsou ekonomické konsekvence ve formě pokut a nákladů na dodržování předpisů klíčovými aspekty, které mohou ovlivnit celkovou ekonomickou situaci společnosti. Přičemž zvýšený počet pokut v roce 2022 (476 pokut) ve srovnání s předchozími roky může znamenat zvýšený tlak na finanční zdroje společnosti. Pokuty mohou představovat přímé náklady, které snižují zisk společnosti, což může být jeden z negativních ekonomických dopadů. Dále pak mohou náklady na pokuty a dodržování předpisů výrazněji vzrůst než příjmy společnosti, což může negativně ovlivnit celkovou ziskovost. Ziskovost společnosti

může být ovlivněna snížením čistého zisku. Trendy v počtu pokut a nákladů na dodržování předpisů mohou být také důležité pro odhadnutí budoucích rizik. Společnost by měla sledovat tyto trendy a přijímat opatření k minimalizaci rizik v oblasti ochrany veřejného zdraví a jeho dodržování.

Následné tabulky a z toho vyvozené grafy prezentují podrobný přehled kontrol provedených podle § 26 zákona č. 255/2012 Sb. o kontrole, prováděné Krajskou hygienickou stanicí Ústeckého kraje v průběhu kalendářních let 2019, 2020 a 2021. Uvedené informace byly shromážděny a zpracovány z oficiálních webových stránek Krajské hygienické stanice, a poskytují tak důkladný pohled na prováděné kontroly v souladu s příslušnými právními normami. V roce 2019 bylo provedeno uvedenou Krajskou hygienickou stanicí Ústeckého kraje celkem 8 087 kontrol, přičemž z tohoto celkového počtu kontrol bylo zjištěno 1 909 závad. Jedná se o kontroly prováděné v rámci státního zdravotního dozoru.

Následující tabulky jsou uspořádány podle let a obsahují informace o počtech provedených kontrol a zjištěných závadách za jednotlivé odbory.

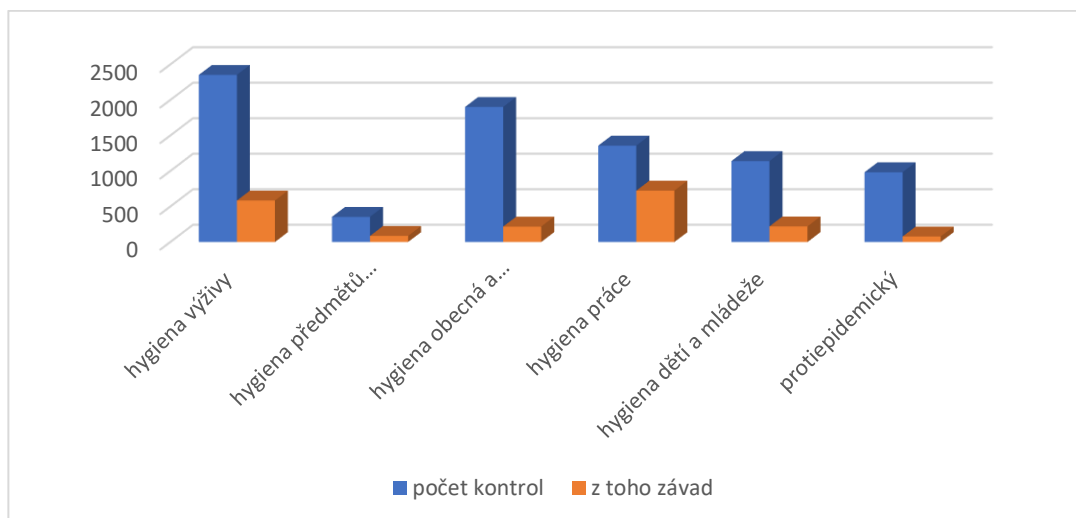
Tabulka 13 Informace o kontrolách za rok 2019

informace o kontrolách za rok 2019 dle § 26 zákona č. 255/2012 Sb. o kontrole		
odbor	počet kontrol	z toho závad
hygiena výživy	2353	584
hygiena předmětů běžného užívání	354	86
hygiena obecná a komunální	1902	217
hygiena práce	1357	724
hygiena dětí a mládeže	1139	220
protiepidemický	982	78
celkem	8087	1909

Zdroj: (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023)

Pro lepší vizualizaci byl vytvořen graf, který jasně ukazuje poměr mezi jednotlivými odbory a počtem zjištěných závad během každého roku.

Graf 7 Počet provedených kontrol s počty závad za rok 2019

Zdroj: (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023)

Analýza činnosti jednotlivých odborů Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje odhalila zajímavé a významné trendy v oblasti kontrol a zjištěných závad.

Odbor hygiena práce vykazuje vysoký počet zjištěných závad ve srovnání s počtem kontrol, což může indikovat, že v této oblasti je potřeba zaměřit se na zlepšení dodržování hygienických standardů a opatření.

Odbor hygiena dětí a mládeže má relativně nízký počet závad ve srovnání s počtem kontrol, což může ukazovat na efektivitu preventivních opatření v této oblasti.

Celkově vyšší počet závad v odboru hygiena práce a hygiena výživy naznačuje, že tyto oblasti ve srovnání s ostatními mohou být kritické a mohou vyžadovat další analýzu a opatření pro zlepšení.

Odbor protiepidemický má nízký počet závad, což ukazuje na úspěšné implementace protiepidemických opatření.

Celkově lze konstatovat, že analýza odborů ukazuje různé úrovně efektivit a výzvy v oblasti dodržování hygienických standardů, což podtrhuje důležitost systematického monitorování a případných opatření pro zlepšení. Důvěra veřejnosti

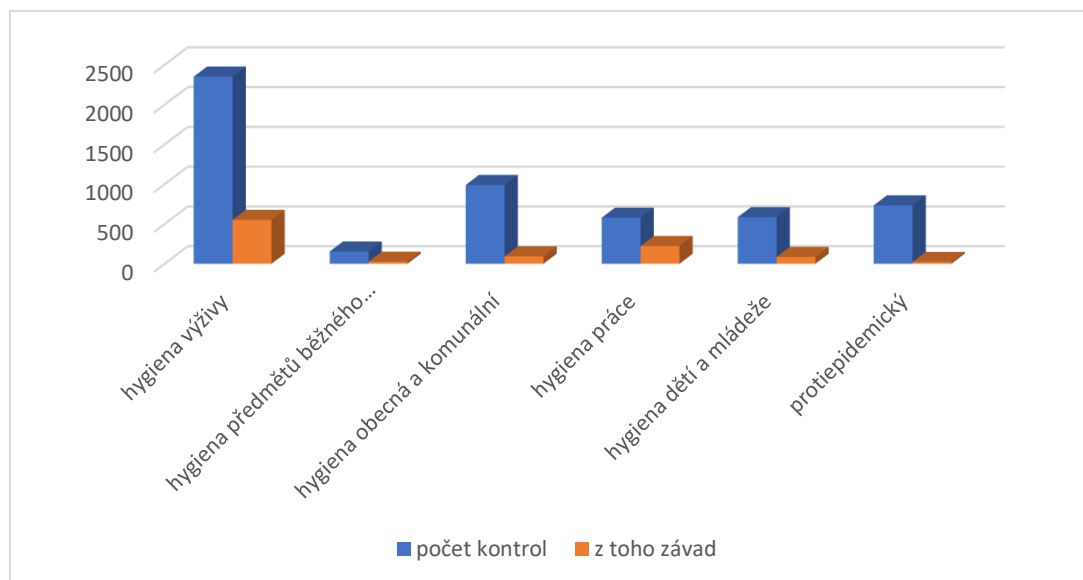
v práci Krajské hygienické stanice a schopnost zajistit veřejné zdraví a bezpečnost hraje klíčovou roli v úspěchu těchto snah.

Tabulka 14 Informace o kontrolách rok 2020

informace o kontrolách za rok 2020 dle § 26 zákona č. 255/2012 Sb. o kontrole		
odbor	počet kontrol	z toho závad
hygiena výživy	2353	553
hygiena předmětů běžného užívání	154	26
hygiena obecná a komunální	991	94
hygiena práce	579	224
hygiena dětí a mládeže	586	86
protiepidemický	735	24
celkem	5398	1007

Zdroj: (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023)

Graf 8 Počet provedených kontrol s počty závad rok 2020

Zdroj: (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023)

Pokud jde o uvedená data za rok 2020, která poskytují pohled na situaci. Tak odbor hygiena práce stále vykazuje relativně vysoký počet závad ve srovnání s počtem kontrol, což může naznačovat potřebu dalšího zlepšení v této oblasti.

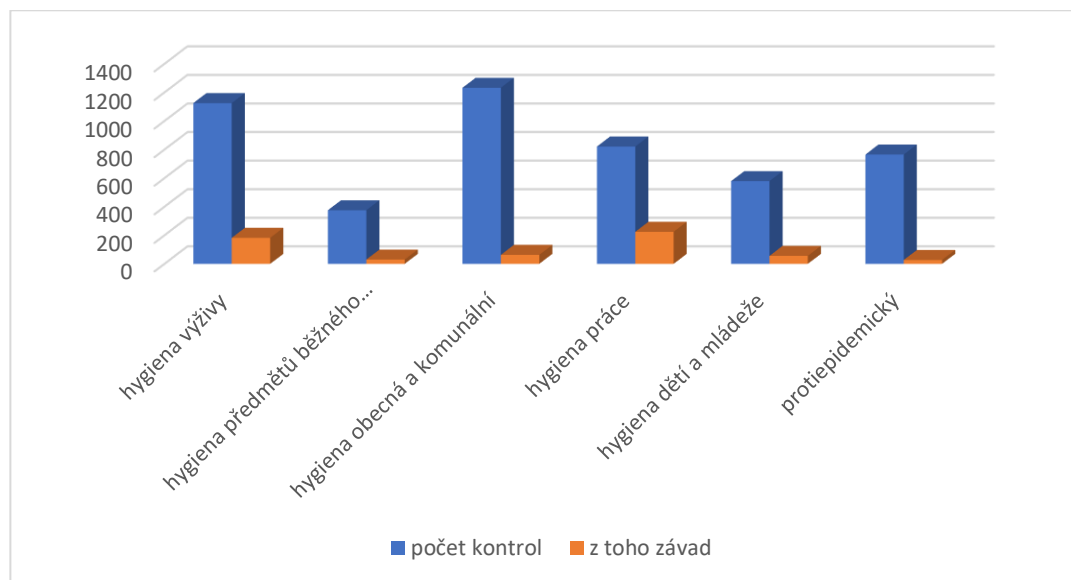
Odbor protiepidemický má stále nízký počet závad, což ukazuje na efektivitu opatření v této oblasti.

Tabulka 15 Informace o kontrolách za rok 2021

informace o kontrolách za rok 2021 dle § 26 zákona č. 255/2012 Sb. o kontrole		
odbor	počet kontrol	z toho závad
hygienu výživy	1125	182
hygienu předmětů běžného užívání	375	30
hygienu obecná a komunální	1232	63
hygienu práce	821	224
hygienu dětí a mládeže	579	56
protiepidemický	765	27
celkem	4897	582

Zdroj: (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023)

Graf 9 Počet provedených kontrol s počtem závad rok 2021

Zdroj: (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023)

Srovnání s daty za rok 2020 umožňuje analyzovat změny a trendy v jednotlivých oblastech. Například, odbor hygiena výživy vykazuje snížení počtu závad ve srovnání s rokem 2020, což může být považováno za pozitivní vývoj.

Tabulka 16 Přehled počtu kontrol za jednotlivé roky a odbory

roky	hygiena výživy	hygiena předmětů běžného užívání	hygiena obecná a komunální	hygiena práce	hygiena dětí a mládeže	protiepidemický
2019	2353	354	1902	1357	1139	982
2020	2353	154	991	579	586	735
2021	1125	375	1232	821	579	765

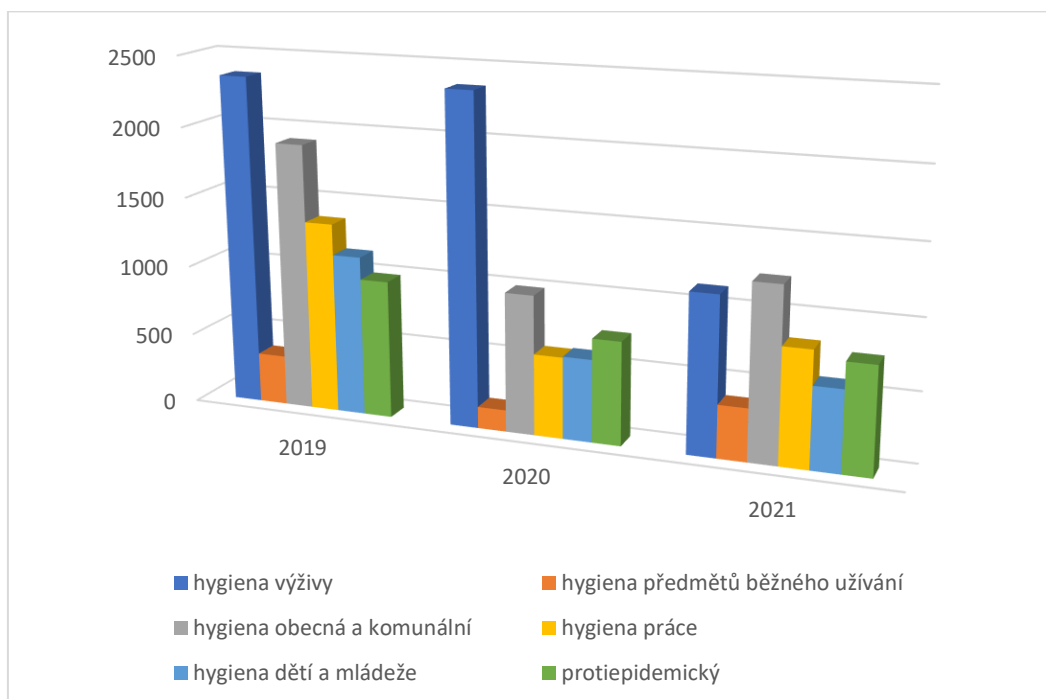
Zdroj: (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023)

Rozborem této tabulky je patrné, že počet kontrol v roce 2020 ve většině odborů byl ovlivněn pandemií COVID-19 a s tím spojenými omezeními.

V roce 2021 bylo možné postupně obnovovat provádění kontrol, což vysvětluje nárůst v počtu kontrol v mnoha odborech. V této situaci je důležité brát v úvahu specifika pandemie a měnící se okolnosti při interpretaci dat a plánování budoucích opatření v oblasti veřejné hygieny.

Nárůst kontrol v roce 2021 ve srovnání s rokem 2020 v některých odborech je nejlépe vidět v následujícím grafu.

Graf 10 Počet kontrol v letech 2019, 2020, 2021

Zdroj: (Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [KHSUL], 2023)

Takto formulovaný přehled by měl poskytnout kontext k účelu a obsahu následující práce.

4.4 Cíle výzkumného šetření

Výzkumné cíle společně s výzkumnými otázkami představují pomyslný kompas, podle něž bychom se měli v průběhu celého výzkumného procesu orientovat (Šed'ová, a další, 2007 str. 377).

Cílem provedeného výzkumného šetření bylo podrobně zanalyzovat aktuální stav správního řízení, které je řízeno u Krajské hygienické stanice, se zaměřením zejména na jeho sociální a ekonomické dopady. Pro dosažení této analýzy bude následně využito syntetické metody, spojené s technikou sběru dat, kterou představují interaktivní rozhovory. Tyto rozhovory byly navrženy ve formě polostrukturovaných dotazů, aby umožnily co nejhlubší zkoumání relevantních aspektů. Kromě toho bude aplikována také metoda pozorování, z důvodu získání komplexního a multidimenzionálního pohledu na probíhající procesy.

4.5 Výběr metody sběru dat

V návaznosti na uvedený detailní přehled dat o správních řízeních a pokutách za jednotlivé roky byli vybráni respondenti, kteří byli rozděleni podle role a pozice. Přičemž jednou skupinou jsou pracovníci hygieny v roli orgánu ochrany veřejného zdraví označeni jako **respondent „O“** a na druhé straně skupina respondentů, s pozicí osoby, jež je v roli účastníka správního řízení, s označením **respondent „P“**. Tyto soubory byly vybrány z důvodu zkoumání odlišností v názorech a postojích mezi těmito dvěma skupinami. Výběr respondentů byl proveden náhodným výběrem v kombinaci demografických, odborných a praktických kritérií, aby bylo dosaženo co nejlepší reprezentace zkoumané oblasti.

Každé skupině respondentů byli vymezeny čtyři obecné tematické okruhy. Pro respondenty „O“ tyto:

- Jak vnímáte svou práci
- Správní řízení

- Administrativa
- Možnosti, vize, zlepšení

Skupině respondentů „P“ byly vymezeny také čtyři obecné tematické okruhy, které korespondovali s okruhy respondentů „O“ z důvodu zkoumání odlišností, názorů a postojů na stejnou problematiku.

- Zkušenost s Krajskou hygienickou stanicí
- Osobní pohled na správní řízení s Krajskou hygienickou stanicí
- Aspekty spojené s administrativou
- Názor na Krajskou hygienickou stanicí

4.5.1 Kvalitativní přístup ve výzkumném šetření

Výběr výzkumné strategie zahrnuje dva základní a zároveň naprosto odlišné přístupy ke zkoumání skutečnosti, a to kvalitativní a kvantitativní. Přístup kvantitativní se snaží zkoumat předměty, které jsou svým způsobem nějak měřitelné a tříditelné. Kvalitativní výzkum je naturalistický. Nabízí řadu rozdílných a rozmanitých postupů, snažící se najít porozumění zkoumanému problému. Lépe řečeno kvalitativní výzkum se snaží o porozumění jevům, které zkoumá. Tento typ výzkumu se do značné míry odehrává v prostředí, v němž se zkoumané fenomény reálně vyskytují. Zároveň vždy platí, že míra důvěry a otevřenosti zkoumaných aktérů vůči výzkumníkovi velmi silně ovlivňuje kvalitu získaných dat (Hendl, 2005 str. 243).

Na začátku výzkumu se vybírá téma a určí se základní výzkumné otázky. Tyto otázky se mohou během práce nadále modifikovat nebo doplňovat. Kvalitativní výzkum je z tohoto důvodu považován za emergentní či pružný typ výzkumu. Výzkumník pracuje přímo v terénu, během šetření se seznamuje a poznává nové lidi. Sběr dat s jejich analýzou probíhá současně a děje se tomu v delším časovém intervalu (Šedřová, a další, 2007 str. 377).

V diplomové práci byla použita kvalitativní metoda výzkumu, z důvodu nahlédnutí do zkoumaného jevu hlouběji a získání detailních informací, které

se kvantitativními metodami obtížně podchycují Strauss, a další (1999 str. 10) vidí přínos použití kvalitativních metod v následujících oblastech:

- při získávání detailních a obsáhlých informací o zkoumaném jevu, které kvantitativními metodami získat nelze,
- při odhalování důležitých informací o skutečnostech a jevech, o kterých ještě není shromážděno příliš údajů,
- při získávání dalších, rozšířených a nových informací o skutečnostech, o kterých toho již víme mnoho, ale neodpovídají našim představám.

Zejména třetí z citovaných argumentů mohu označit za hlavní pohnutku, která mne vedla k volbě kvalitativní metodologie v rámci sestavování výzkumné strategie.

Jedna ze základních definic podle Dismana (2002 str. 285) říká, že kvalitativní výzkum je „*nenumerické šetření a interpretace sociální reality, s cílem odkrýt význam podkládaný sdělovaným informacím.*“ Přičemž Disman uvádí (2002), že hlavním smyslem kvalitativního bádání je porozumění, kterého dosáhneme tak, že odkryjeme co nejvíce oblastí problému, který zkoumáme. Hlavní doménou kvalitativního výzkumu je pak porozumění lidem v konkrétních sociálních situacích. Největší sílu kvalitativního výzkumu lze spatřovat v tom, že výzkumník musí nalézt významné struktury ve všech proměnných, které respondent vidí jako významné. Strauss, a další (1999 str. 10) označují za kvalitativní výzkum jakýkoliv výzkum, jehož výsledků se nedosahuje pomocí statistických procedur nebo jiných způsobů kvantifikace. „*Pro tyto autory je podstatné, jakými způsoby jsou data analyzována a zabývají se nematematickým analytickým postupem, jehož výsledky jsou poznatky odvozené z údajů shromážděných mnoha různými způsoby*“ označuje Strauss, a další (1999 str. 10).

4.6 Polostrukturovaný rozhovor - interview

Jak již bylo uvedeno, hlavní kvalitativní metodou byl pro tuto práci zvolen polostrukturovaný rozhovor, s výše připravenými okruhy otázek, které byly určitým návodem nebo scénářem pro průběh rozhovoru. V rámci polostrukturovaného přístupu byla ponechána flexibilita rozhovoru bez striktního dodržení pořadí otázek.

Tato metoda umožnila držet se předem připraveného okruhu tématu, ale zároveň poskytla respondentům dostatek prostoru pro jejich vlastní výpověď. Pokud bylo téma rozhovoru zajímavé, byly informantům položeny doplňující otázky, s nimiž se předem nepočítalo, ale díky nim je výsledná analytická část bohatší. Pokud by byla zvolena metoda strukturovaného rozhovoru, musel by být sestaven rozhovor s pečlivě formulovanými otázkami, na něž by respondenti odpovídali. *„Tento typ rozhovoru se používá, když je nutné minimalizovat variaci otázek kladených dotazovanému. Redukuje se tak pravděpodobnost, že se data získaná v jednotlivých rozhovorech budou výrazně strukturně lišit.“* (Hendl, 2008 str. 173). U metody nestrukturovaného rozhovoru naopak hrozí, že nebudou probrána všechna důležitá témata a bude pak velmi těžké jednotlivé výpovědi porovnávat.

V rámci tohoto výzkumu bylo vybráno několik metod pro zkoumání dané problematiky. Mezi tyto metody patří polostrukturovaný rozhovor se zaměstnanci Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje ve služebním poměru, stejně jako rozhovory se subjekty, které jsou s Krajskou hygienickou stanicí pravidelně v kontaktu.

Pro zpracování jednotlivých rozhovorů byla použita metoda otevřeného kódování. Otevřené kódování je technika analýzy textu, jako je například přepsaný rozhovor, která rozděluje analyzovaný materiál na jednotky. Tyto jednotky mohou představovat slova, věty nebo odstavce. Jednotky jsou vytvořeny na základě významových celků, což znamená, že jsou rozděleny podle jejich významu a nejsou ohraničeny formálně. Každá jednotka je přiřazena kódu, který přesně charakterizuje danou jednotku, a tento kód může být slovem nebo krátkou frází (Šedřová, a další, 2007 str. 212). Tato přístupová metoda poskytuje možnost systematicky a pečlivě zpracovat data, což umožňuje důkladnou analýzu výzkumného materiálu s důrazem na jeho strukturovanost.

Další kvalitativní výzkumnou metodou bylo zvoleno pozorování Hendl (2005) říká, že cíl pozorování je sledovat jednání a chování člověka v přirozeném prostředí. Pro tento výzkum bylo použito zúčastněné pozorování. Jedná se o pozorování, kdy jsou sledované objekty ve svém přirozeném prostředí a dochází zde k interakci mezi výzkumníkem a sledujícími (Šedřová, a další, 2007). Při pozorování byl pořízen

záznam informací pomocí terénních poznámek, které mají za úkol zahrnout veškeré detaily, které se během výzkumu odehrály. Terénní poznámky zahrnují vše, co výzkumník slyšel, viděl, o čem přemýšlel v průběhu pozorování a shromažďování dat (Hendl, 2005). Hendl (2005) popisuje použití metody zúčastněného pozorování jako kvalitativní výzkumné metody. Cílem této metody je sledovat chování subjektů správního řízení v jejich přirozeném prostředí.

4.7 Výběr výzkumného vzorku

Kritériem pro výběr respondentů byla samozřejmě participace na správním řízení u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje. Samotné rozhovory probíhaly po vzájemné dohodě, v určený den, čas a na domluveném místě. Délka rozhovoru trvala většinou kolem třiceti minut, některé i kolem jedné hodiny. Rozhovoru předcházelo vždy krátké představení a souhlas respondenta s uvedením jeho rozhovoru a potažmo názoru do této diplomové práce.

Pro vyhledání respondenta „O“ byla stanovena kritéria:

- zaměstnanec Krajské hygienické stanice se sídlem v Ústí nad Labem,
- pracovní zařazení – služební poměr, délka praxe nebyla kritériem,
- zastoupení respondentů z každého oboru, které se účastní správních řízení.

V konečném výběru respondentů „O“ bylo 14 zaměstnanců, přičemž se jednalo o dva zaměstnance z odboru hygieny výživy a předmětů běžného užívání, čtyři respondenti z hygieny obecné a komunální, dva respondenti z hygieny práce, dva respondenti z hygieny dětí a mládeže, dva z protiepidemického odboru a dva respondenti z odboru správní.

Pro vyhledání respondenta „P“ byla stanovena kritéria:

- zkušenost s jednáním s Krajskou hygienickou stanicí,
- ochota se o zkušenost podělit a nechat ji v této práci interpretovat,
- s oborem praxe spadajícím do kompetencí odborů.

V konečném výběru „P“ bylo celkem 21 respondentů, kteří potvrdili zkušenost s Krajskou hygienickou stanicí Ústeckého kraje a byli účastníky správního řízení. Jednalo se o skupinu respondentů, kteří vykonávají činnosti epidemicko – závažné (4x kadeřnice, 1x manikúra, 1x manikúra a pedikúra, 1x pedikúra, 1x kosmetika, 1 x tatér, 1x masér, 3x restaurace, 2x ubytování, 1x učitelka, 2x kuchařka školské zařízení, 1x uklízečka školské zařízení a 1x uklízečka ubytovací zařízení) a skupina služeb (1x pohřební služba, 1x autočalounictví, 1x truhlář, 1x opravář domácích spotřebičů).

4.7.1 Průběh výzkumného šetření a jeho realizace

Kvalitativní výzkumné šetření s respondenty „O“ probíhalo u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje, a to na územních pracovištích v Ústí nad Labem, v Teplicích a v Chomutově. S respondenty „P“ probíhalo v okrese Teplice, přičemž nebylo možné zajistit stejný počet vzorků z každého odboru.

Na základě stanovených kritérií byli vybráni respondenti jak role „O“ tak role „P“ se kterými byl proveden rozhovor, který byl definován čtyřmi obecnými okruhy témat. Kontakt s potencionálními respondenty byl navazován telefonicky, elektronickou poštou nebo osobně. Při těchto krátkých spojeních byl vysvětlen účel, důvod a téma rozhovoru, včetně názvu práce.

Téma této práce bylo analyzováno pomocí kvalitativního výzkumného šetření, kde byla využita syntetická metoda techniky sběru informací. Cílem bylo poskytnout komplexní a integrativní pohled na studovaný fenomén, kombinováním různých perspektiv a sběrem dat z rozmanitých zdrojů. Pro dosažení tohoto cíle byla zvolena metoda rozhovoru jako nejvhodnější, umožňující flexibilitu v reakci na aktuální situaci a adaptaci k průběhu rozhovoru. Tato metoda umožňuje hlubší zkoumání témat, která se objevují během diskuse.

Výběr rozhovoru umožňuje tazateli přizpůsobit se specifickým potřebám a reakcím každého respondenta, což vede k získání bohatších a personalizovaných informací. Polostrukturovaný rozhovor navíc umožňuje přidávání nových otázek v průběhu rozhovoru, což je užitečné při objevování neočekávaných témat nebo

detailním zkoumáním určitých aspektů. Tato flexibilita však zároveň poskytuje určitou strukturu, což pomáhá udržet šíři témat.

Rozhovory byly prováděny individuálně, přičemž délka každého rozhovoru byla přizpůsobena otevřenosti a výřečnosti respondenta. Otázky byly rozděleny do čtyř tematických okruhů pro role „O“ a „P“ respondentů, které zůstaly téměř neměnné pro všechny respondenty. Tyto okruhy byly dále doplňovány otázkami, které se lišily v závislosti na oboru práce a délce praxe.

Výpovědi respondentů byly nahrávány na mobilní telefon pomocí aplikace „diktafon“, a následně byly přepsány (transkribovány) pro vytvoření základního materiálu pro komparativní analýzu. Barvení textu bylo použito k označení pasáží, které odpovídaly jednotlivým okruhům otázek, což usnadnilo orientaci v textu. Tento materiál byl dále upraven pro další analýzu, včetně klasifikace a přiřazení kategorií k jednotlivým částem textu. Posléze byla provedena transformace kódovaného textu do formátu usnadňujícího vyhledávání a analýzu.

4.8 Interview

V diplomové práci proběhly rozhovory se zaměstnanci Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje, kteří jsou v pracovním poměru a se subjekty, které byly účastníky řízení s Krajskou hygienickou stanicí. Pro analýzu získaných dat byla využita metoda otevřeného kódování, při níž byla zvolena technika tužka papír. Podle odpovědí respondentů byly identifikovány kódy a jejich nadřazené kategorie. Níže uvedené výčty prezentují vytvořené kategorie a příslušné kódy, které vyplynuly z provedeného otevřeného kódování. Jeden z analyzovaných rozhovorů je přiložen v části Přílohy.

4.8.1 Analýza interview respondentů „O“

Jako první jsou analyzované rozhovory s respondenty „O“ tedy se zaměstnanci Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje, kteří se výzkumu zúčastnili. Níže uvedená tabulka prezentuje kategorizovaný seznam kódů spolu s popisem jednotlivých kategorií, který je detailně vysvětlen níže.

Tabulka 17 Kategorizovaný seznam kódů respondenti role „O“

KATEGORIE	KÓDY	respondenti
vnímání práce	pozitivní aspekty	1,2,7,11,13,14
	negativní aspekty	4,5,8, 9,10,12
	neutrální postoj	3,6
	nostalgický pohled	4,5,10,12
správní řízení	nezbytné	7
	nadbytečné užití	3,4,5,6,9,10,11,12
	zbytečná délka procesu	1,13,14
	vyšší pravomoce	2,8
pokuty	postačí domluva	4,5,8,10,11
	krátkodobá motivace	2,3
	míra zavinění	1,5,7
	zásadně proti	9,12
	správní řízení	13,14
administrativa	náročná	1,4,5,10,12,13,14
	bezproblémová	6,7
	nemoderní	3,8
možnosti, vize zlepšení	technologická zastaralost	1,2
	centralizace postupů	3,4,6,7,8,10,11,13,14
	bezvýchodnost	5,9,12

Zdroj: vlastní zpracování

Téma první kategorie se zaměřuje na **vnímání práce**, se třemi identifikovanými kódy, a to pozitivní aspekty, negativní aspekty a neutrální postoj. Tato kategorie zahrnuje analýzu odpovědí oslovených zaměstnanců na otázky týkající se aspektu pracovního života z perspektivy jednotlivce, přičemž se zjišťuje celkový dojem jednotlivce z jeho pracovního prostředí a profesního života, jelikož vnímání práce má dalekosáhlé ekonomické a sociální důsledky, které mohou ovlivnit výkonnost jednotlivců, organizací a společnosti jako celku.

Šest respondentů bylo přiřazeno ke kódu s pozitivními aspekty. Jednalo se o respondenty 1, 2, 7, 11, 13, 14. Respondent 1 vnímá pohled na svou práci odpovědně a vnímá ji jako stabilní zaměstnání, respondent 2 uvedl „...já si vážně myslím, že můžu něco ovlivnit, v tom pozitivním slova smyslu ve své práci“. Respondent 7 uvedl vysloveně že ji vnímá pozitivně stejně jako respondent 11, který ji vnímá pozitivně z důvodu zájmu a učení, přičemž respondenti 13 a 14 ji vnímají s pozitivními aspekty klidu „mezi papíry“.

Dalších šest respondentů bylo přiřazeno ke kódu s negativními aspekty. Jednalo se o respondenty 4, 5, 8, 9, 10 a 12. Přičemž respondenti 4, 5, 10 a 12 se shodně vyjádřili ve smyslu změny v práci a povaze úkolů, vyjádřeno výrazem Shift od výzkumu k administrativě, jelikož se historicky jedná o přechod z výzkumné práce se zaměřením na lidi k současné administrativě a sledování papírů. Respondent 9 se zmiňuje o značném vyhoření v práci v důsledku dlouhodobého působení v dané oblasti. Respondent 8 vykazuje odlišnou reakci na své dlouhodobé působení v dané pracovní oblasti, kterou projevuje ochotou ke změně zaměstnání, jak doslova uvedl *„S radostí bych změnila zaměstnání, ale protože mám praxi jenom u hygieny nemám jinde šanci.“* Tato odlišná reakce naznačuje, jak jednotlivci s podobným pracovním zázemím mohou vnímat svou pracovní situaci a mít různé perspektivy na potřebu nebo příležitost ke změně. Zbývající dva respondenti s identifikovanými čísly 3 a 6 projevovali v rámci poskytnutých odpovědí subjektivní percepce své pracovní činnosti. Specificky vyjádřili své vnímání práce jako nezbytnosti, což naznačuje vnímání povinnosti nebo nevyhnutelnosti spojené s vykonáváním pracovních úkolů. Je důležité zdůraznit, že tato percepce neznamena automaticky negativní konotace, nýbrž pouze indikuje, že respondenti vnímají svou pracovní činnost jako důležitý aspekt svého života či profesní existence. Dále je třeba poznamenat, že ačkoliv vnímají svou práci jako nezbytnost, vyjádřili zároveň snahu o její kvalitní plnění. Tento fakt naznačuje, že i přes možné pocíťované povinnosti jsou respondenti motivováni k dosahování vyšší úrovně výkonnosti či kvality ve své pracovní činnosti.

Mezi respondenty číslo 4, 5, 10 a 12 byl zaznamenán nostalgický pohled na minulost v kontextu práce v oblasti hygieny. Tato nostalgie vyplynula převážně z výrazné digitalizace pracovních procesů a vzrůstající administrativní náročnosti, které se staly významným prvkem modernizace v oblasti hygienické správy.

V dřívějších letech pracovníci v hygienickém sektoru využívali více osobního a praktického přístupu ke svým pracovním povinnostem které například respondent 10 uvedl *„Ale ve srovnání s tím, co bylo a je dnes, toho bylo díky tomu dnešnímu papírování podstatně míň a jak říkám, ta práce byla víc s lidma a o hygieně.“* Tato proměna způsobila nostalgický dojem, neboť respondenti vzpomínají na dobu, kdy měli možnost více osobního a praktického přístupu ke svým pracovním povinnostem.

Jelikož současné pracovní povinnosti pokládají za odvádění jejich pozornosti od primárních hygienických úkolů což respondent 4 uvádí „*Musím říct, že tahle práce už dávno není o hygieně, dřív se tady prováděly výzkumy, a tak nějak to bylo víc o lidech, teď už je to jen o papírech.*“ Tímto způsobem nostalgický pohled reflektuje nejen změny ve způsobu práce, ale také možný vliv technologických inovací na pracovní prostředí v oblasti hygieny, jelikož aktuální povaha práce ztratila své původní zaměření na hygienu a výzkum, přičemž se transformovala do administrativní sféry, kde se klade větší důraz na dokumentaci než na lidské aspekty. Zároveň však lze argumentovat, že digitalizace může přinést efektivitu a centralizovanou správu dat, což může zlepšit sledování a reakci na hygienické problémy.

Druhá kategorie se zaměřila na pohled na **správní řízení**, o kterém respondent 7 uvedl, že je to „*Celkově řečeno, správní řízení v hygieně je nezbytnej prostředek ochrany veřejného zdraví*“. Tato perspektiva podtrhuje významnost správního řízení jako prostředku k dosažení veřejného dobra. Opakem uvedeného názoru byly výsledky analýzy respondentů 3, 4, 5, 6, 9, 10 a 11. Tito respondenti kritizovali správní řízení zejména z důvodu „*nadměrného užití*“ a s tím spojeného „*byrokratického zatížení.*“ Tato kritika naznačuje možné problémy s efektivitou a administrativní zátěží spojenou se správním procesem.

Další skupina respondentů 1, 13, 14 posuzovala správní řízení jako „*zbytečně zdoluhavý proces.*“ Tato perspektiva zdůrazňuje potřebu zefektivnit a zrychlit postupy ve správním řízení, aby bylo dosaženo rychlejších a účinnějších výsledků.

Zajímavými aspekty jsou i názory respondentů 2 a 8, kteří zdůrazňují „*potřebu vyšších pravomocí ve správním řízení.*“ Tyto požadavky souvisí s potřebou větší pružnosti a pravomocí při rozhodování ve složitých případech.

Závěrečný respondent 12 představuje unikátní stanovisko, jelikož uvedl, že sám správní řízení nevykonává; naopak, je prováděno jeho nadřízeným. Tato informace může být relevantní při zkoumání výkonu správních řízení a způsobů, jakými jsou v praxi implementována, z jeho pohledu je tedy nadbytečné užití.

Celkově lze konstatovat, že analýza názorů respondentů v této kategorii poskytuje pestrou škálu perspektiv na správní řízení, od jeho považování za klíčový nástroj pro veřejné zdraví až po kritiku nadměrné byrokracie a zdlouhavých postupů. Tato rozmanitost názorů ukazuje na komplexnost problematiky správního řízení v kontextu ochrany veřejného zdraví.

Třetí kategorie analýzy se zaměřuje na kategorii **pokut** udílených správním orgánem a odhaluje zajímavé odlišnosti v názorech respondentů. Respondenti 2 a 3 vnímají pokuty jako „*krátkodobou motivaci*“ při jejich udílení. Tento pohled naznačuje, že pro tyto respondenty má finanční sankce krátkodobý stimulační efekt, který může vést k okamžité změně chování jednotlivce nebo subjektu. Je možné interpretovat, že tito respondenti vidí pokuty jako prostředek k rychlé nápravě nebo odstranění od nežádoucího chování. Tito respondenti ještě vyjádřili obavu, že „*možná výše pokuty udělená na místě může být nedostatečná.*“ Což oproti tomu odráží názor respondenta na účinnost nebo adekvátnost trestů udělovaných na místě v rámci dané problematiky.

Na druhou stranu, respondenti 4, 5, 8, 10 a 11 vyjadřují názor, že udílení pokut je zbytečné a upřednostňují spíše možnost *domluvy*. Preferují přístup k nápravě na místě před použitím blokového řízení s pokutou. Tato perspektiva reflektuje snahu o dialog a dohodu před tvrdým postihem a naznačuje, že tito respondenti kladou důraz na konstruktivní řešení problémů.

Další skupina respondentů 1, 5 a 7 přistupuje k udílení pokut s ohledem na *míru zavinění*. Tedy volba a výše pokuty je založena na určité rovnováze mezi výchovným charakterem a váhou přestupku. Tato perspektiva reflektuje snahu o spravedlivé a proporcionální trestání, které je přizpůsobeno konkrétní situaci. Respondenti 13 a 14 pokuty běžně udílejí, ale bez fyzického kontaktu na místě, ve správním řízení což pouze snižuje nutnost osobního setkání, ale nikoliv efektivnost procesu. Naopak, respondenti 9 a 12 odmítají udělovat pokuty zcela, protože jsou přesvědčeni o jejich zbytečnosti.

Celkově lze konstatovat, že analýza názorů respondentů ve třetí kategorii odhaluje diverzitu přístupů k udílení pokut v rámci správního řízení, od považování

pokut za motivaci až po odmítání jejich využití a upřednostňování alternativních přístupů. Tato rozmanitost názorů zdůrazňuje složitost a citlivost této otázky v rámci správní praxe.

Čtvrtá kategorie zkoumaná v rámci této studie se soustředí na oblast **administrativy**, kterou vyhodnotili respondenti 1, 4, 5, 10, 12, 13 a 14 jako náročnou. Zajímavým zjištěním je názor respondenta 9, který vyjádřil naléhavou potřebu redukce administrativy z důvodu, který označil jako „*strašný*“. Tento subjektivní výraz naznačuje, že administrativní zátěž je pro něj vnímána jako značně obtížná. Naopak respondenti 3 a 8 přistupují k administrativě s kritickým pohledem, protože ji vnímají jako nemoderní postup. Administrativa se pro ně stala oblastí, která nedrží krok s moderními trendy. Je evidentní, že tito respondenti vidí možnost pro aktualizaci a inovace v administrativním prostředí. Naopak respondenti 6 a 7 vyjadřují, že obecně nenalézají problémy v administrativě. Respondent 7 podotýká, že přítomnost problémů závisí na efektivitě propojení a sdílení informací mezi různými systémy. Tato perspektiva zdůrazňuje, že výzvy spojené s administrativou mohou být eliminovány efektivní integrací a propojením informačních systémů.

Celkově lze konstatovat, že administrativa vzbuzuje různé názory mezi respondenty, od vnímání jako náročné až po pohled na potřebu modernizace. Tato diverzita názorů podtrhuje složitost problematiky administrativy a ukazuje na různé faktory, které mohou ovlivňovat její vnímání a efektivitu.

Analýza páté kategorie **možností** ukázala na různé perspektivy respondentů vůči technologické situaci. Respondenti 1 a 2 zdůraznili názor na technologickou zastaralost s doslovným vyjádřením „že jsme pozadu v technologiích.“ Tento pohled naznačuje obavy ohledně aktuální technologické pozice a potřeby dohnat ztrátu. Naopak, respondenti 3, 4, 6, 7, 10, 13 a 14 se soustředili na identifikaci kódu centralizace postupů. Respondenti 3, 6 a 7 zdůraznili potřebu manuálů a vzorů, což naznačuje, že existuje vnímaná složitost v provádění úkonů, která vyžaduje podrobné směrnice a standardy. Respondent 4 a 7 uvedli jako důvod „duplicitní práce s jinými orgány nebo odděleními“, což by zvyšovalo efektivitu práce a eliminovalo nadbytečnou práci. Další skupina respondentů, tj. 8, 10, 13 a 14, zdůraznila legislativní problémy jako faktor ovlivňující technologický stav. Respondenti

13 a 14 navíc vyjádřili potřebu větší legislativní opory od Ministerstva zdravotnictví. Tato perspektiva naznačuje, že existuje nedostatečná regulace nebo jasné směrnice, což může brzdit technologický rozvoj.

Naopak, respondenti 5, 9 a 12 vidí možnosti jako bezvýhodné. Tato skupina vyjadřuje pesimismus ohledně možnosti zlepšení nebo změny v dané situaci.

Celkově lze z této analýzy vyvodit, že existuje široká škála pohledů a názorů na technologický stav v daném kontextu. Je klíčové brát v úvahu různé perspektivy respondentů při hledání optimálních řešení a strategií pro technologický rozvoj.

4.8.2 Analýza interview respondentů „P“

Jako druhé jsou analyzovány interview se subjekty, kteří mají zkušenost s Krajskou hygienickou stanicí, aby bylo dosaženo co nejlepší reprezentace zkoumané oblasti. Bylo vybráno 24 respondentů „P“, kteří se zúčastnili rozhovoru. Níže uvedená tabulka prezentuje kategorizovaný seznam kódů spolu s popisem jednotlivých kategorií, který je detailně vysvětlen níže. Jeden z analyzovaných rozhovorů je přiložen v části Přílohy.

Tabulka 18 Kategorizovaný seznam kódů respondentů role „P“

KATEGORIE	KÓDY	respondenti
zkušenost	pozitivní	3,5,22,24
	nevyhraněný	6,8,21,23
	úzkost	1,2,4,7,10,12,15,17,19
	negativní	11,13,14,16,
správní řízení	kontrola	5,6,20,24
	kolaudace	1,2,3,4,7,8,9,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19,21,22,23
administrativní procesy	účastník řízení	1, 2, 13, 15, 17, 19,23
	nadbytečné	5,6,20,21,22,24
	neintruzivní	3,4,7,8,9,10,11,12,14,16,17,18,19
názor	kladný	1,2,3,4,9,10,12,16,19,22,23,24
	neutrální	7,8,14,15,17,18,20
	záporný	5,6,11,13,21

Zdroj: vlastní zpracování

Téma první kategorie se věnuje zhodnocení **zkušeností** respondentů s Krajskou hygienickou stanicí. V rámci této kategorie lze identifikovat čtyři základní skupiny postojů, které respondenti k vyhodnocovanému subjektu zaujímají. První skupina respondentů 3, 5, 22 a 24 vyjádřila pozitivní zkušenost, což je patrné z doslovného vyjádření, kde jeden z nich uvádí: „...no, vlastně jsem to celý vnímal celkem pozitivně.“ Druhá skupina respondentů 6, 8, 21 a 23 sdílí smíšené zkušenosti, kdy jejich postoj není jednoznačně pozitivní ani negativní. Tito respondenti zůstávají nevyhranění a neklopí se ani k jedné z extrémních hodnocení. Třetí skupina respondentů 1, 2, 4, 7, 10, 12, 15, 17 a 19 vykazuje pocity, které se projevují úzkostí spojenou se strachem, stresem a nervozitou v průběhu setkání s Krajskou hygienickou stanicí. Nakonec čtvrtá skupina respondentů 11, 13, 14, 16 má jednoznačně negativní postoj a zkušenost s Krajskou hygienickou stanicí. Tyto informace ukazují na rozmanitost přístupů a vnímání Krajské hygienické stanice mezi respondenty tohoto výzkumu.

Druhá kategorie analyzuje odpovědi respondentů na otázky týkající se **správního řízení**, přičemž byly identifikovány dvě zkušenosti, a to *kontrola a kolaudace*. Tato volba byla motivována skutečností, že respondenti s identifikátory 5, 6, 20 a 24 prošli správním řízením v rámci kolaudace s Krajskou hygienickou stanicí. Ostatní respondenti této kategorie se naopak podrobili správnímu řízení z důvodu kontroly provedené Krajskou hygienickou stanicí.

Pro lepší porozumění těchto odlišných perspektiv lze následujícím odstavcem detailněji rozvést. Je zásadní zkoumat, jak tyto rozdíly v pohledu na administrativu ovlivňují celkový proces správního řízení. Při detailním rozebírání těchto perspektiv lze identifikovat klíčové faktory, které formují postoj respondentů k administrativě v rámci správního řízení spojeného s Krajskou hygienickou stanicí.

Třetí analyzovaná kategorie se podrobuje detailnímu zkoumání aspektů spojených s **administrativními procesy**, a to zejména v kontextu Krajské hygienické stanice. Výsledky ukazují na výrazné odlišnosti v postojích respondentů k této oblasti. Skupina respondentů 5, 6, 20, 21, 22 a 24 vyjádřila s nadbytečnou administrativou, kterou charakterizovala jako „*zdlouhavý a zastaralý systém*“. Tito respondenti dokonce označili Krajskou hygienickou stanicí za „*nejhorší úřad*“.

v *jednání a systému*“. Je zřejmé, že tito jednotlivci vnímají administrativní procesy spojené s hygienickou stanicí jako obtížné a neefektivní. Naopak, skupina respondentů 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 14, 16, 17, 18 a 19 má výrazně odlišný pohled na správní řízení a administrativu v rámci kontroly. Tito účastníci vyjadřují spokojenost s *neintruzivními administrativními postupy*, které podle jejich názoru nejsou zatěžující a jsou prováděny efektivně, což uvedl respondent. Tato skupina považuje administrativu za nezbytnou součást kontrolních procesů, ale nenazývá ji jako překážku nebo problém. V neposlední řadě bylo zjištěno, že respondenti 1, 2, 13, 15, 17, 19 a 23, kteří byli pouze účastníky řízení a *nebyli přímo dotčeni administrativními procesy*, vykazují nižší míru zájmu nebo nespokojenosti v této oblasti. Jejich postoj naznačuje, že administrativní procesy nejsou pro ně primárním hlediskem, což může být důsledkem jejich omezené interakce s administrativními úkony Krajské hygienické stanice.

Ve čtvrté části kategorie zaměřené na názory na Krajskou hygienickou stanici, byla provedena analýza rozhovorů s respondenty, z důvodu identifikace různých postojů a pohledů na tuto instituci. Z výsledků analýzy vyplynulo, že respondenti vyjádřili různé názory, které lze rozdělit do tří hlavních kategorií: kladný, neutrální a záporný postoj.

Mezi respondenty s kladným názorem na Krajskou hygienickou stanici patřili respondenti 1, 2, 3, 4, 9, 10, 12, 16, 19, 22, 23 a 24. přičemž respondent 12 vyjádřil svůj názor slovy: *„Jejich práci vnímám jako důležitou v oblasti zdraví a hygieny.“* Tito respondenti zdůraznili význam práce Krajské hygienické stanice a ocenili ji za přínos v oblasti veřejného zdraví. Naopak respondenti 7, 8, 14, 15, 17, 18, 20 vyjádřili neutrální postoj, přičemž nejčastěji používali fráze jako *„o tom jsem nepřemýšlela“*. Tito respondenti nevyjádřili silné stanovisko k práci Krajské hygienické stanice a zdá se, že nemají zvláštní názor na tuto instituci. Mezi respondenty s negativním postojem patřili respondenti 5, 6, 11, 13 a 21. Respondent 5 vyjádřil svůj názor slovy: *„Zkostnatělá, zastaralá.“* Tito respondenti vyjádřili určité pochybnosti nebo kritiku vůči Krajské hygienické stanici, označující ji za byrokratickou nebo neefektivní.

Celkově lze říci, že názory na Krajskou hygienickou stanici se mezi respondenty různí, a to od velmi pozitivních po velmi negativní. Tato variabilita názorů může být způsobena různými zkušenostmi, informacemi nebo představami, které respondenti mají o činnosti tohoto správního orgánu.

4.9 Pozorování

V diplomové práci bylo provedeno rozsáhlé pozorování, které tvoří klíčovou složku kvalitativního výzkumu. Toto pozorování se zaměřovalo na analýzu ekonomických a sociálních dopadů vyplývajících ze správního řízení v Krajské hygienické stanici Ústeckého kraje. Průzkum byl prováděn přímo v terénu této instituce, s cílem zkoumat jak zaměstnance, tak subjekty, které měly osobní zkušenosti s řízením u Krajské hygienické stanice.

Během pozorování byly identifikovány klíčové aspekty, které odrážely významné aspekty správního řízení. Jedním z překvapivých zjištění bylo, že i přesto, že diplomová práce obsahuje analýzu dat z let 2020 a 2021, kde bylo patrné zvýšené množství správních řízení v souvislosti s pandemií covid-19, respondenti, jak zaměstnanci, tak i subjekty, se v průběhu pozorování o této situaci nikterak nezminili.

Zvláště pozoruhodné bylo, že Krajská hygienická stanice, která byla v tomto období jednou z nejvíce aktivních správních úřadů, nepředstavovala pro respondenty klíčový bod diskuse. Tato skutečnost zdůrazňuje možnou nejednotnost vnímání aktuálních událostí mezi zaměstnanci a subjekty, kteří se podílejí na správním řízení.

Přestože z důvodu komparace dat byly v diplomové práci použity k analýze kvantitativní data z let 2019, 2020 a 2021 která jsou z období pandemie, respondenti preferovali diskuzi o jiných aspektech správního řízení než právě o pandemii.

Dodatečné zkoumání mezi zaměstnanci a subjekty zapojenými do správního řízení u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje odhalilo několik významných aspektů. Zároveň bylo zjištěno, že jak zaměstnanci, tak i subjekty účastníci se správního řízení, jednomyslně poukazují na absenci jednotné metodiky vedení správního řízení. Tato shoda se objevila v odpovědích obou respondentních skupin

a zdůraznila potřebu systematického přístupu k procesům správního řízení v rámci České republiky.

Zdůvodnění této absence metodiky lze nalézt jednak v rozdílných pracovních postupech mezi jednotlivými pracovníky a jednak v disparitě rozhodovacích procesů napříč jednotlivými okresy. Což uvedli někteří respondenti ze skupiny subjektů zapojených do správního řízení. Někteří zaměstnanci naznačili, že nedostatek jasné metodiky vede k nekonzistentnímu provedení správních postupů, což může mít negativní dopad na efektivitu a transparentnost celého procesu. Stejně tak subjekty účastníci se správního řízení zdůraznily potřebu jednotného postupu, který by eliminoval nejasnosti a zvýšil právní jistotu v rámci celého kraje.

Toto pozorování naznačuje, že existuje prostor pro vytvoření a implementaci jednotné metodiky správního řízení, která by sloužila jako společný rámec pro všechny pracovníky a subjekty zapojené do tohoto procesu. Taková metodika by mohla obsahovat standardizované postupy, jasně definované rozhodovací procesy a systematický přístup ke správním záležitostem v rámci celé České republiky, nejen Ústeckého kraje. Tím by mohla přispět k zajištění konzistence, spravedlnosti a efektivitě správních rozhodnutí, což je klíčovým prvkem pro zachování důvěry veřejnosti v právní systém a instituce odpovědné za správu veřejného zdraví.

Téma práce, které se zabývá ekonomickými a sociálními konsekvencemi ve správním řízení vedeném u Krajské hygienické stanice, odhalilo zajímavé a důležité informace o změnách v povaze práce zaměstnanců. Respondenti s více než 20letou praxí jednomyslně zdůraznili, že původní zaměření na hygienu a výzkum v oblasti lidského zdraví ustoupilo administrativním a správním úkolům. Tato změna v zaměření práce je v souladu s historickou částí práce, která dokumentuje vývoj a proměny v oblasti hygienických služeb.

Prvním významným zjištěním je, že respondenti považují svou práci za již ne zcela zaměřenou na původní poslání – hygienu a veřejné zdraví. Namísto toho se zdá, že se zaměřují více na administrativní a správní aspekty práce. Tato transformace může být interpretována různými způsoby, ale zdá se, že je více spojena

s formálním řízením, nikoliv z terénu. Tím dochází k posunu od původních terénních a výzkumných činností ke správě a řízení organizace.

Jedním z důvodů této změny je evoluce požadavků na hygienické služby v současném prostředí. S rozvojem technologií a nových legislativních požadavků jsou administrativní a správní úkoly stále složitější a náročnější. Zároveň je také vyvíjen tlak na efektivitu a transparentnost při poskytování hygienických služeb, což může vést k důrazu na formální řízení a standardizaci procesů.

Historická část práce poskytla kontextuální informace o vývoji hygienických služeb a jejich změnách a cílech. Postupem času tak došlo k progresivnímu posunu od původního zaměření na hygienu a výzkum ve prospěch více byrokratického přístupu, který reflektuje současné potřeby a výzvy v oblasti veřejného zdraví.

Celkově lze tedy konstatovat, že zjištění respondentů o přesunu důrazu práce na administrativní a správní oblasti má oporu v historickém vývoji hygienických služeb. Tato transformace může odrážet aktuální potřeby a výzvy v oblasti veřejného zdraví, ale také může vyvolávat otázky týkající se zachování původního poslání a zaměření hygienických organizací.

Závěrem je třeba zdůraznit, že v souvislosti s provedeným rozsáhlým pozorováním v Krajské hygienické stanici Ústeckého kraje vyplynula naléhavá potřeba revidovat administrativní postupy ve městě Teplice. Je důležité si uvědomit, že tyto administrativní postupy jsou řízeny Ministerstvem zdravotnictví. Nicméně i přes tuto řídicí instanci se město Teplice nachází ve fázi, kdy přehodnocení administrativních postupů není pouze opodstatněné, ale stává se klíčovým krokem k odstranění překážek bránících efektivnímu řešení místních problémů. Cílem je zajistit, aby terénní práce mohla plně reagovat na výzvy spojené obecným nepořádkem. Tímto krokem by měla města minimalizovat rizika epidemiologických ohrožení pro své obyvatele.

5 Zhodnocení výsledků

Diplomová práce byla zaměřena na analýzu právních předpisů týkajících se správního řízení a ochrany veřejného zdraví. Práce provedla studium a interpretaci

právních normativů upravujících postupy a procesy v oblasti veřejného zdraví v rámci správního řízení.

Následným provedením analýzy správních postupů a procesů stanovených právními předpisy, zkoumala kroky při správním rozhodování v oblasti veřejného zdraví a posuzovala ochranu práv jednotlivců a subjektů včetně zajištění principů transparentnosti, spravedlnosti a práva na odvolání. Dále identifikovala a statisticky zhodnotila sankce a tresty za porušení předpisů týkajících se veřejného zdraví, zahrnující pokuty a právní postihy.

Rozbor byl zpracován pomocí syntetické metody, která kombinuje techniku sběru informací, konkrétně metodu interview. Polostrukturované rozhovory s metodou pozorování v terénu byly prováděny u Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje. Získaná data byla analyzována komparační metodou, umožňující srovnání a identifikaci klíčových prvků.

Výsledky byly shrnuty s důrazem na konkrétní informace a zakončeny vyhodnocením zjištěných skutečností a jejich významu. Tímto způsobem práce poskytuje komplexní a systematický pohled na ekonomické a sociální konsekvence ve správním řízení Krajské hygienické stanice.

V první kategorii, výzkumné analýzy vyhodnocených rozhovorů pomocí otevřeného kódování, poté co se práce zabývala pozorováním respondentů z řad zaměstnanců Krajské hygienické stanice, lze pozorovat výrazné rozdíly v jejich postojích. Skupina s pozitivními aspekty vykazuje nadšení a smysluplnost ve své práci, což může pozitivně ovlivnit jejich výkonnost a angažovanost. Naopak skupina s negativními aspekty ukazuje na výzvy spojené s administrativními změnami a vyhořením, což naznačuje potřebu proaktivního přístupu k podpoře těchto zaměstnanců a možné úpravy pracovních postupů.

Nostalgický pohled na minulost v oblasti hygieny, zaznamenaný mezi některými respondenty, odhaluje významné změny v pracovních postupech a technologickém vývoji. Digitalizace a administrativní náročnost mohou být považovány za významné faktory ovlivňující spokojenost zaměstnanců. Tento závěr ukazuje na potřebu

vyváženého přístupu k technologickým inovacím, který zohledňuje jak efektivitu práce, tak i lidské aspekty a pohodu zaměstnanců.

Pohledy na správní řízení reflektují různé perspektivy od jeho považování správního řízení za nezbytný nástroj k ochraně veřejného zdraví až po kritiku nadměrné byrokracie. Tato diverzita názorů ukazuje na potřebu flexibilních a efektivních správních postupů, které respektují rozmanitost práce v hygienické oblasti.

Ve třetí kategorii výzkumné analýzy vyhodnocených rozhovorů pomocí otevřeného kódování, které se týkaly udílení pokut je patrná různorodost postojů. Zatímco někteří respondenti vidí pokuty jako krátkodobou motivaci, jiní preferují dohodu a konstruktivní přístup. Tato rozmanitost naznačuje, že implementace spravedlivých a účinných postihů vyžaduje pečlivou rovnováhu a individuální přístup k jednotlivým případům.

V oblasti administrativy jsou zjištěna různá vnímání, od považování za náročnou až po pohled na potřebu modernizace. Tato diverzita ukazuje na důležitost poskytování podpory a školení v oblasti administrativy a využívání moderních technologií ke zlepšení efektivity práce.

V poslední kategorii týkající se technologické situace je patrná variabilita názorů. Někteří respondenti zdůrazňují potřebu dohánění technologického zpoždění, zatímco jiní poukazují na potřebu legislativní podpory a eliminace administrativních překážek pro technologický rozvoj. Tato rozmanitost ukazuje na komplexnost v implementaci technologických změn v oblasti hygieny.

Z první kategorie vyhodnocení, výzkumné analýzy vyhodnocených rozhovorů pomocí otevřeného kódování, poté co se práce zabývala pozorováním respondentů z řad subjektů, kteří se zúčastnili správního řízení vedeného Krajskou hygienickou stanicí Ústeckého kraje, která se zabývá hodnocením zkušeností respondentů s Krajskou hygienickou stanicí, vyplývá, že existuje široká škála postojů od pozitivních až po negativní. To ukazuje na komplexnost vnímání této instituce ze strany veřejnosti. Zvláště zajímavý je fakt, že někteří respondenti vyjádřili úzkost

spojenou se stresem a nervozitou, což může odrážet nejen samotný charakter jejich interakce s hygienickou stanicí, ale i obecnější aspekty vnímání veřejných úřadů.

Druhá kategorie zaměřená na správní řízení odhaluje významné rozdíly v postojích respondentů v závislosti na tom, zda prošli kontrolou nebo kolaudací. Tato diferenciací naznačuje, že způsob, jakým je administrativní proces vnímán, může být ovlivněn specifickým kontextem, v němž se respondent nacházel. Důkladnější zkoumání těchto odlišných perspektiv může přinést důležité poznatky o tom, jak tyto zkušenosti formují celkový postoj k administrativě ve veřejné správě.

Třetí kategorie se věnuje administrativním procesům spojeným s Krajskou hygienickou stanicí. Zde je zjevná variabilita v názorech, kde někteří respondenti vidí administrativu jako překážku a označují ji za zdlouhavý a zastaralý systém. Oproti tomu jiní jsou spokojeni s neintruzivními postupy, což naznačuje existenci rozporů ve vnímání efektivity a účinnosti administrativních procesů.

V poslední části textu jsou prezentovány různé názory respondentů na samotnou Krajskou hygienickou stanicí. Tato část odhaluje, že názory lze rozdělit do tří hlavních kategorií: kladný, neutrální a záporný postoj. Kladné názory zdůrazňují důležitost práce stanice v oblasti zdraví a hygieny, zatímco záporné názory mohou reflektovat vnímané nedostatky a problémy v činnosti této instituce.

Text v diplomové práci poskytuje rozsáhlý pohled na výzkum zaměřený na ekonomické a sociální dopady správního řízení v Krajské hygienické stanici Ústeckého kraje. Práce systematicky popisuje průběh pozorování, identifikuje klíčové aspekty správního řízení a prezentuje zajímavá zjištění z terénu.

Jedním z hlavních poznatků je zdánlivá nejednotnost vnímání aktuálních událostí, zejména pandemie covid-19, mezi zaměstnanci a subjekty účastnicími se správního řízení. Překvapivě nebyla pandemie hlavním bodem diskuse, což naznačuje potenciální nesoulad ve vnímání této problematiky.

Další důležitý aspekt se týká absence jednotné metodiky vedení správního řízení, což bylo potvrzeno respondenty z obou zkoumaných skupin. Tato absence může vést

k nekonzistentnímu provedení správních postupů, což negativně ovlivňuje efektivitu a transparentnost procesu. Zjištění zdůrazňuje potřebu systematického přístupu a standardizace v rámci správního řízení.

Provedené pozorování v Krajské hygienické stanici Ústeckého kraje odhalilo nejasnosti a nedostatek jednotné metodiky ve správním řízení, což může vést k nekonzistentnímu provedení správních postupů. Zaměstnanci, s více než 20letou praxí, jednomyslně zdůraznili, že jejich práce se posunula od původního zaměření na hygienu a výzkum k administrativním a správním úkolům. Vzhledem k výzvám spojeným s odpady, zápachem, obecným nepořádkem a s tím spojeným výskytem lidí bez domova, stojí město Teplice před naléhavou potřebou přehodnotit své administrativní postupy. Klíčovým krokem je odstranění překážek, které brání efektivnímu řešení místních problémů, a zajistit, aby terénní práce mohla plně adresovat tyto výzvy, minimalizujíc tak rizika epidemiologických ohrožení pro obyvatele města. Tato naléhavá potřeba vyžaduje komplexní řešení ze strany více orgánů, kteří jsou k tomu kompetentní, nikoliv pouze Krajské hygienické stanice.

6 Závěr

Analýza názorů respondentů poskytuje podrobný vhled do vnímání pracovního prostředí, profesního života a specifických aspektů jejich práce v Krajské hygienické stanici Ústeckého kraje.

Celkově lze závěrem konstatovat, že vyhodnocené názory respondentů z řad zaměstnanců Krajské hygienické stanice, poskytují důležité informace pro formulaci strategií a opatření v oblasti pracovního prostředí, správního řízení, udílení pokut, administrativy a technologického rozvoje v Krajské hygienické stanici Ústeckého kraje. Zároveň zdůrazňují nutnost citlivého přístupu k individuálním potřebám zaměstnanců a zdůrazňují důležitost vyváženého přístupu k implementaci změn v pracovním prostředí.

Výsledky ukázaly, že celkově analýza poskytuje ucelený pohled na různorodost postojů ke Krajské hygienické stanici. Tato diverzita je důležitá pro pochopení vztahu veřejnosti k této instituci a může posloužit jako základ pro případné reformy

či zlepšení veřejných služeb. Pro další výzkum by bylo přínosné dále zkoumat faktory, které ovlivňují formování těchto postojů, a případně navrhnout opatření, která by mohla zvýšit důvěru veřejnosti v práci Krajské hygienické stanice.

Závěrem lze konstatovat, že diplomová práce úspěšně identifikuje klíčové problémy ve správním řízení Krajské hygienické stanice Ústeckého kraje a navrhuje možná řešení, kterými jsou důraz na potřebu jednotné metodiky a transformaci zaměření pracovních procesů s následující na potřebou zvýšit důvěru veřejnosti v Krajskou hygienickou stanici lze navrhnout několik konkrétních opatření:

Zlepšení transparentnosti

- Posílení transparentnosti prací a rozhodovacích procesů Krajské hygienické stanice.
- Zveřejňování informací o konkrétních případech a rozhodnutích stanice, aby veřejnost mohla lépe porozumět a sledovat činnost instituce.

Komunikace s veřejností

- Pravidelnější a otevřenější komunikace s veřejností, například prostřednictvím informačních setkání, přednášek nebo online platform.
- Zřízení systému pro přijímání zpětné vazby od veřejnosti a aktivní zapojení do řešení případných stížností.

Edukace veřejnosti

- Vytvoření osvětových kampaní a materiálů, které by informovaly veřejnost o důležitosti práce Krajské hygienické stanice a vysvětlovaly byrokratické procesy.
- Pořádání workshopů nebo školení zaměřených na osvětu veřejnosti v oblasti práce hygienické stanice a její role v udržování veřejného zdraví.

Zvýšení zapojení komunity

- Vytvoření programů a projektů, které by zapojovaly veřejnost do činnosti Krajské hygienické stanice, například do dobrovolnických aktivit nebo informačních kampaní.
- Zakládání poradních orgánů nebo komisí, kde by zástupci veřejnosti mohli přímo participovat na rozhodování či poskytování názorů.

Modernizace administrativních procesů

- Aktivní snaha o modernizaci administrativních procesů, aby byly efektivnější a méně zdlouhavé.
- Zavedení moderních informačních technologií pro zjednodušení a urychlení komunikace mezi institucí a občany.

Sociální média a online platformy

- Aktivní přítomnost na sociálních médiích a online platformách pro rychlé šíření relevantních informací.
- Zřízení interaktivních diskuzních fór nebo FAQ sekcí, kde by mohli občané klást otázky a sdílet své názory.

7 Seznam použitých zdrojů

BARTÁK, Miroslav, 2010. *Ekonomika zdraví: sociální, ekonomické a právní aspekty péče o zdraví*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika. ISBN 978-80-7357-503-8.

BOHADLO, David. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. *Komentáře (Wolters Kluwer ČR)*. ISBN 978-80-7598-052-6.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele*. 3. vyd. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 978-80-246-0139-7.

FIALA, Zdeněk. *Správní řád: praktický komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2020. *Praktický komentář*. ISBN 978-80-7598-797-6.

HAMPLOVÁ, Lidmila, 2015. *Mikrobiologie, imunologie, epidemiologie, hygiena pro bakalářské studium a všechny typy zdravotnických škol*. V Praze: Stanislav Juhaňák - Triton. ISBN 978-80-7387-934-1.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-485-4.

HENDL, Jan. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-549-3.

HRABÁK, Jan. *Správní řád s výkladovými poznámkami a vybranou judikaturou*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-134-9.

JANEČKOVÁ, Hana a Helena HNILICOVÁ, 2009. *Úvod do veřejného zdravotnictví*. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-592-9.

JAROŠOVÁ, Darja, 2008. *Organizace a řízení ve zdravotnictví*. 2. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě. ISBN 978-80-7368-605-5.

JEMELKA, Luboš. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich: Zákon o některých přestupcích: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-772-9.

KOPECKÝ, Martin, 2021. Správní právo: obecná část. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-820-7.

KUČEROVÁ, Helena a Eva HORZINKOVÁ. Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákon o některých přestupcích: s komentářem a judikaturou. 2. aktualizované vydání. Praha: Leges, 2019. ISBN 9788075023834.

MÜLLEROVÁ, Dana. Hygiena, preventivní lékařství a veřejné zdravotnictví. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2510-2.

POPEŠKO, Boris a Šárka PAPADAKI, 2016. Moderní metody řízení nákladů: jak dosáhnout efektivního vynakládání nákladů a jejich snížení. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-5773-5.

POTĚŠIL, Lukáš. Správní řád: komentář. 2. vydání. V Praze: C.H. Beck, 2020. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-804-7.

STRAUSS, Anselm L. a Juliet CORBIN, 1999. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Brno: Sdružení Podané ruce. SCAN. ISBN 80-858-3460-X.

ŠVAŘÍČEK, Roman a ŠEĐOVÁ, Klára. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.

TUČEK, Milan, 2018. Hygiena a epidemiologie. 2., doplněné vydání. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum. ISBN 978-80-246-3933-8.

Webové stránky a příspěvky na webových stránkách

Centrum lázeňských Teplic okupují bezdomovci, 2023. On-line magazín deníku Právo [online]. 1 [cit. 2023-11-30]. Dostupné z:

<https://www.novinky.cz/clanek/domaci-centrum-lazenskych-teplic-okupuji-bezdomovci-40451358>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD, 2015. Konference Teplice [online]. 22.10.2015 [cit. 2023-11-25]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/documents/10180/34837258/25+let+Programu+Teplice.pdf/2c8affb0-cb2a-446c-be29-33c573947c24>

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. Mzdy, náklady práce [online]. [cit. 2023-11-26].

Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xu/mzdy-xu>

Hygiena [online], 2001. [cit. 2023-11-25]. ISSN 1802-6281. Dostupné z:

<https://hygiena.szu.cz/pdfs/hyg/2008/88/02.pdf>

Hygiena [online], 2022. [cit. 2023-11-25]. ISSN 1210-7840. Dostupné z:

<https://hygiena.szu.cz/pdfs/hyg/2022/04/04.pdf>

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE ÚSTECKÉHO KRAJE [KHSUL]. Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje [online]. [cit. 2023-11-25]. Dostupné z:

<https://www.khsusti.cz/>

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. Kvalita ovzduší [online]. [cit. 2023-11-25]. Dostupné z:

https://www.mzp.cz/cz/kvalita_ovzdusi#dopady_znecisteni_ovzdusi

SISYFOS, ČESKÝ KLUB SKEPTIKŮ, 2007. Vliv znečištění ovzduší na zdraví obyvatel - PROGRAM TEPLICE. ŠRÁM, Radim J. SISYFOS, ČESKÝ KLUB SKEPTIKŮ. Vliv znečištění ovzduší na zdraví obyvatel - PROGRAM TEPLICE [online]. 29.1.2007 [cit. 2023-11-25]. Dostupné z:

<https://www.sisyfos.cz/clanek/207-vliv-znecisteni-ovzdusi-na-zdravi-obyvatel-program-teplice>

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV, 2007. Gustav Kabrhel [online]. [cit. 2023-08-25].

ISSN 1802-6281. Dostupné z: <https://hygiena.szu.cz/pdfs/hyg/2007/04/16.pdf>

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV. VÝSLEDKY SYSTÉMU MONITOROVÁNÍ ZDRAVOTNÍHO STAVU OBYVATELSTVA ČR VE VZTAHU K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ 2021 [online]. [cit. 2023-11-26]. Dostupné z: https://szu.cz/wp-content/uploads/2022/12/Vysledky_systemu_2021.pdf

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV. Zdravotní důsledky a rizika znečištění ovzduší Odborná zpráva za rok 2019 [online]. [cit. 2023-11-26]. Dostupné z: https://szu.cz/wp-content/uploads/2023/03/Vysledky_systemu_2019.pdf

STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV. Zdravotní důsledky a rizika znečištění ovzduší Odborná zpráva za rok 2020 [online]. [cit. 2023-11-26]. Dostupné z: https://szu.cz/wp-content/uploads/2022/12/Vysledky_systemu_2020_2.pdf

THIVIERGE, Bethany.M.P.H. Public health. Salem Press Encyclopedia of Health. 2023. [online]. [cit. 2023-11-2]. Dostupné také z: <https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=ers&AN=94417095&lang=cs&site=eds-live>

ÚSTAV ZDRAVOTNICKÝCH INFORMACÍ A STATISTIKY ČR. ISIN [online]. [cit. 2023-11-26]. Dostupné z: <https://www.uzis.cz/index.php?pg=registry-sber-dat-ochrana-verejneho-zdravi--informacni-system-infekcni-nemoci>

ÚSTAVNÍ SOUD. Pl. ÚS 11/2000Nález ÚS ze dne 12.07.2001Zrušení některých ustanovení zákona o ochraně utajovaných skutečností - vyloučení soudního přezkumu [online]. [cit. 2023-11-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/judikat/uscr/pl-us-11-2000>

Využití vlastní znalosti a zkušeností z území a poznatků vědeckých prací při přípravě usnesení vlády k ozdravení životního prostředí Severočeského kraje a stanovení územních ekologických limitů těžby v Severočeské hnědouhelné pánvi [online], 2019. [cit. 2023-11-25]. ISSN 1802-3053. Dostupné z: https://stuz.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=1230:vyuziti-vlastni-znalosti-a-zkusenosti-z-uzemi-a-poznatku-vedeckych-praci-pri-priprave-usneseni-vlady-k-ozdraveni-zivotniho-prostredi-severoceskeho-kraje-a-stanoveni-

[uzemnich-ekologickych-limitu-tezby-v-severoceske-hnedouhelne-panvi&catid=56:clanky-clenu&Itemid=56](https://www.who.int/about/accountability/governance/constitution)

WORLD HEALTH ORGANIZATION. WHO remains firmly committed to the principles set out in the preamble to the Constitution [online]. [cit. 2023-11-25]. Dostupné z: <https://www.who.int/about/accountability/governance/constitution>

ZÁKONY PRO LIDI. Zákon č. 258/2000 Sb. Zákon o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů [online]. [cit. 2023-11-25]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-258> STÁTNÍ ZDRAVOTNÍ ÚSTAV, 2007. Gustav Kabrhel [online]. [cit. 2023-08-25]. ISSN 1802-6281. Dostupné z: <https://hygiena.szu.cz/pdfs/hyg/2007/04/16.pdf>

Norma

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU, 1964. *Směrnice o poskytování ochranných nápojů při práci v horkých provozech*. Č. j. HE-340. 2-6. 12. 63. Praha.

Zákon

Zákon č. 102/2001 Sb., o obecné bezpečnosti výrobků

Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele

Zákon č. 350/2011 Sb., o chemických látkách a chemických směsích

Zákon č. 324/2016 Sb., o biocidních přípravcích a účinných látkách

Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví

Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví

Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád)

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích

Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování

Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

8 Seznam obrázků, tabulek, grafů a zkratk

8.1 Seznam obrázků

OBRÁZEK 1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA KRAJSKÉ HYGIENICKÉ STANICE ÚSTECKÉHO KRAJE	47
--	----

8.2 Seznam tabulek

TABULKA 1 VÝVOJ (ROKY 2009 – 2019) HODNOT NAVÝŠENÍ CELKOVÉ ROČNÍ ÚMRTNOSTI O „PŘEDČASNÁ ÚMRTÍ“ – STŘEDNÍ HODNOTA A ROZPĚTÍ HODNOT V ČR.....	38
TABULKA 2 VÝVOJ (ROKY 2009 – 2020) PRŮMĚRNÁ ROČNÍ KONCENTRACE FRAKCE PM ₁₀ , ÚMRTNOST A ODHAD PODÍLU PŘEDČASNÉ ÚMRTNOSTI V % A ODHAD POČTU PŘEDČASNĚ ZEMŘELÝCH – STŘEDNÍ HODNOTA A ROZPĚTÍ HODNOT V ČR	40
TABULKA 3 VÝVOJ (ROKY 2009 – 2021) PRŮMĚRNÁ ROČNÍ KONCENTRACE FRAKCE PM ₁₀ , ÚMRTNOST A ODHAD PODÍLU PŘEDČASNÉ ÚMRTNOSTI V % A ODHAD POČTU PŘEDČASNĚ ZEMŘELÝCH – STŘEDNÍ HODNOTA A ROZPĚTÍ HODNOT V ČR	41
TABULKA 4 POČET ZAMĚSTNANCŮ.....	52
TABULKA 5 PŘEHLED POČTU SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ CELKEM ZA ROK 2019	57
TABULKA 6 PŘEHLED POČTU SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ CELKEM ZA ROK 2020	57
TABULKA 7 PŘEHLED POČTU SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ CELKEM ZA ROK 2021	58
TABULKA 8 PŘEHLED BLOKOVÝCH POKUT ULOŽENÝCH A ZAPLACENÝCH NA MÍSTĚ.....	60
TABULKA 9 PŘEHLED BLOKOVÝCH POKUT ULOŽENÝCH NA MÍSTĚ A NEZAPLACENÝCH NA MÍSTĚ	61
TABULKA 10 PŘEHLED ULOŽENÝCH BLOKOVÝCH POKUT CELKEM ZA JEDNOTLIVÉ ROKY	61
TABULKA 11 PŘEHLED MZDY STÁTNÍCH ZAMĚSTNANCŮ ZA JEDNOTLIVÉ ROKY	61
TABULKA 12 PŘEHLED PRŮMĚRNÉ HRUBÉ MZDY V ÚSTECKÉM KRAJI.....	62
TABULKA 13 INFORMACE O KONTROLÁCH ZA ROK 2019.....	64
TABULKA 14 INFORMACE O KONTROLÁCH ROK 2020	66
TABULKA 15 INFORMACE O KONTROLÁCH ZA ROK 2021	67
TABULKA 16 PŘEHLED POČTU KONTROL ZA JEDNOTLIVÉ ROKY A ODBORY	68
TABULKA 17 KATEGORIZOVANÝ SEZNAM KÓDŮ RESPONDENTI ROLE „O“ ..	76
TABULKA 18 KATEGORIZOVANÝ SEZNAM KÓDŮ RESPONDENTI ROLE „P“ ..	81

8.3 Seznam grafů

GRAF 1 KŘIVKA ÚMRTNOSTI ZA OBDOBÍ LET 1982 - 1998 – MUŽI.....	17
GRAF 2 KŘIVKA ÚMRTNOSTI ZA OBDOBÍ LET 1982 - 1998 - ŽENY	18

GRAF 3 POČET ZAMĚSTNANCŮ KRAJSKÉ HYGIENICKÉ STANICE ÚSTECKÉHO KRAJE V %	52
GRAF 4 ROZDĚLENÍ ZAMĚSTNANCŮ PODLE POHLAVÍ V %	53
GRAF 5 POČET SPRÁVNÍCH ŘÍZENÍ ZA JEDNOTLIVÉ ROKY	58
GRAF 6 PŘEHLED POMĚRU PRŮMĚRNÝCH PLATŮ V KRAJI A U KRAJSKÉ HYGIENICKÉ STANICE ZA JEDNOTLIVÉ ROKY	62
GRAF 7 POČET PROVEDENÝCH KONTROL S POČTY ZÁVAD ZA ROK 2019	65
GRAF 8 POČET PROVEDENÝCH KONTROL S POČTY ZÁVAD ROK 2020	66
GRAF 9 POČET PROVEDENÝCH KONTROL S POČTEM ZÁVAD ROK 2021	67
GRAF 10 POČET KONTROL V LETECH 2019, 2020, 2021	68

8.4 Seznam příloh

PŘÍLOHA 1 SEZNAM RESPONDENTŮ ROLE „O“	100
PŘÍLOHA 2 SEZNAM RESPONDENTŮ ROLE „P“	100

8.5 Seznam použitých zkratk

KHS Krajská hygienická stanice

KHSUL Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje

SZU Státní zdravotní ústav

OHS nebo OHES Okresní hygienická stanice

PM Particulate Matter - označuje částice ve vzduchu

respondent „O“ pracovníci hygieny v roli orgánu ochrany veřejného zdraví

respondent „P“ role účastníka správního řízení

Přílohy

8.6 Seznamy respondentů

Příloha 1 seznam respondentů role „O“

označení	role "O" - orgán ochrany veřejného zdraví			délka praxe
	muž / žena	věk	odbor	
respondent "O" č. 1	muž	52	HV a PBU	2
respondent "O" č. 2	žena	51	HV a PBU	2
respondent "O" č. 3	žena	50	HOK	3
respondent "O" č. 4	žena	53	HOK	23
respondent "O" č. 5	žena	69	HOK	48
respondent "O" č. 6	žena	40	HOK	18
respondent "O" č. 7	muž	50	HP	24
respondent "O" č. 8	žena	48	HP	23
respondent "O" č. 9	žena	50	HDM	31
respondent "O" č. 10	žena	66	HDM	43
respondent "O" č. 11	muž	53	EPI	1
respondent "O" č. 12	žena	61	EPI	41
respondent "O" č. 13	muž	51	správní	4
respondent "O" č. 14	žena	67	správní	3

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha 2 seznam respondentů role „P“

označení	role "P" - účastník správního řízení			délka praxe
	muž / žena	věk	obor	
respondent "P" č. 1	žena	54	uklízečka ZŠ	35
respondent "P" č. 2	žena	59	kuchařka ZŠ	20
respondent "P" č. 3	muž	35	truhlář	15
respondent "P" č. 4	muž	45	masér	18
respondent "P" č. 5	žena	51	kadeřnice	17
respondent "P" č. 6	žena	32	manikérka	10
respondent "P" č. 7	žena	25	kadeřnice	5
respondent "P" č. 8	žena	46	pedikérka	16
respondent "P" č. 9	muž	55	autočalounictví	30
respondent "P" č. 10	žena	26	kosmetička	3
respondent "P" č. 11	muž	49	restauratér	20
respondent "P" č. 12	žena	27	učitelka	7
respondent "P" č. 13	žena	57	kuchařka SOŠ	15
respondent "P" č. 14	muž	44	oprava domácích spotřebičů	14
respondent "P" č. 15	žena	41	uklízečka ubytovna a restaurace	6
respondent "P" č. 16	muž	48	majitel ubytovna a restaurace	29
respondent "P" č. 17	žena	33	servírka restaurace	7
respondent "P" č. 18	žena	38	kadeřnice	13
respondent "P" č. 19	žena	35	provozní - hotel se saunou	8
respondent "P" č. 20	žena	54	kadeřnice	25
respondent "P" č. 21	žena	29	manikérka, pedikérka	9
respondent "P" č. 22	muž	30	pohřební služba	12
respondent "P" č. 23	muž	32	provozní - ubytovna	11
respondent "P" č. 24	muž	28	tatér	6

Zdroj: vlastní zpracování

8.7 Ukázka jednoho analyzovaného rozhovoru respondent „O“

10.

Dobrý den, ráda bych si s vámi pohovořila o vaší práci, pokud to bude možné, povyprávěla byste mi něco o ní?

Určitě, moc ráda.

Děkuji, tak se prosím podělte o nějaké zajímavé momenty z vaší práce, kterou vykonáváte.

U hygieny jsem začínala jako asistentka hygienika. Vystudovala jsem dvouleté studium na střední zdravotnické škole obor hygiena. Protože mi tenkrát jiné studium komunisti nepovolili, protože se můj otec ohradil proti vstupu ruských vojsk do ČR a vystoupil z komunistické strany. Ale tenkrát byla hygiena o něčem jiném, více pravomocí méně programů, ne jako nyní EREG a e-Spis a HDD a podobně. Zažila jsem třeba v roce 1989 když propukla epidemie žloutenky já jsem byla 3 týdny někde na Lounsku myslím že někde u Dobroměřic, bylo to při sběru chmele, a tak jsme ráno a večer prováděli kontroly a jinak jsme měli volno 😊. Celkově ta práce byla o něčem jiném. Když jsem nastoupila probíhal výzkum „Program Teplice“ to si tenkrát doktor Kotěšovec domluvil s Prahou. Za tu iniciativu, co tady v Teplicích měl ho v Ústí neměli rádi. Tenkrát byl OHES v Teplicích samostatný, ne jako dnes že patříme pod Ústí.

VNÍKÁNÍ
PRAHE
PROGRAMY
PROGRAMY

Můžete tedy porovnat práci dnes a tehdy?

No tenkrát tady u OHESU byla třeba výživová poradna pro těhotné a pro obézní. Vymyslel se tu program NUTRIKOM a do toho programu chodilo opravdu hodně lidí, třeba i 12 těhotných za den. Poradna byla jednou týdně. Sestavovali jsme vyvážené jídelníčky právě v tom programu, kam byla zadaná všechna data k jídlům a poté co jsme do programu naházeli data co kdo snědl vyplivlo nám to výsledek, že je třeba na jídelníčku málo bílkovin nebo moc sacharidů. Tak pak pan doktor sestavil vyvážený jídelníček. I když to byla práce to všechno naházet do toho počítače, stíhalo se víc věcí. Bylo to víc o lidech. Protože jak říkám, nebylo ostatní papírování. Kontrola se udělala na místě, tam se to sepsalo, provozovatel dostal kopii a tady se to založilo. A dozor byl hotov. Když bylo zjištěný pochybení, vytklo se mu to klasicky a za týden se tam šlo znova. Věděli, že na ně máme čas a věděli, že to prostě musí napravit. Tenkrát se prováděli i konzultace za peníze, který šly do rozpočtu státu a to byly i ty úkoly hlavního hygienika, co jsou i dnes. Ale ve srovnání s tím, co bylo a je dnes, toho bylo díky tomu dnešnímu papírování podstatně méně a jak říkám, ta práce byla víc s lidmi a o hygieně. Třeba kolaudace, dnes se řeší na papíře, nebo jste tam jediní, dříve se tam potkali všichni dotčené úřady.

PROGRAMY

VĚTŠÍ
PAPÍROVÁNÍ
KONTROLA
A PRAVOVOC
PAPÍROVÁNÍ
MINULOST
→ SOUČASN.

PAPÍROVÁNÍ

PAPÍROVÁNÍ

ZMĚNY V HYGIENĚ

Děkuji za zodpovězenou otázku k administrativě a zeptám se na správní řízení?

Vždyť říkám, dnes je to opravdu jen o papírování. Zažila jsem první předpisy ve školství z EU a museli jsme se s tím pořádně poprat. Zažila jsem třeba opravdu protivného ředitele jedné školy, který se mi nakonec omluvil. Ale to jednání bylo strašné. Naučila jsem se díky časté komunikaci s lidmi vyjít opravdu s každým a vždycky jsem dosáhla svého, bez toho že bych musela sáhnout k nějakým přísným restrikcím nebo k zahájení správních řízení nebo třeba pokutám.

=> PAPÍROVÁNÍ

PŘÍSTUPY => ZMĚNY V POSTUPECH

Takže se zeptám na pokuty?

Ty jsem dala jen výjimečně, z mého pohledu jde vždy o vykonání nápravy než o to vybrat peníze. Tím neříkám, že jsme to nikdy shora neměli nařízeno, ty tlaky tu byly a budou, ale z mého pohledu ne vždy se všechno pokutou vyřeší. Navíc musím říci, že v našem odboru HDM, kde jsou všichni provozovatelé již letitý, třeba školy, tam už je to teď všechno v pořádku. Byly také doby, kdy jsme přišli na kontrolu, a na místě jsme kolikrát po domluvě s ředitelem, který si stěžoval na nevyhovující stav například dílen nebo jiných prostor, tohle napsali do

OK

zápisu a zřizovatel se pak víc staral, když mu to ten ředitel ukázal na papíře od hygieny jako závadu, protože pak měli strach. Ale samozřejmě když to není možné napíše se výjimka podle § 14, že to není možné udělat, není to o tom „dejte mi prachy“. Protože třeba z mého pohledu nejsou všechny vyhlášky ideální, když má mít polívka 60 stupňů a v té škole nebo školce je to pro to dítě riziko, takže když má 55 stupňů, neřeším to. Nebo tábor Junák s polní kuchyní, tam kvůli spotřebnímu koši zavřu obě oči. Taky bych mohla dát pokutu uklízečce nebo kuchařce, ve škole, ale ty to musejí za ty platy dělat z přesvědčení, takže to neudělám. I když se stane občas, že zjistím nemalé pochybení, raději to vyřeším na místě nebo s ředitelkou. *7.7.2017
6. PROVOZ.
DLOUHODOBÁ ZEMĚ.*

Otázku k administrativě jste mi zodpověděla několikrát, tak bych chtěla jen vědět máte nějaký názor na možnosti, vize zlepšení ve směru ke KHS?

Jak jsem už říkala, dělám to opravdu dlouho a ohledně dětí a mládeže už všechny provozovatele znám, tady v tom ohledu asi není co. Nevím, jak na tom jsou ostatní oddělení, ale je pravda že pokulhává legislativa a samozřejmě při té hromadě úkolů, kde jsou nějaké postupy? Ale po tom už voláme dlouho, to je spíš otázka na vedení. Jinak asi nic. *POSTUPY*

1. VNÍMAVNÍ PRÁCE - A minulosti a dnes

→ ZMĚNY V HYGIENĚ - od minulosti do současnosti *NEC.*
 ← PRÁVOMOCNÉ A PROGRAMY - porovnávání pravomocí a programů dříve a nyní
 - příklady o různých možnostech naplnění *NAJBOH.*

2. SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ - porovnávání a příklady postupů

3. UDELOVÁNÍ POKUT - příklady k pokutám
 - příklady k monitorování

4. MOŽNOSTI, VIZE, ZLEPŠENÍ - AKTUALIZACE LEGISLATIVY
 - POSTUPY centralizace

8.8 Ukázka jednoho analyzovaného rozhovoru respondent „P“

6, manikúra

Chci se zeptat na Vaše zkušenosti s KHS a ještě prosím uvést obor praxe.

Tak zkušenosti ty mám spíše smíšené. A podnikám v oboru manikúry asi 10 let.

Důvod?

NEUTRÁLNÍ ZKUŠENOST

No prostě komunikace trochu vážne a mám za to, že si tu legislativu každý vykládá jinak. Prostě každý má svoje pravidla.

Tomu nerozumím, jako každé oddělení nebo v rámci okresu?

Myslím v rámci okresu má totiž každá hygiena jiné požadavky a tady na Teplicku jsou samozřejmě nejpřísnější. A navíc je naše hygiena vyhlášená, jak to říct, no prostě lehkou arogancí.

~~NEUTRÁLNÍ~~
DUCEŽITOST

Proč si to myslíte?

Protože jezdím na různý školení po republice a tam si to s ostatníma prostě řekneme. To máte vidět, když vykládám ostatním o požadavcích, který má naše hygiena, tak ostatní fakt čumí. Tohle se jinde neděje.

NEG.
ZKUŠEN.

Dobře, děkuji za názor, prosím ještě otázka na osobní pohled na správní řízení? Máte zkušenost?

Tak za mě nejhorší úřad v jednání a v systému.

JPR. Ě. NEG.

Můžete to rozvést?

KOLAUDAČE

No mám na mysli hlavně kolaudaci, jelikož jsem zažila dvě, protože tady už je to druhý místo. tak opravdu strašná zkušenost. Z pohledu hygieny furt všechno špatně, světla ventilace, dveře. Majitel objektu to popsal tak, že to prostě dělá 20 let stejná ženská na té hygieně, ta vydělává furt stejně tak si to potřebuje vybít na nás, protože má na svojí straně ten zákon. Pak se k tomu přidá projektant, který si chce vydělat, když mu dáte plnou moc tak se půlku těch věcí od úřadů ani nedozvíte, protože vám je trousí po částech, aby vydělal za 10x přepracovanéj projekt, ktej mohl předělat podle těch nároků napoprvé, i když tvrdí že to byly zbytečnosti, furt se bavíme o té ženské z hygieny, která má na straně tu legislativu a neustoupí. Je to bezmocnost a člověk pak kolauduje rok.

NAJBÝTEČNĚ

BYROKRACIE

Zeptám se teda ještě na administrativu, jaký máte názor?

CELKOVĚ NAJBÝTEČNĚ

Administrativa, to myslíte schválení provozního řádu a vedení dezinfekčního deníku? Tak ta není tak tragická, když už fungujete, je to v poho, ale než začnete, je to tak na litr vína denně 😊.

Názor na hygienu?

NAZOR NEG.

I přes to všechno myslím, že by měla být bejt, jelikož to musí někdo řídit. Ale z mého pohledu není balanc, já dezinfikuju od podlahy po strop a když jdu někam do hospody bych se poblila. Dohled ano, chápu že tady skoro operuju s tělem 😊, ale nějaká souměrnost. Kontrola dobrá, ale na druhou stranu pokulhává.

1. ZKUŠENOST => SMÍŠENÁ ani neg. ani poz. => NEUT.
2. SPRÁVNÍ ŘÍZENÍ => KOLAUDAČE => BYROKRACIE
3. ADMINISTRATIVA -) NAJBÝTEČNĚ
4. NAZOR => NEG.